

SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÖZGYŰLÉSÉNEK
IFJÚSÁGI, SPORT ÉS KÖZNEVELÉSI BIZOTTSÁGA

**AZ ELŐTERJESZTÉS SORSZÁMA: 77.
MELLÉKLET: 1 db**

**TÁRGY: Javaslat a „Települési Ifjúsági Konceptió” alapját képező dokumentum
elfogadására**

E L Ő T E R J E S Z T É S

**az Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottság
SORON KÖVETKEZŐ ÜLÉSÉRE**

ELŐTERJESZTŐ: **Böröcz Máté elnök**

ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: **Asztalos Adrienn sport-, és ifjúsági referens**

ELŐADÓ: **Majnay Gábor osztályvezető**

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA: **dr. Holczer Mónika
igazgatóságvezető**

Tisztelt Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottság!

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata „Települési Ifjúsági Konceptió készítése Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata részére” tárgyban Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata polgármesterének és jegyzőjének a beszerzések és lebonyolítások szabályzatáról szóló 9/2018. (V.18.) együttes utasítása „5. A beszerzési eljárás megindítása, beszerzési értékhatárok” c. pontja 5. § (2) bekezdés a) pontja alapján és Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 29/2019. (XII.23.) önkormányzati rendelete 2. melléklet a polgármesterre átruházott közgyűlési feladat- és hatáskörök alcím 41. pontja alapján árajánlatkérési felhívás közvetlen megküldésével induló beszerzési eljárást folytatott le a polgármester I/F/25/2025. (III.24.) számú, a beszerzési eljárás megindításának jóváhagyásáról szóló döntése alapján.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata polgármesterének beszerzési eljárást lezáró döntése alapján, mint a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot benyújtó pályázó a Századvég Közéleti Tudásközpont Alapítvány lett. Ennek tekintetében az önkormányzat és az Alapítvány között 2025. április 30-án vállalkozási szerződés kötött az alábbi tárgyban:

Az Önkormányzat egy települési ifjúsági koncepció készítését kérte az alapítványtól az ifjúsági „problémák” települési szintű kezelése céljából, amely tartalmazza a szükséges szakmailag megalapozott helyzetképet és az arra épülő feladattervet, amely segíti a város vezetését abban, hogy olyan intézkedéseket hozzon, olyan fejlesztéseket valósítson meg, amelyek eredményeképpen a szekszárdi fiatalok a közép- és/felsőfokú tanulmányaik befejezését követően is a városban maradjanak, Szekszárdon éljenek, dolgozzanak.

Az önkormányzat azt várta el az Alapítványtól, hogy a települési ifjúsági koncepció és annak kidolgozása során elvégzett kutatás adjon egy alapos képet arról, hogyan érzik magukat a fiatalok Szekszárdon, milyen terveik vannak a jövőre nézve és milyen perspektívákat látnak a városban.

Az Alapítvány lakossági (18-35 éves korosztály), iskolai (13-17 éves korosztály) kérdőíves adatfelvételt végzett, valamint az iskolások körében interjúk adatfelvétel is történt.

Az iskolai adatfelvétel a

- Szekszárdi Babits Mihály Általános Iskolában 8. osztályosok körében 20 fővel;
- A Szekszárdi Baka István Általános Iskolában 7. osztályosok körében 20 fővel;
- A Szekszárdi Dienes Valéria Általános Iskolában 8. osztályosok körében 20 fővel;
- A Szekszárdi Garay János Általános Iskolában 7. osztályosok körében 20 fővel;
- A középiskolások (Szekszárdi Garay János Gimnázium, Szekszárdi I. Béla Gimnázium, TVM SzC: Hunyadi Mátyás Vendéglátó és Turisztikai Technikum és Szakképző Iskola, Bezerédj István Technikum, Ady Endre Technikum és Kollégium) körében a Babits Mihály Művelődési Központ rendezvénytermében 120 fővel

zajlott le. Az interjúzás ugyanezen iskolából delegált diákokkal történt 10 fővel.

Az elkészült szakmai anyag a kérdőívezés és interjúzás tematikája alapján a korosztályok szerint az alábbi témákat fejti ki:

1. Hogyan vélekednek a fiatalok Szekszárdról, annak térségéről?
2. Hogyan vélekednek a helyi kulturális viszonyokról?
3. Hogyan vélekednek a helyi munkalehetőségekről?
4. Hogyan vélekednek a helyi oktatási, tanulási lehetőségekről?
5. Hogyan vélekednek a helyi lakhatási viszonyokról?
6. Milyen a szekszárdi fiatalok jövőképe?
7. Milyen tervei vannak a szekszárdi fiataloknak?
8. Mik a szekszárdi fiatalok legnagyobb problémái?
9. Mik a térség legnagyobb problémái a szekszárdi fiatalok szerint?
10. mire van szükségük a helyi fiataloknak?

A Települési Ifjúsági Konceptió alapját képező dokumentum a szerződésben megfogalmazott határidőben (2025. október 31.) megérkezett elektronikus formátumban Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Humán Osztályára, valamint az önkormányzat Ifjúsági, Sport- és Köznevelési Bizottság elnöke is megkapta.

A Humán Osztály az anyagot mennyiségileg, minőségileg, szakmailag rendben találta és elfogadásra javasolja.

A dokumentumot vállalkozói szerződés II.7. pontja értelmében az Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottság véleményezését és elfogadását követően lehet véglegesíteni.

A Bizottság a 48/2024. (XII.9.) határozatával elfogadta, hogy a Konceptió elkészítésére 3.175.000,- Ft összeget elkülönít. A szerződés III.1 értelmében a feladatok ellátásáért az Alapítvány nettó 2.520.000,- Ft összeget kér. Ennek az Áfa értéke 680.400,- Ft. Így összesen 3.200.400,- Ft összeget szükséges számla ellenében kifizetni. A kifizetés feltétele a bizottsági határozat, valamint a polgármester által aláírt teljesítés igazolás megküldése utáni számlabenyújtás.

Javaslom a Bizottságnak, hogy a hiányzó **25.400,- Ft** összeget a bizottsági Tartalékkeret terhére biztosítsa!

Kérem a Tisztelt Bizottságot az előterjesztés megtárgyalására és határozathozatalra.

Szekszárd, 2025. november 20.

Böröcz Máté

Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottság elnöke

Határozati javaslat

**Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottságának
..../2025. (XI.24.) határozata
„Települési Ifjúsági Konceptió” alapját képező dokumentum elfogadására**

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottsága Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a közpénzek felhasználásának átláthatóságáról, valamint az államháztartáson kívüli források átadásáról és átvételéről szóló 3/2017. (II.8.) önkormányzati rendeletének 3. § (7) bekezdés (d) pontja, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 29/2019. (XII. 23.) önkormányzati rendelet 1. számú melléklet Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottság alcím 1. pont 7. alpontja, valamint 2. pont 4. alpontja alapján átruházott hatáskörben eljárva

1. elfogadja a Századvég Közéleti Alapítvány által elkészített Szekszárd Megyei Jogú Város „Települési Ifjúsági Konceptió” alapját képező dokumentumot;

Határidő: a döntéshozatal napja

Felelős: Böröcz Máté elnök

2. a „Települési Ifjúsági Konceptió” alapját képező dokumentum elkészítésének kifizetésére a bizottságikeret terhére 25.400,- Ft összeget biztosít.;

Határidő: a döntéshozatal napja

Felelős: Böröcz Máté elnök

3. felhívja a Polgármesteri Hivatalt a jelen határozat 2.) pontjában foglaltakkal kapcsolatos intézkedések megtételére;

Határidő: 2025. december 15.

Felelős: Zsiga Marianna igazgatóságvezető

SZÁZADVÉG

TELEPÜLÉSI IFJÚSÁGI KONCEPCIÓ

KÉSZÜLT SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA RÉSZÉRE

2025.10.31.

TARTALOMJEGYZÉK

1. A kutatás tárgya.....	3
2. Szakirodalmi kitekintő és jó gyakorlatok	4
2.1. Migrációs modellek.....	4
2.2. Lakóhelyfejlesztési megközelítések – Kreatív lakóhelyfejlesztés	5
2.3. Lakóhelyfejlesztési megközelítések – Részvételi lakóhelyfejlesztés	6
2.4. Lakóhelyfejlesztési megközelítések – Fenntartható lakóhelyfejlesztés	8
2.5. Lakóhelyfejlesztési megközelítések – Okos lakóhelyfejlesztés	9
2.6. Támogatások és beruházások szerepe	10
2.6.1. ESPON – Kis- és középvárosok szerepe a területi fejlődésben és kohézióban	10
2.6.2. Bosch – Hatvan: ipari fejlesztés és helyi megtartó erő.....	11
3. Fiatal felnőttek	12
3.1. Városkép	12
3.2. Kulturális lehetőségek	16
3.3. Munkalehetőségek	18
3.4. Lakhatási viszonyok	21
3.5. Szabadidő.....	23
3.6. Társadalmi kohézió	25
3.7. Jövőkép	28
3.8. Szükségletek	31
3.9. Elégedettség.....	32
4. Iskolások – Kérdőíves felmérés	37
4.1. Szekszárd megítélése	37
4.2. Kulturális szokások.....	42
4.3. Szabadidő és közösségi élet.....	47
4.4. Oktatás és tanulás.....	50
4.5. Társadalmi kohézió	53
4.6. Munka és karrier.....	56
4.7. Problémák	61
4.8. Szükségletek, városi fejlesztések.....	64
4.9. Jövő és térségi kötődés.....	66
5. Iskolások – Interjúk	70
5.1. Közös(ségi) terek.....	70
5.2. Közbiztonság és köztisztaság	71

5.3. Programkínálat és kulturális lehetőségek	71
5.4. Fejlődési lehetőségek és sportélet.....	72
5.5. Munkalehetőségek és jövőkép	73
6. Konklúzió	74
6.1. Összegzés.....	74
6.2. Javaslatok.....	75
7. Bibliográfia.....	77

1. A KUTATÁS TÁRGYA

A 2011-es és 2022-es népszámlálás adatait összehasonlítva látható, hogy Szekszárd lakossága 34.296-ról 29.889-re csökkent, azaz valamivel több mint 4000 fővel csappant meg a város lakóinak a száma. Ha ezt a fogyást életkori kategóriákra bontjuk (19 évnél fiatalabb, 20-39 éves, 40-59 éves, 60 évnél idősebb), akkor az tapasztalható, hogy csak az idősek száma mutat növekedést ebben a tíz éves periódusban. A népesség vidékről való hasonló mértékű elvándorlása nem egyedi jelenség, a településfejlesztés egyik akut feladata a fővárostól távoli, vidéki települések népességmegtartó erejének a növelése. Ehhez mérten jelen tanulmány a következő kérdésekre ad választ:

- + Hogyan vélekednek a fiatalok Szekszárdról, annak térségéről?
- + Hogyan vélekednek a helyi kulturális viszonyokról?
- + Hogyan vélekednek a helyi munkalehetőségekről?
- + Hogyan vélekednek a helyi oktatási, tanulási lehetőségekről?
- + Hogyan vélekednek a helyi lakhatási viszonyokról?
- + Milyen a szekszárdi fiatalok jövőképe?
- + Milyen tervei vanna a szekszárdi fiataloknak?
- + Mik a szekszárdi fiatalok legnagyobb problémái?
- + Mik a térség legnagyobb problémái a szekszárdi fiatalok szerint?
- + Mire van szükségük a helyi fiataloknak?

Ehhez három egymástól elkülöníthető adatfelvételt végeztünk, mindegyiket 2025 szeptemberében és októberében.

- + 18-35 éves szekszárdi lakosság körében végeztünk CAPI adatfelvételt. A kérdőív kitöltése 20 percet vett igénybe, a minta elemszáma 100 fő volt.
- + A 13-17 éves iskolás lakosság körében szintén CAPI adatfelvételt végeztünk. A kérdőív felvétele 2025. október 3-án zajlott az általános iskolákban, illetve a Babits Mihály Kulturális Központban. A körülmények és a résztvevők körének kialakítását a szekszárdi önkormányzat vállalta magára annak érdekében, hogy 10 iskola reprezentálhassa magát. Az eredetileg 200 általuk felkeresett diáktól 189 érvényes kitöltés érkezett.
- + A 13-17 éves iskolás lakosság körében 30-45 perces strukturált interjút készítettünk. Az interjúk 2025. október 13-án zajlottak. A kérdezés helyszínt a szekszárdi önkormányzat szervezte, illetve biztosította, ahogyan a résztvevők körét is az alakította ki. Az eredetileg 10 általuk felkért diákból 8-cal rögzítettünk interjút.

2. SZAKIRODALMI KITEKINTŐ ÉS JÓ GYAKORLATOK

Ebben a fejezetben a lakóhelyfejlesztés definícióját és általános céljait, valamint a 21. században, főleg Európában elterjedt megközelítéseit fogjuk bemutatni. Ennek során szóba kerülnek majd konkrét településfejlesztési programok és azok tapasztalatai is, érintve európai és magyarországi példákra is.

A településfejlesztés célja, hogy egy adott településen javuljon az emberek életminősége és életszínvonala, miközben hosszú távon is fenntartható marad a fejlődés. Ez magában foglalja a gazdasági, társadalmi, környezeti és infrastrukturális területek tudatos, összehangolt fejlesztését, amit a helyi önkormányzatok átgondolt tervek mentén valósítanak meg (Buskó, é. n., Jósai, 2007 alapján). Míg a településfejlesztés egy komplex, összehangolt fejlesztés, addig léteznek olyan beavatkozások is, amelyek kizárólag egy-egy konkrét funkcióra, lakóhelyre vagy jól körülhatárolt problémára fókuszálnak anélkül, hogy a település egészét átfogó szemléletet követnének. Ilyen fejlesztés az ágazati terv (sectoral plan), amely a Ratlou Local Municipality (2016) szerint olyan fejlesztési terv, amely egy adott szektorhoz, ágazathoz vagy témakörhöz kapcsolódik, és kizárólag az adott település egy részterületére vagy funkciójára koncentrál.

Számos európai régióban problémát okoz a népesség csökkenése, azon belül is a fiatal és magasan képzett munkavállalók elvándorlása, amely negatív következményekkel jár a regionális fejlődésre nézve (Gruber és Schorn, 2019). Gruber és Schorn (2019) szerint három fő típusa van az elvándorló fiataloknak, ezek pedig a munkahelykeresés miatt, az oktatás miatt, valamint a családalapítás miatt migráló fiatalok. Minden régió különböző lehetőségeket kínál a munkalehetőségek, az oktatás és az életkörülmények tekintetében, az életkilátások egyenlőtlen eloszlása pedig az embereket migrációra ösztönzi. Így azok a régiók, ahol hiányoznak a lehetőségek, például a munkaerőpiacon, gyakran tapasztalnak elvándorlást (Faggian et al., 2017). Emellett viszont a fiatalok letelepedési döntéseit nem csupán az álláslehetőségek, hanem olyan tényezők is formálják, mint a különböző karrierépítési lehetőségek, a munka és a magánélet egyensúlya, a megfizethető lakhatás, a magas szintű életminőség, valamint a gazdag társadalmi és kulturális infrastruktúra (Gruber és Schorn, 2019). Éppen ezért, amikor a városvezetés célja a fiatalok helyben maradásának ösztönzése, nem csupán a munkalehetőségek bővítése a feladat, hanem emellett a város élhetőségének növelése is elengedhetetlen (Grimes et al., 2023).

2.1. Migrációs modellek

Ahhoz, hogy jobban megérthessük ezt a jelenséget, érdemes áttekintenünk a migrációra vonatkozó elméleteket is. Az első ilyen modell a Push-Pull modell, mely szerint a migrációt két tényezőcsoport alakítja, a push, vagyis taszító tényezők (például rossz infrastruktúra), valamint a pull, vagyis vonzó tényezők (például jobb álláslehetőségek). Míg előbbiek elűzik az egyént a jelenlegi lakóhelyéről, addig utóbbiak a célterület vonzerejét jelentik (Lee, 1966). Egy, a pakisztáni fiatalok migrációs szándékait vizsgáló tanulmány például rámutat, hogy a jobb oktatási lehetőségek, munkaerőpiaci esélyek és városi életkörülmények pull tényezőként hatnak, míg a vidéki infrastruktúra hiánya és a munkanélküliség push hatásúak (Abbas és Saeed, 2019). Egy másik modell a migrációt racionális döntésként értelmezi, vagyis az emberek ott szeretnének élni és dolgozni, ahol a jövedelmi lehetőségek kedvezőbbek. A

fiatalok különösen érzékenyek a potenciális jövedelmi különbségekre, és a magasabb bérrel, jobb munkalehetőséggel rendelkező régiók felé orientálódnak (Todaro, 1969). Grimes és munkatársai (2023) tanulmányukban is ezt a megközelítést alkalmazták, ahol azt vizsgálták, hogy a frissen végzett diplomások milyen szempontok alapján választják meg lakóhelyüket. A tanulmány kimutatta, hogy a lakóhelyválasztásnál jelentős szempont a régió gazdasági minősége (quality of business), de emellett az élhetőség is szempont volt a tanulmányukban. Ezekkel a modellekkel szemben De Haas (2021) aspirációs-képesség modellje szerint a migráció nem csupán gazdasági kényszer vagy vonzás kérdése, hanem annak függvénye, hogy az emberek szeretnék-e elköltözni (vágynak-e rá), és képesek-e azt meg is valósítani (rendelkeznek-e a szükséges erőforrásokkal és lehetőségekkel). Csak akkor történik tényleges elvándorlás, ha ez a két feltétel együtt teljesül. A modell hangsúlyozza, hogy a helyben maradás is lehet tudatos döntés, nem csupán kényszer. Így az emberek helyváltoztatással kapcsolatos döntései a személyes törekvések és a társadalmi környezet kölcsönhatásából erednek.

2.2. Lakóhelyfejlesztési megközelítések – Kreatív lakóhelyfejlesztés

Ahogy láttuk a migrációs elméletek alapján, a fiatalok helyben maradását nemcsak a munkahelyek, hanem az adott település vonzereje és az egyéni vágyak is erősen befolyásolják. Ezért egy település számára kulcskérdés, hogy mennyire tud élhető környezetet kínálni. A következőkben olyan lakóhelyfejlesztési megközelítéseket mutatunk be, amelyek erre a kihívásra adnak választ. Az Európai Unió országaiban jelenleg is több népszerű lakóhelyfejlesztési elméletet és stratégiát alkalmaznak, ezek közül a kreatív-, a fenntartható-, a részvételi- és az okos lakóhelyfejlesztést emeljük ki. A 2000-es és 2010-es évektől kezdve az egyik legnépszerűbb lakóhelyfejlesztési megközelítés a kreatív lakóhelyfejlesztés volt. Tanulmányok alapján a kreatív, képzett munkavállalók jelenléte egy településen fejleszti a helyi gazdaságot, mivel hozzájárulnak az innovációhoz, a termelékenység növekedéséhez és a vállalkozói aktivitás erősödéséhez. Ezek a munkavállalók gyakran új ötleteket, technológiai fejlesztéseket és vállalkozásokat hoznak létre, amelyek serkentik a helyi munkaerőpiacot és szolgáltatási szektort is (Florida, 2002a). Azok a lakóhelyek pedig, melyeknél a kényelem és a magasabb életminőség jelen van, vonzóbbak a képzett munkavállalók számára (Grant és Kronstal, 2010). Florida (2006) szerint a gazdasági fejlődés kulcsa a tolerancia, a tehetség és a technológia hármasa. Elmélete szerint a társadalmi nyitottság vonzza a tehetségeket, akik előmozdítják az innovációt. A kreatív osztály tagjai olyan lakókörnyezetet keresnek, amely kulturálisan inspiráló, sokszínű és technológiailag fejlett. Ezt támasztja alá Grant és Kronstal (2010) tanulmányukban, ahol megállapítják, hogy a kreatív rétegek vonzása nem csak a város fizikai adottságain vagy gazdasági lehetőségein múlik, hiszen legalább ennyire fontos a közösségi beágyazottság és az aktív társadalmi élet lehetősége is. Rámutatnak, hogy a fiatal, tehetséges szakemberek számára különösen fontosak azok a társadalmi hálózatok és fórumok, amelyek lehetőséget teremtenek a kapcsolódásra, az identitás megerősítésére és az aktív városi részvételre.

Erre példa a tallinni Telliskivi Creative City fejlesztés, mely egy tipikus brownfield regenerációs projekt, amely az önkormányzat és a civil, valamint a kreatív ipar együttműködésében alakult ki. A folyamat során elhagyatott ipari és vasúti épületek új funkciókkal, például irodákkal, kreatív műhelyekkel, éttermekkel és kiállítóterekkel lettek ellátva, miközben kedvezményes bérleti díjakat és kulturális ösztönzőket biztosítottak a kreatív és kisvállalkozások számára.

Fontos eleme volt a közösségi részvétel workshopok és vision versenyek formájában, amellyel a helyi lakosokat is bevonták a tér tervezésébe és használatába (Baltic Urban Lab). Az önkormányzat számára adaptálható lépések közé tartozik az ipari területek újraszabályozása, a kreatív szereplők számára kedvezményes bérleti konstrukciók meghirdetése, a közösségi és kulturális események rendszeres támogatása, valamint a lakók aktív bevonása a városfejlesztési tervezés folyamatába.

A negyedről nem messze pedig a Balti Jaam Market átalakítása is hasonló szemlélet mentén zajlott, mely során Tallinn egy elavult szabadtéri piacból modern, többfunkciós központot hozott létre. A felújítás célja a helyi termelők támogatása, kisvállalkozások bevonása és közösségi élet erősítése volt: friss élelmiszerek mellett street food, dizájn- és kézműves üzletek kaptak helyet. Az önkormányzat és a beruházó együttműködése révén a piac ma turisztikai látványosság és mindennapi bevásárlóhely egyszerre. A projekt külön figyelmet fordított a fiatalok és a kreatív réteg megtartására, elősegítve ezzel a város dinamikus fejlődését és a kreatív városfejlesztési törekvéseket, amelyek nemcsak a gazdasági növekedést, hanem a kulturális identitás erősítését is szolgálják (Visit Estonia; Visit Tallinn). Önkormányzati szinten adaptálható megoldás lehet a piacfelújítás támogatása, az árusok számára kedvezményes bérleti feltételek biztosítása, és különösképpen a kreatív vállalkozások és vendéglátóhelyek integrálása, valamint közösségi terek kialakítása a városi élhetőség növelése érdekében.

Egy másik, hazai példa a kreatív városfejlesztésre a veszprémi Gyárkert Kultúrpark kialakítása is (Veszpréminfo). A projekt Veszprém egyik korábbi ipari területén indult el, amikor az önkormányzat felismerte, hogy a Balaton Bútorgyár területe alulhasznosított, de adottságaiban megfelelő egy nagy közönségű szabadtéri rendezvényhelyszínhez. Az önkormányzat rendezvényszervező cégekkel együttműködve létrehozott egy fesztivál- és koncertszezon, amelyben hazai nagy előadók lépnek fel rendszeresen, és kitelepülők, vendéglátók szolgálják ki az eseményeket. Az infrastrukturális beruházások (parkolók, út, közvilágítás, kerítés, közösségi terek) biztosítják a helyszín alkalmasságát, a városmarketing részéről pedig a Gyárkert városi identitás elemeként épül be, mint „a város kulturális szíve nyáron” (Veszpréminfo). Az önkormányzati intézkedések közé tartozhat a terület rehabilitálása, a szükséges engedélyek biztosítása, a partnerek – például rendezvényszervező cégek és vendéglátók – bevonása, a szolgáltatói infrastruktúra fejlesztése, valamint a marketingtevékenység és a helyi közösség aktív bevonása. Ezek a fejlesztések nem csupán a kreatív, valamint a fiatal réteg helyben tartásához járulnak hozzá, de a helyi gazdaság élénkítése, valamint a munkalehetőségek bővülése révén a város vonzerejét is növelik.

2.3. Lakóhelyfejlesztési megközelítések – Részvételi lakóhelyfejlesztés

Egy másik, Európai Unióban népszerű városfejlesztési irányzat a részvételi lakóhelyfejlesztés. Ennek a koncepciónak a lényege, hogy bevonják a polgárokat a városrészük és városuk jövőjével kapcsolatos döntéshozatali folyamatba. Habár a részvételi megközelítés egyik nagy előnye, hogy a helyi közösség bevonásával hasznos meglátásokkal és helyi ismereteikkel támogatni tudják a tervek elkészültét, lényeges hatása, hogy a terv ennek segítségével egy konszenzus eredménye, amely nemcsak a helyi tudás és tapasztalat beépítését teszi lehetővé, hanem hozzájárul ahhoz is, hogy a közösség elköteleződjön a megvalósítás mellett. Mivel a lakosok már a tervezési szakaszban beleszólást kapnak, nagyobb eséllyel érzik sajátjuknak a projektet, és később támogatóként, nem pedig ellenállóként viszonyulnak hozzá, ami

jelentősen növeli a beavatkozás társadalmi elfogadottságát és hosszú távú sikerét. Emellett a részvétel segíti a lakosok helyi identitásának megerősödését, valamint a társadalmi kohéziót is (Ducci, 2018). A fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében több európai város és EU-s projekt is a fiatalok bevonását vette alapul a helyi kezdeményezések és önkormányzati stratégiaalkotás során, ezekből mutatunk be néhányat röviden a következőkben.

Először is Pregrada város kezdeményezése a részvételi fejlesztések azon típusába tartozik, mely során a fiatalok számára biztosítanak egy participatív költségvetést, mellyel bizonyos feltételek alapján támogatnak egy-egy projektet. A pregradai ifjúsági részvételi költségvetés célja az, hogy ösztönözze a 15 és 30 év közötti fiatalok aktív részvételét a helyi döntéshozatalban, valamint erősítse a párbeszédet közöttük és a városvezetés között. A program első lépéseként közösségi média kampányokon és helyi influenszereken keresztül mozgósítják a fiatalokat, hogy részt vegyenek a műhelymunkán, ahol megismerkednek a költségvetés működésével és maguk határozzák meg a szavazás szabályait. Ezt követően projektötleteket dolgoznak ki, amelyeket a városvezetés előtt prezentálnak, és az önkormányzat szakmai szempontból véleményezi azok megvalósíthatóságát. A jóváhagyott projektek kampányidőszakba lépnek: a csapatok plakátokat, közösségi tartalmakat készítenek, hogy társaik támogatását elnyerjék, majd egy közösségi eseményként megszervezett szavazáson eldől, melyik projekt nyeri el a 3000 eurós támogatást. A győztes ötletet a városvezetéssel együttműködve valósítják meg, de a nem nyertes kezdeményezések közül több is támogatást kap, ha a város értékesnek ítéli meg őket. A program 2019 óta működik évente, és Pregrada az első horvát város, amely ifjúsági fókuszú részvételi költségvetést indított. A kezdeményezés hosszú távon erősíti a fiatalok közösségi elköteleződését, demokratikus kompetenciáit és a város iránti kötődését (Pregrada Város, Horvátország, GRAD PREGRADA).

Ehhez hasonló kezdeményezés a horvátországi Draganić faluban megvalósult BOSS projekt is, mely célja, hogy a 13–15 éves diákokat bevonja a részvételi költségvetés folyamatába, ezzel elősegítve aktív állampolgári részvételüket. A program során a fiatalok projektötleteket dolgozhattak ki, szavazhattak róluk, és részt vehettek a megvalósításukban is. Az iskolai keretek között öt képzési műhelyt tartottak, ahol a résztvevők pénzügyi, menedzsment-, kommunikációs és prezentációs készségeket sajátítottak el. A projekt során három ifjúsági kezdeményezés valósult meg: egy szabadtéri tanterem kialakítása, kültéri vízcsap telepítése, valamint környezetbarát edzőeszközök kihelyezése. A program fejlesztette a fiatalok demokratikus tudását, önállóságát és közösségi felelősségérzetét, valamint lehetőséget adott számukra, hogy találkozzanak döntéshozókkal és megismerjék a helyi önkormányzati működést (Draganić Község és LAG Vallis Colapis, Horvátország).

Egy másik típusa a részvételi fejlesztéseknek, amikor pénzügyi keret és támogatás biztosítása helyett a fiatalokat a helyi önkormányzati stratégiák kidolgozásába vonják be. Ilyen fejlesztésre példa az emPOWER YOUth: youth led municipality strategy, mely egy participatív helyi kezdeményezés Câmpinában. Ennek során a fiatalokat képezik, bevonják konzultációkba, interjúkba és fókuszcsoporthoz, hogy valós adatokat gyűjtsenek feltételeikről, igényeikről és elképzeléseikről. Ezek alapján közösen dolgoznak ki egy ifjúsági stratégiát, amelyet az önkormányzat hivatalosan bemutat és integrál a város tervezési folyamataiba. A program célja, hogy csökkentse a fiatalok és a helyi hatalom közti szakadékot, növelje a fiatalok részvételét a közösségi és politikai életben, valamint biztosítsa, hogy a városi politika érzékenyen reagáljon a fiatal generáció igényeire. A stratégián túl kulturális események (pl. YouthArt Festival) is a program részei, amelyek lehetőséget adnak a kreatív önkifejezésre és társadalmi összetartásra a fiatalok számára (Asociatia GEYC).

Ezen megközelítések ötvözése pedig Litvániában a Smart Villages beavatkozás, amely az agrárpolitikai stratégiai terv részeként jött létre és célzottan támogatja a vidéki közösségek innovációs és társadalmi fejlődését. A helyi akciócsoportok (LAG-ek) vezetésével a települések saját stratégiát dolgozhatnak ki, és ezek megvalósítására közvetlen finanszírozást is kapnak. A program során közösségi fórumokon, workshopokon keresztül vonják be a fiatalokat a tervezésbe, ezzel is erősítve helyi elköteleződésüket. Jó példa a Brožiai közösségi központ, ahol fenntartható élelmiszertermelést, közösségi oktatást és vállalkozásfejlesztést is támogatnak. A program nemcsak a helyi identitást erősíti, hanem a gazdasági lehetőségeket is bővíti, így hozzájárul a fiatalok helyben tartásához. A 15 millió eurós keretösszeg több térségben már látványos eredményeket hozott. A stratégiai gondolkodás és a helyi részvétel ösztönzése példaértékű. A litván modell jól mutatja, hogy strukturált, fiatalbarát fejlesztéssel vidéki térségek újra versenyképesek lehetnek (EU CAP Network, 2025).

2.4. Lakóhelyfejlesztési megközelítések – Fenntartható lakóhelyfejlesztés

A 21. században a fenntarthatóság kulcsszerepet kapott a lakóhelyfejlesztésben is. Az Európai Unió olyan kezdeményezések mentén, mint a Zöld Megállapodás, az ENSZ fenntartható fejlődési céljai vagy a New Leipzig Charter, előtérbe helyezi azokat a városfejlesztési irányokat, amelyek ötvözik a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat. A cél egy olyan városi környezet kialakítása, amely támogatja a klímasemlegességet, erősíti a társadalmi befogadást, és hosszú távon is fenntartható gazdasági működést biztosít. Ehhez hozzájárulnak többek között az energiahatékony megoldások, a zöld infrastruktúra fejlesztése, a fenntartható közlekedés és a lakosság bevonásán alapuló tervezési folyamatok is (Marchigiani et al., 2020). A zöld infrastruktúra fontos szerepet játszik a városok alkalmazkodóképességének növelésében, például a helyi klíma szabályozásával, a levegőszennyezés csökkentésével és az árvizek elleni védelemmel. Emellett rekreációs lehetőségeket és esztétikai élményt is nyújt, javítva a városi lakosság életminőségét, különösen a sűrűn lakott területeken (Banzhaf et al., 2018).

Egy ilyen, a fenntartható fejlődést priorizáló program a portugáliai Vila Boa do Bispo által kidolgozott Smart Village stratégia, mely egy fenntartható kormányzást, körforgásos gazdaságot és közösségépítést támogató modell, amely alkalmazkodik a város–vidék kontextusok különféle igényeihez. A program a TriCYcLe módszertanon alapul, amely lehetőséget ad a kistelepüléseknek arra, hogy lakóikat és szervezeteiket közös, innovatív projektekbe vonják be. A stratégia hozzájárul a globális fenntartható fejlődési célok eléréséhez, miközben az EU Zöld Megállapodás célkitűzéseit is támogatja. A program más településekre való átviteléhez elengedhetetlen a szereplők bevonása, képzések biztosítása, valamint a megfelelő finanszírozás és digitális eszközök használata. A modell nemzetközi hálózatokon keresztül már több helyen ismertté vált, például az Erasmus+ vagy a Town Twinning programok révén (Vila Boa do Bispo, 2024).

A következőkben okos lakóhelyfejlesztésről lesz szó, ahol a példánál láthatjuk, hogy gyakran összefonódnak a programokban az okos és fenntartható megoldások, így ezekre később, az okos fejlesztések bemutatása után kerül sor.

Az okos lakóhelyfejlesztések célja, hogy digitális technológiák segítségével javítsa a városi életminőséget, csökkentse a környezetterhelést, és hatékonyabbá tegye a közszolgáltatásokat (Komninos et al., 2013). Kutatások szerint ezek a fejlesztések pozitív hatással lehetnek többek között a közbiztonságra, az egészségügyi ellátásra, a közlekedésre és a környezet állapotára (Woetzel et al., 2021). Egy kínai példa alapján pedig az is megállapítható, hogy az információkhoz és szolgáltatásokhoz való egyszerű, biztonságos hozzáférés növeli a lakók komfortérzetét és szubjektív jóllétét is (Yu et al., 2020). Az okos városi megoldások, mint a digitális szolgáltatások és az adatvezérelt közszolgáltatások, különösen fontosak a fiatal generáció számára, akik technológiahasználatuk révén értékelik a gyors, kényelmes és innovatív városi életformát (Yu et al., 2020).

A Rural Development Foundation e-VITA programja Lengyelországban a vidéki közösségek digitális felzárkóztatását célozza, azzal a célkitűzéssel, hogy a fiatalokat helyben tartsa és aktívan bevonja a közösségi életbe. A program 2004 óta működik a Lengyel–Amerikai Szabadság Alapítvány támogatásával, és szoros együttműködésben valósul meg a helyi önkormányzatokkal. Az e-VITA keretében internet-hozzáférést biztosítanak iskolákban, könyvtárakban és közösségi központokban, valamint képzéseket szerveznek az informatikai készségek fejlesztésére, különös tekintettel az idősebb korosztály bevonására. Emellett a program digitális coworking irodákat hoz létre, ahol fiatalok és vállalkozók dolgozhatnak, vállalkozhatnak, és hálózatot építhetnek egymással. Az irodák célja a helyi munkahelyteremtés ösztönzése, a digitális vállalkozások támogatása és a közösség megerősítése. Az e-VITA program hatása jelentős: nő a vidéki lakosság digitális kompetenciája, erősödik a helyi gazdaság, és a fiatalok nagyobb valószínűséggel maradnak a településen (Rural Development Foundation, Polish-American Freedom Foundation).

A Kythnos Smart Island Project Görögországban a fenntartható fejlődést és az intelligens technológiák alkalmazását célozza a szigeten, a fiatalok helyben tartása és a gazdasági diverzifikáció elősegítése érdekében. A 2019 és 2021 között megvalósult projekt költségvetése közel 8 millió euró volt, és központi elemei az energiahatékonyság növelése, a víz- és hulladékgazdálkodás fejlesztése, valamint az elektromos járművek töltőhálózatának kiépítése. A projekt részeként digitális coworking irodákat is létrehoztak, amelyek lehetőséget biztosítanak a fiatal vállalkozók és távmunkások számára, hogy innovatív tevékenységet folytassanak a szigeten. A coworking irodák elősegítik a közösségépítést, a tudásmegosztást és a helyi gazdasági aktivitást, miközben támogatják a sziget fenntartható turizmusát. A Kythnos Smart Island Project hatása így nemcsak a technológiai fejlesztésben, hanem a fiatalok vidéken tartásában és a helyi munkahelyek növelésében is mérhető (DAFNI – Network of Sustainable Greek Islands, Athéni Műszaki Egyetem).

Fontos megjegyezni, hogy bár el lehet különíteni a lakóhelyfejlesztési megközelítések típusait, a gyakorlatban gyakran nem tisztán az egyik vagy a másik megközelítést alkalmazzák. Egy átfogó, jól átgondolt fejlesztés során ezen megközelítéseket vegyítik, és a lakóhelyek egyedi adottságaihoz igazítják a megvalósítást. Ezért bár a fenti lakóhelyfejlesztés típusokra hoztunk példákat, láthatjuk, hogy ezen programok is vegyesen tartalmazták a lakóhelyfejlesztési megközelítéseket, például a Kythnos Smart Island Project fenntartható- és okosfejlesztéseket is tartalmaz, vagy a Telliskivi Creative City fejlesztés során a kreatív fejlesztés mellett részvételi és fenntartható fejlesztési elemeket is alkalmaztak.

2.6. Támogatások és beruházások szerepe

2.6.1. ESPON – Kis- és középvárosok szerepe a területi fejlődésben és kohézióban

Az ESPON „Role of Small and Medium-Sized Towns and Cities in Territorial Development and Cohesion” (2024) kutatása az Európai Unió kohéziós politikájának részeként a kis- és középvárosok fejlesztését vizsgálja, hangsúlyozva azok jelentőségét a területi egyensúly és a társadalmi kohézió erősítésében. A tanulmány célja, hogy bemutassa, miként válhatnak ezek a városok a regionális fejlődés motorjaivá azáltal, hogy szolgáltatásokat nyújtanak a környező vidéki területeknek és innovatív fejlesztéseket valósítanak meg. Négy esettanulmányt emeltek ki négy különböző országban, melyet a következőkben röviden bemutatunk.

Spanyolországban a demográfiai kihívásokra létrehozott nemzeti stratégia kifejezetten a kis- és középvárosokat helyezi fókuszba, amelyek sok esetben szenvednek az elvándorlástól és a népesség elöregedésétől. Az önkormányzatok ebben a keretben jelentős EU-forrásokhoz férnek hozzá, amelyekből digitális infrastruktúrát, közlekedési megoldásokat és zöld mobilitási projekteket valósíthatnak meg. Ez a helyi szinten azt jelenti, hogy a kisvárosok például fejleszthetnek közösségi közlekedést, bővíthetik a digitális oktatást, vagy ösztönözhetik az okosváros-technológiák bevezetését. A fiatalok számára ezáltal élhetőbbé és olcsóbbá válik a kisvárosi élet, ami alternatívát kínál a nagyvárosba költözéssel szemben (ESPON, 2024).

Olaszországban a Strategia Nazionale per le Aree Interne (SNAI) és a Metro Plus e città medie del Sud program lényege, hogy a periférikus, hátrányos helyzetű területeket olyan kisebb városokon keresztül erősítsék, amelyek képesek szolgáltatási központtá válni a környező falvak számára. A program helyi szinten olyan beavatkozásokban jelenik meg, mint az iskolák modernizálása, egészségügyi ellátás biztosítása vagy közlekedési kapcsolatok javítása. Emellett szociális lakhatási projektek és képzési programok is részei, amelyek közvetlenül a fiatalokat célozzák. Így a kisvárosok nem csupán lakóhelyként, hanem a környező régió motorjaként jelennek meg, ami hosszú távon növeli a megtartó erejüket (ESPON, 2024).

Portugáliában a Portugal 2030 stratégia erősen a humán tőkére épít, mivel a fiatalok és a migránsok munkaerő-piaci integrációját, valamint a digitális és zöld átmenetet támogatja. A kisebb önkormányzatok számára ennek az az előnye, hogy intermunicipális együttműködések révén forrást és szakmai háttérrel kapnak például közszolgáltatások fejlesztésére vagy startup-inkubátorok létrehozására. Gyakorlatban ez azt jelentheti, hogy több kisváros összefogva közösen szervezhet közlekedési rendszert, közös oktatási projekteket, vagy akár helyi energiaközösségeket. Ez a megközelítés hatékonyabb forrásfelhasználást tesz lehetővé, és csökkenti a fiatalok elvándorlását, hiszen vonzóbb munka- és lakhatási lehetőségek jelennek meg (ESPON, 2024).

Németországban pedig a Städtebauförderung városfejlesztési program biztosít stabil pénzügyi háttérrel a kis- és középvárosoknak, amelyből közterületeket, középületeket és lakásállományt újíthatnak fel. Ezt egészíti ki a Small Town Academy, amely tudásmegosztással és képzésekkel erősíti az önkormányzatok szakmai kapacitását. Ez a kettős támogatás lehetővé teszi, hogy a kisvárosok ne csak infrastrukturális szinten fejlődjenek, hanem stratégiai szinten is jobban tudják tervezni a jövőjüket. Így egy kisváros felújíthatja a belvárosát, miközben az önkormányzat szakemberei képzést kapnak a pályázatírásban és projektmenedzsmentben, így hosszú távon is több forráshoz férhetnek hozzá. Ez közvetlenül növeli az élhetőséget, ami a fiatalok helyben maradásának egyik kulcsa (ESPON, 2024).

2.6.2. Bosch – Hatvan: ipari fejlesztés és helyi megtartó erő

A Bosch hatvani gyárának fejlődése kiemelkedő példája annak, hogyan válhat egy ipari beruházás egy középváros gazdasági és társadalmi megújulásának motorjává. A vállalat 1998-ban nyitotta meg Hatvanban gépjármű-elektronikai üzemét, amely mára a Bosch egyik legnagyobb gyártóközpontja a világon. A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően 2016-ban újabb jelentős beruházás valósult meg, amely során modern gyártási technológiákat vezettek be, és 600 új munkahely jött létre, amellyel a Bosch ma mintegy 4900 főt foglalkoztat a városban. A magyar állam vissza nem térítendő támogatással segítette a bővítést, amely nemcsak gazdasági, hanem társadalmi hatásokat is hozott.

Különös hangsúlyt fektettek az oktatási és képzési programokra, amelyek révén a helyi fiatalok korszerű szakmai tudáshoz juthatnak. A duális képzés keretében a tanulók elméleti oktatásukat gyakorlati tapasztalattal egészíthetik ki, miközben juttatásban részesülnek. A gyakornoki program egyetemistáknak kínál lehetőséget rugalmas munkavégzésre, a közösségi felsőoktatási képzés pedig 2016 óta lehetővé teszi a mérnöki ismeretek helyben történő elsajátítását. Ezek a programok nemcsak a munkaerő-utánpótlást biztosítják, hanem hozzájárulnak a fiatalok helyben tartásához és a város szakmai presztízsének erősítéséhez is. A beruházások pedig javították Hatvan élhetőségét is, mivel új munkahelyek jöttek létre, fejlődött az infrastruktúra, és bővültek az oktatási lehetőségek. Hatvan így nem csupán ipari központként, hanem egy fejlődő, tudásalapú városként is erősíti pozícióját és vonzerejét a régióban (Bosch Media Service Hungary, 2019; Robert Bosch Elektronika Kft.).

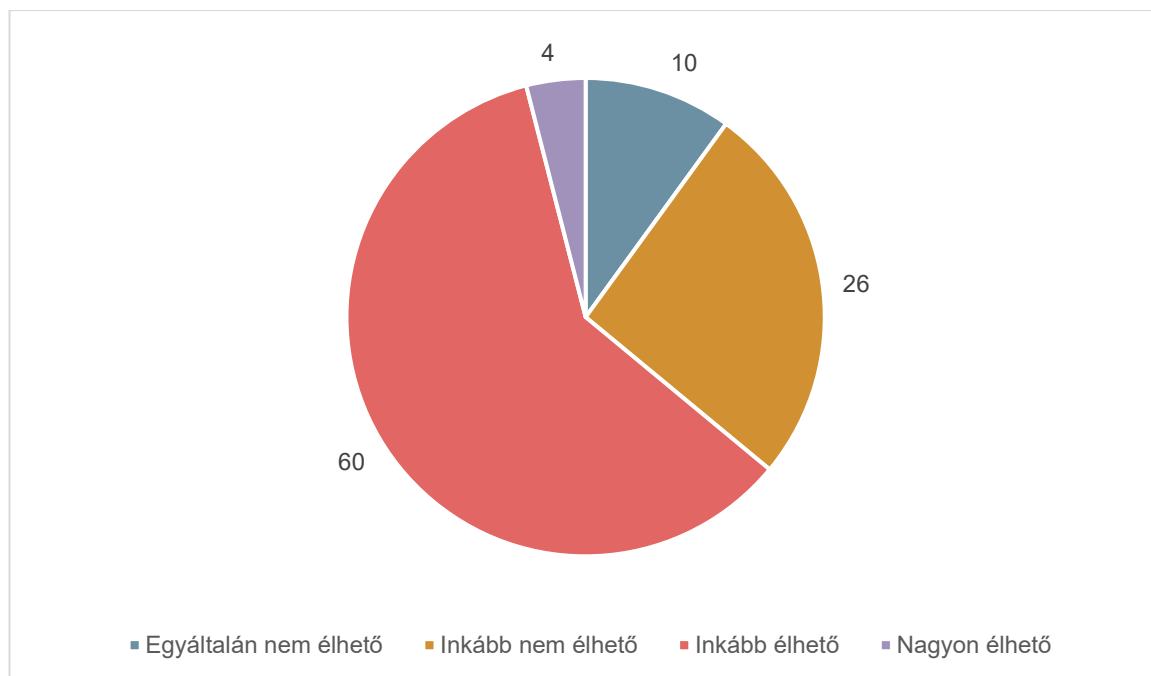
3. FIATAL FELNŐTTEK

A három empirikus pillérből először a fiatal felnőttek körében végzett felmérés eredményeit mutatjuk be.

3.1. Városkép

Először a fiatal felnőttek általános városképét igyekeztünk feltárni, hogy milyen benyomásaik vannak a városról. Az élıhetőség átfogó, nem-specifikus dimenziójában többnyire jól teljesít Szekszárd, hiszen csaknem kétharmaduk látja úgy, hogy élıhető a fiatalok számára – bár ebből mindössze 4 százalék fejezte ki maradéktalan elégedettségét. A maradék 36 százalék úgy látja, hogy ez kevésbé vagy egyáltalán nem mondható el a településről.

1. ÁBRA: SZERINTED MENNYIRE ÉLHETŐ SZEKSZÁRD FIATALOK SZÁMÁRA? (%)

Századvég szerkesztés

Látható, hogy a magasabb iskolai végzettségűek körében valamivel magasabb azok aránya, akik szerint élıhető a város. Az érettségivel rendelkezők 68,8 százalékos, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezők 65,3 százaléka véli így, ám míg előbbi kategóriában senki nem véli kiemelkedően élıhetőnek, addig utóbbiak 11,5 százalékáról ez elmondható. Ugyanakkor a maximum 8 általánost végzettek körében is 60, az érettségit nem adó középfokon végzettel körében pedig 58,8 százalékos a Szekszárdot élıhetőnek tartók aránya.

1. TÁBLÁZAT: SZERINTED MENNYIRE ÉLHETŐ SZEKSZÁRD FIATALOK SZÁMÁRA? (%)

	Legfeljebb általános	8	Középfokú érettségi nélkül	Középfokú érettségivel	Felsőfokú
--	----------------------	---	----------------------------	------------------------	-----------

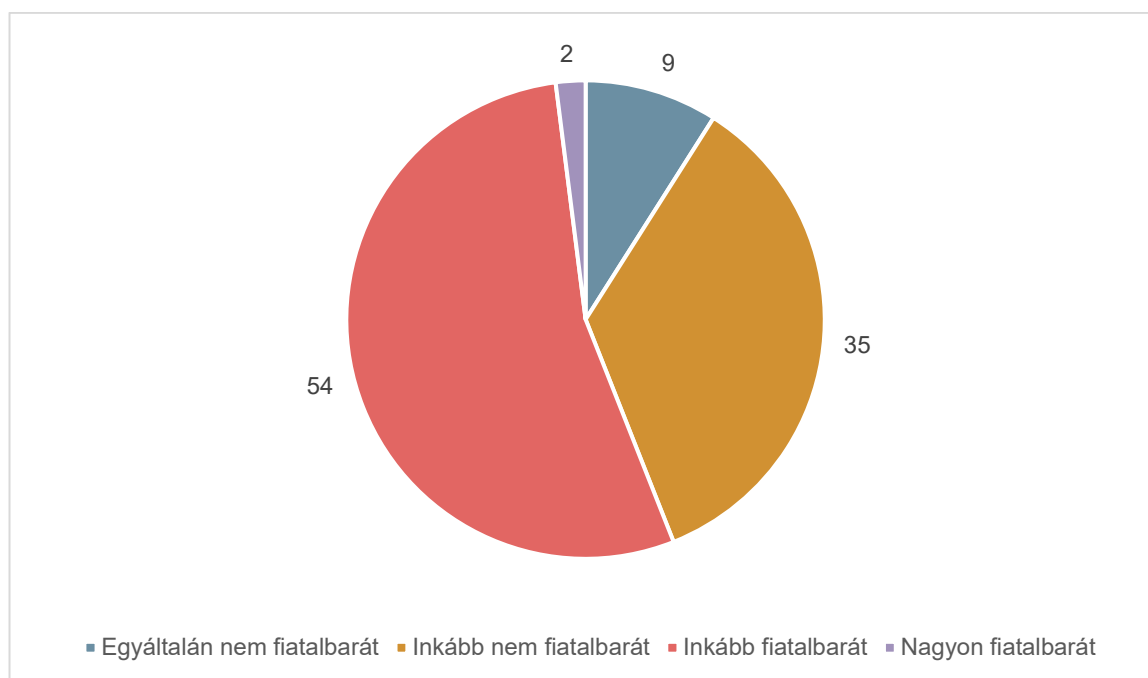

Egyáltalán nem élhető	16,0%	11,8%	12,5%	-
Inkább nem élhető	24,0%	29,4%	18,8%	34,6%
Inkább élhető	56,0%	58,8%	68,8%	53,8%
Nagyon élhető	4,0%	-	-	11,5%

Századvég szerkesztés

Ennek egy másik színezetére világít rá a következő kérdés – hasonló eredménnyel –, mely Szekszárd „fiatalbarát” jellegét igyekszik megragadni, azaz hogy mennyire optimális hely a fiatalok számára. 54 százalékuk látja úgy, hogy inkább, 2 százalékuk pedig úgy, hogy nagyon fiatalbarát. Ezzel szemben 35 százalékuk az „inkább nem”-re, 9 százalékuk az „egyáltalán nem”-re voksolt. Azaz akár csak az előző esetben, most is a mérsékeltebb mind az optimisták, mind pesszimisták hányada.

2. ÁBRA: SZERINTED MENNYIRE FIATALBARÁT SZEKSZÁRD? (%)

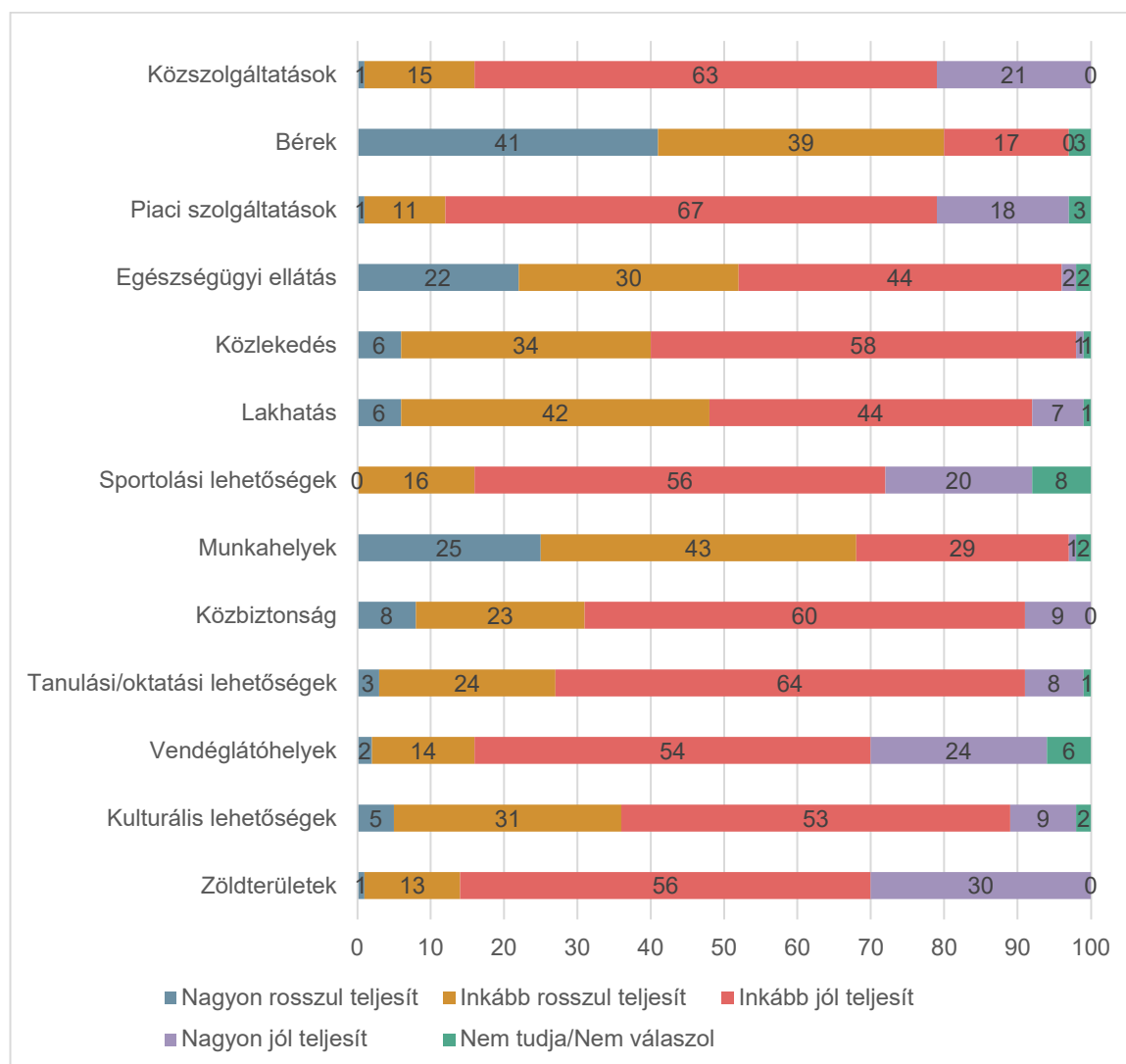
Századvég szerkesztés

A fiatal felnőttek általában így inkább elégedettek a várossal, mint sem. Ehhez mérten a specifikusabb városdimenziókban is találhatunk több olyat, amelyek esetén az elégedettség dominál. Ilyenek a zöldterületek (86 százalék), a piaci szolgáltatások (85 százalék), a közszolgáltatások (84 százalék), a tanulási és oktatási lehetőségek (82 százalék), a vendéglátóhelyek (78 százalék), a sportolási lehetőségek (76 százalék), a közbiztonság (69 százalék), a kulturális lehetőségek (62 százalék) és a közlekedést (59 százalék) is idesorolhatjuk. A legtöbb dimenzióval így elégedettek, de az itt fel nem sorolt lakhatás is inkább megosztó kategória, 48 százalékkal szemben 51 százalék ítéli meg kedvezően – bár a későbbiek ezt árnyalni fogják –, ahogy az egészségügyi ellátás is (52—46 százalék). Így kettő olyan dimenzió van, melyet rendkívül kedvezőtlenül ítélnék meg. Mindössze 17 százalékuk gondolja úgy, hogy bérek tekintetében jól teljesít Szekszárd, ezen belül senki sem ítéli úgy,

hogy kiemelkedően jó lenne. Emellett csupán 30 százalék véli úgy, hogy a munkahelyek száma, minősége, változatossága megfelelő a településen.

3. ÁBRA: HOGY ÉRZED, MENNYIRE TELJESÍT JÓL SZEKSZÁRD AZ ALÁBBI SZEMPONTOKBAN? (%)

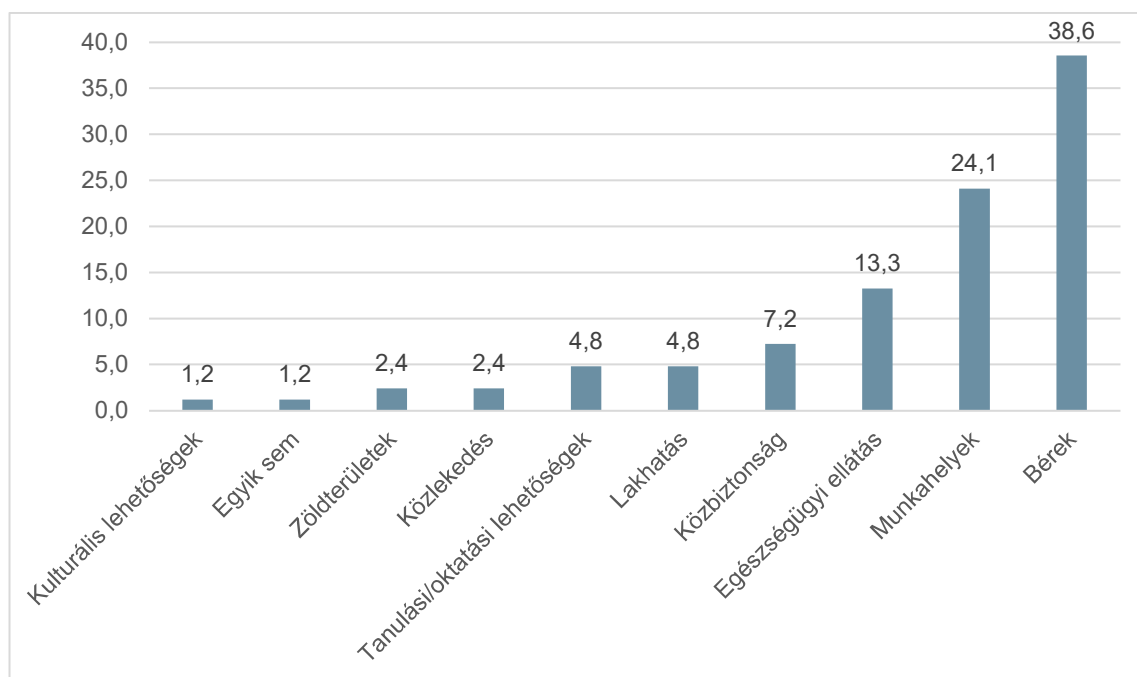

Századvég szerkesztés

Azon tényezők közül, melyeket az előző esetben „1”-essel (*nagyon rosszul teljesít*) vagy „2”-essel (*inkább rosszul teljesít*) értékelték, a bérek (38,6 százalék) jelentik a legkirívóbb problémát, míg a másodikat a munkahelyek (24,1). Ezen a két tényezőtől kívül 10 százalék fölé is csak az egészségügyi ellátás defektusai értek fel (13,3 százalék), a többi problémás aspektus ez alatt maradt.

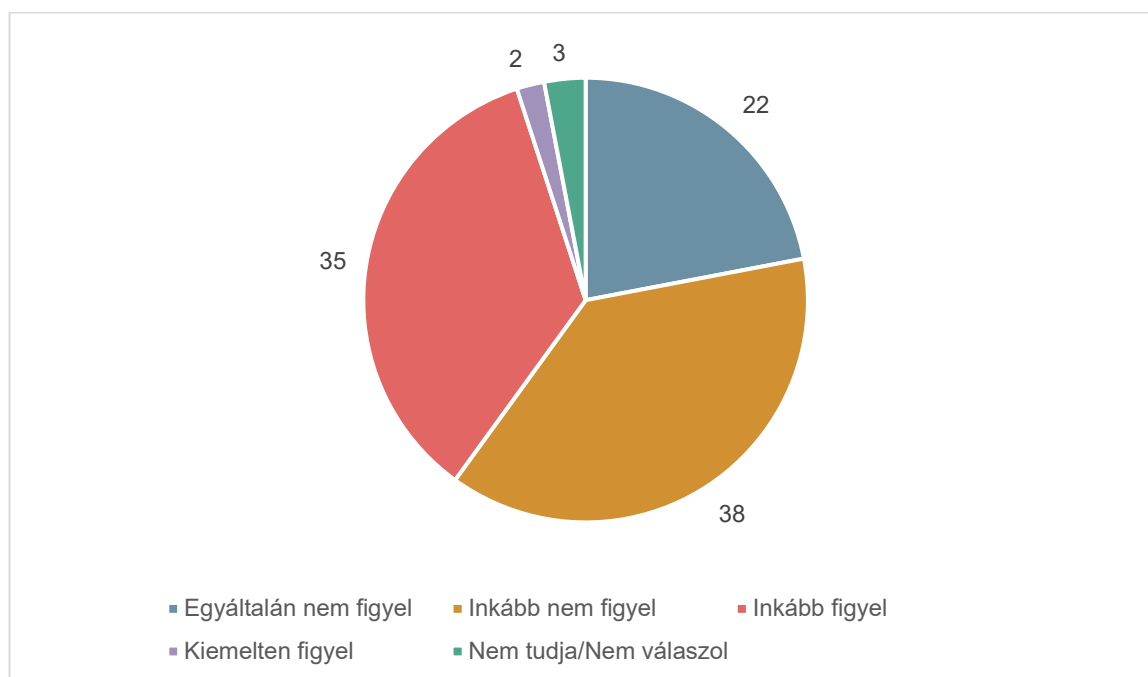
4. ÁBRA: AZ ALÁBBI TÉNYEZŐK KÖZÜL MELYIK JELENTI SZÁMODRA A LEGNAGYOBB PROBLÉMÁT? (%)

Századvég szerkesztés

Az eddigiek alapján tehát a munkával kapcsolatos dimenziókban merülnek fel jelentősebb problémák, ám a városvezetéssel sem teljesen elégedettek: megítélésük szerint az nem veszi figyelembe a fiatalokat érintő problémákat (60 százalék), csupán 35 százalékuk gondolja úgy, hogy inkább figyelnek rájuk – további 2 százalék szerint kiemelten figyelembe veszik azokat.

5. ÁBRA: SZERINTED A VÁROSVEZETÉS MENNYIRE FIGYEL A FIATALOK PROBLÉMÁIRA? (%)

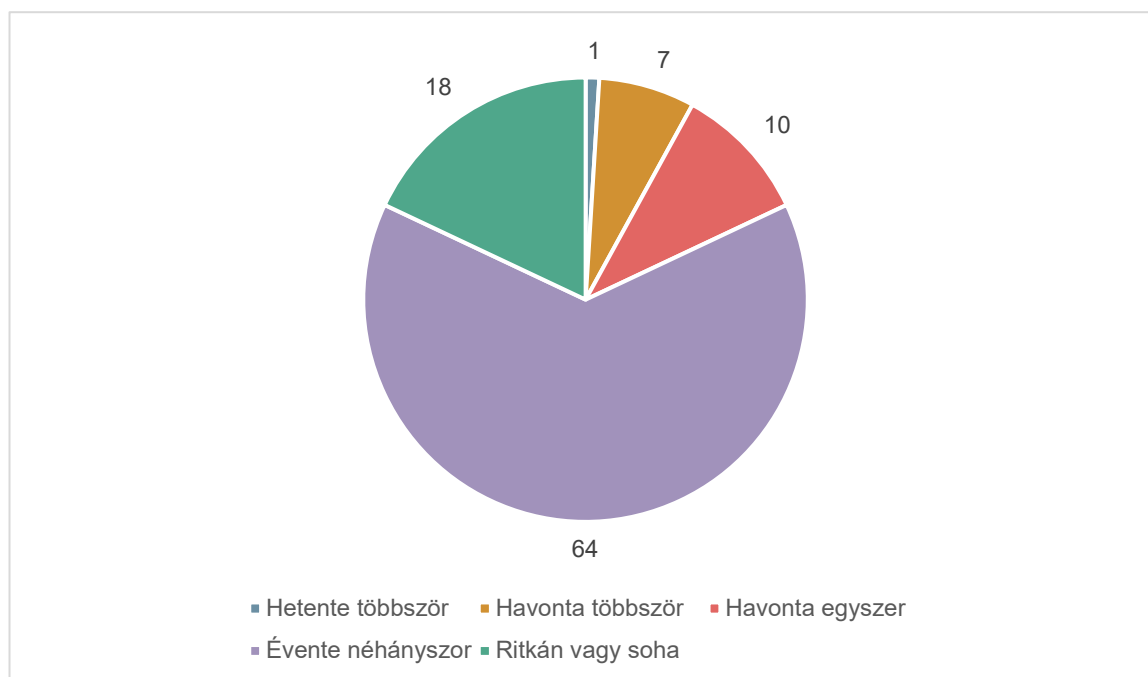
Századvég szerkesztés

3.2. Kulturális lehetőségek

A kulturális lehetőségekkel általában – mint az előző alfejezetben láthattuk – kevésbé van gondjuk, ugyanakkor nem is használják gyakran ezeket a színtereket: 18 százalékuk ritkán vagy soha nem jár el, míg csaknem kétharmaduk (64 százalék) évente csupán néhányszor. 10 százalékuk jár el havonta egy, 7 százalékuk több alkalommal, és csupán 1 százalékuk látogat ilyen típusú programokat hetente többször is.

6. ÁBRA: MILYEN GYAKRAN VESZEL RÉSZT SZEKSZÁRDI KULTURÁLIS PROGRAMOKON (MOZI, KONCERT, SZÍNHÁZ, KIÁLLÍTÁS)? (%)

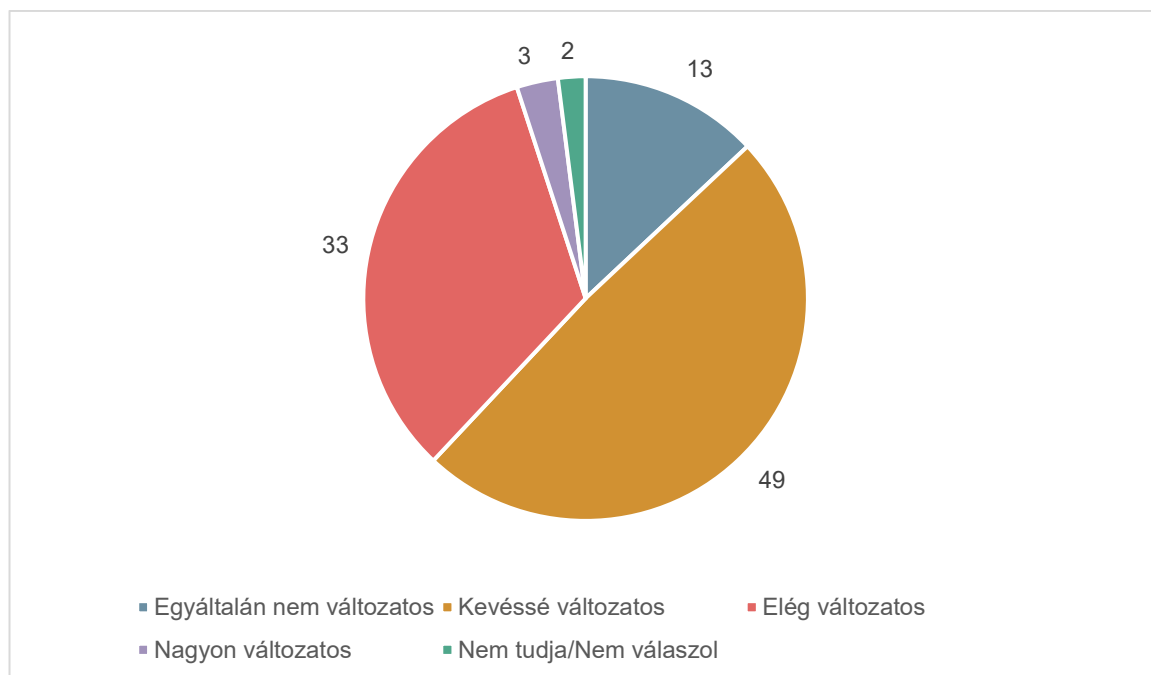

Századvég szerkesztés

Ez persze összefügghet azzal is, hogy a kulturális programok választékát többségében egyhangúnak vélik. 13 százalékuk egyáltalán nem, 49 százalékuk inkább nem tartja változatosnak a szekszárdi kulturális lehetőségek kínálatát, míg harmaduk (33 százalék) ítéli azt elég, 3 százalék nagyon változatosnak.

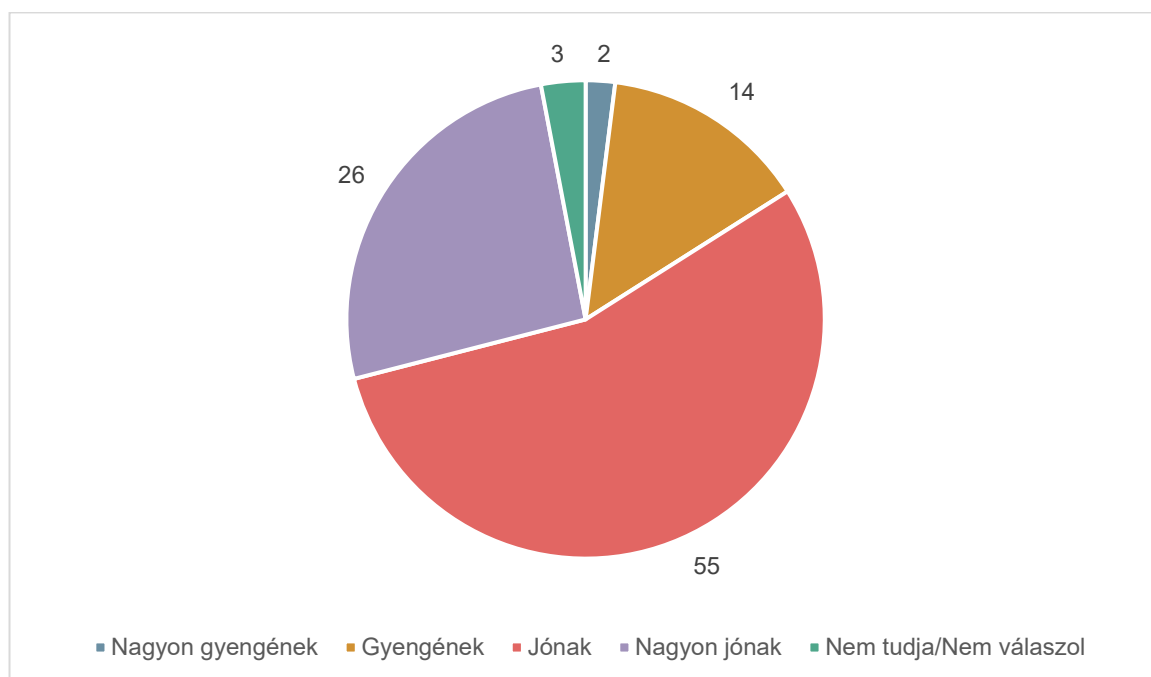
**7. ÁBRA: HOGYAN ÉRTÉKELED A KULTURÁLIS PROGRAMOK VÁLASZTÉKÁT
SZEKSZÁRDON? (%)**

Századvég szerkesztés

Mindezek ellenére az olyan kulturális intézmények, mint művelődési ház, könyvtárak vagy múzeumok színvonalát megfelelőnek találják. 26 százalékuk kiemelkedően jó, 55 százalékuk szerint inkább jó állapotban vannak ezek, míg összesen csupán 16 százalékuk nem elégedett ezekkel. Azaz inkább mennyiségi, mintsem minőségi problémáik vannak.

**8. ÁBRA: HOGYAN ÉRTÉKELED A VÁROS KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEINEK (MŰVELŐDÉSI
HÁZ, KÖNYVTÁR, MÚZEUM) SZÍNVONALÁT? (%)**

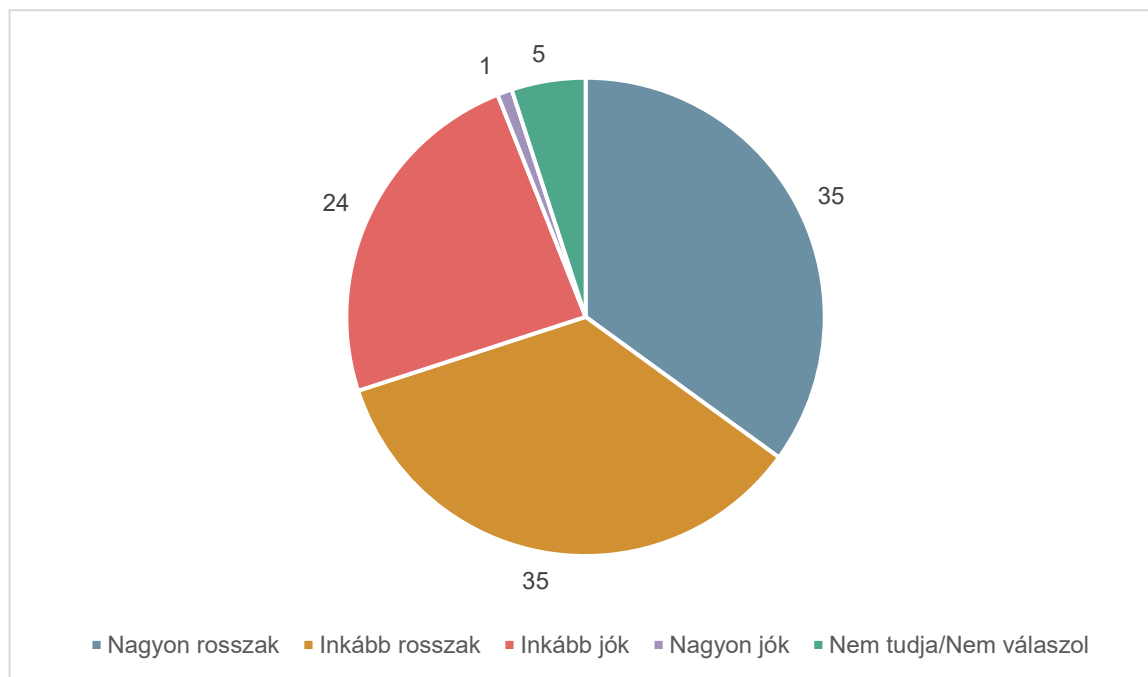
Századvég szerkesztés

3.3. Munkalehetőségek

Ellenben, ahogy a bérek és a munkalehetőségek megítélésből következtethetünk, a munkalehetőségek részleteit érintő értékítéletek már-már szélsőségesen negatív képet mutatnak. 35 százalékuk nagyon rossznak, 35 százalékuk inkább rossznak tartja az elhelyezkedési lehetőségeket. Mindössze negyedük (25 százalék) ítéli jónak, és ebből mindössze 1 százalék jelölte meg a „nagyon jók” válaszopciót.

9. ÁBRA: SZERINTED MILYENEK AZ ELHELYEZKEDÉSI LEHETŐSÉGEK SZEKSZÁRDON?
(%)

Századvég szerkesztés

Elhelyezkedési lehetőségek tekintetében minden végzettségi csoportban a pesszimisták többsége figyelhető meg, de azok túlsúlya szembeötlőbb az alacsonyabb végzettségi kategóriákban. A legfeljebb nyolc általánost végzettek körében 72 százalékos az érettségit nem szerzettek, de középfokút végzettek körében 88,3 százalékos az elhelyezkedési lehetőségeket kedvezőtlenül ítélők aránya. Az érettségi szerzettek körében ez az aránya 65,7, a felsőfokot szerzettekben pedig 61,5 százalékos.

**2. TÁBLÁZAT: SZERINTED MILYENEK AZ ELHELYEZKEDÉSI
LEHETŐSÉGEK SZEKSZÁRDON? (%)**

	Legfeljebb általános	8 Középfokú érettségi nélkül	Középfokú érettséggel	Felsőfokú
Nagyon rosszak	40,0%	47,1%	31,3%	26,9%
Inkább rosszak	32,0%	41,2%	34,4%	34,6%
Inkább jók	12,0%	11,8%	31,3%	34,6%
Nagyon jók				3,8%

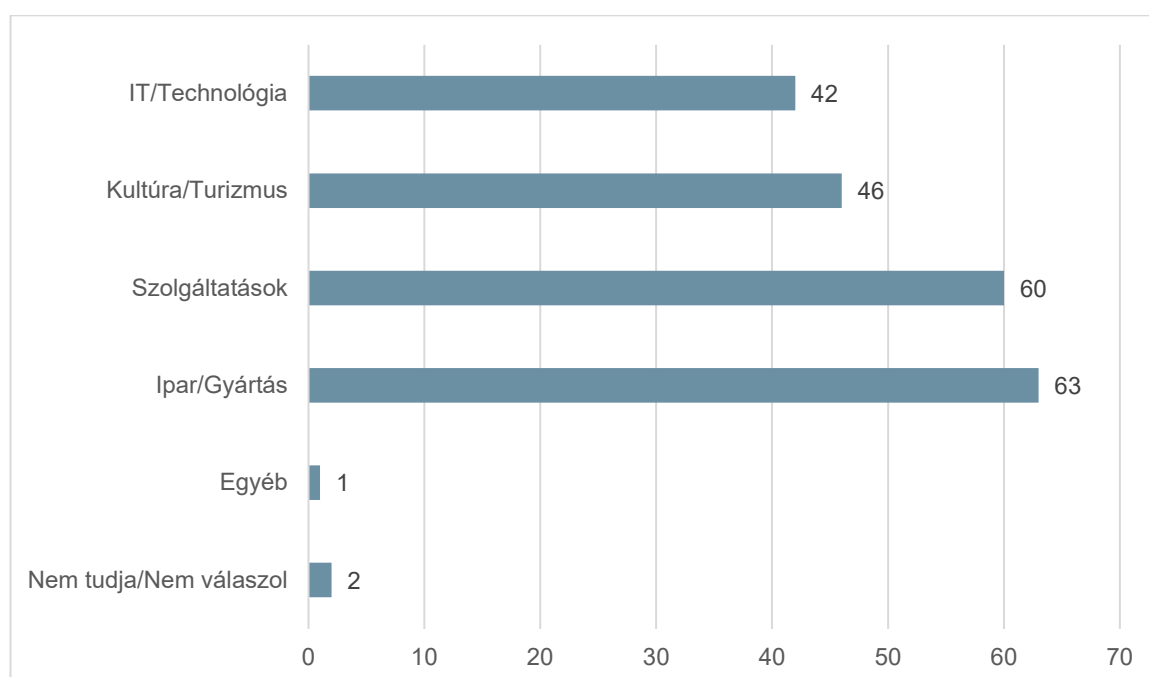

Nem tudja/Nem válaszol	16,0%		3,1%	
-------------------------------	-------	--	------	--

Századvég szerkesztés

Ehhez mérten a legtöbb szektorban a válaszadók jelentős hányada üdvözlőné a további munkahelyek teremtését. A legcsekélyebb gyarapodást az IT/technológia területén várnák el, de 42 százalékuk ezt az opciót is megjelölte. A második legkevesebb szavazatot a kulturális-turisztikai szféra (46 százalék) kapta. Ellenben a szolgáltatások (60 százalék), valamint az ipar/gyártás (63 százalék) területén abszolút többségük örülne a bővítésnek – még annak ellenére is, hogy (mint a korábbiakban láthattuk) nagy arányban elégedettek a székszárdi piaci szolgáltatásokkal.

10. ÁBRA: SZERINTED MELY TERÜLETEKEN LENNE LEGINKÁBB SZÜKSÉG ÚJ MUNKAHELYEKRE SZÉKSZÁRDON? (%)

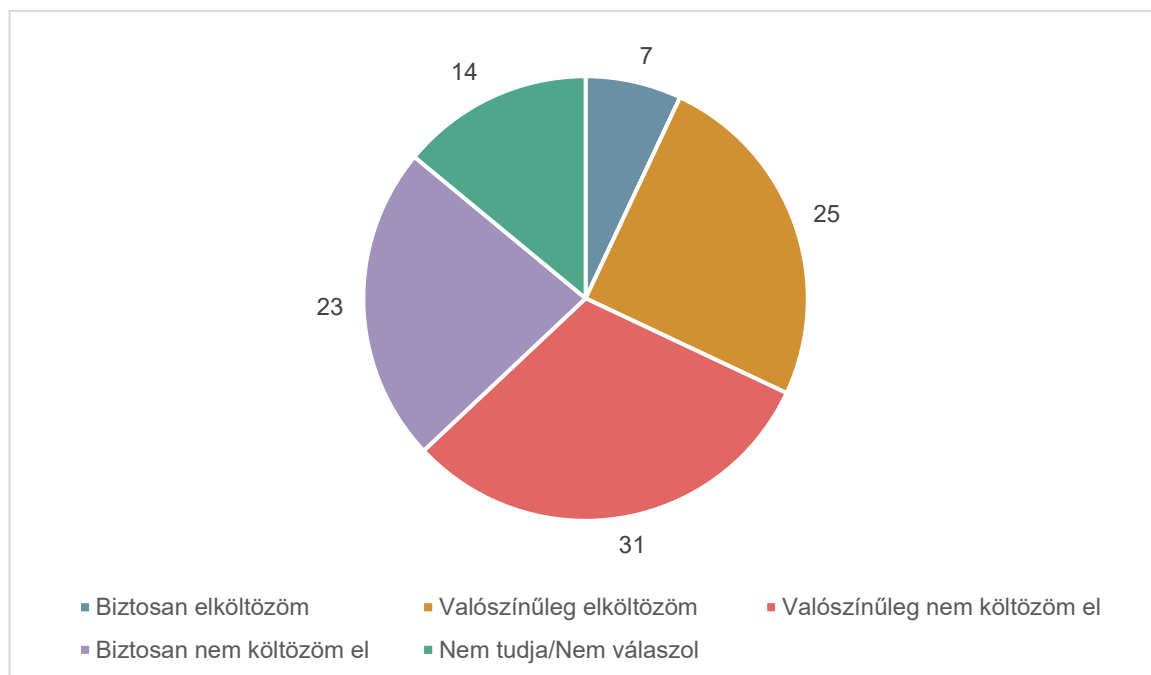

Századvég szerkesztés

A munkalehetőségek valamelyest szabályozzák a költözési hajlandóságot is. 7 százalékuk biztosan elköltözik a jobb munkalehetőségek miatt, míg 25 százalékuk valószínűleg megteszi ezt. Az ellenkező pólust képviseli azonban a minta abszolút többsége (54 százalék): 23 százalékuk biztosan nem költözik el, még a jobb munkalehetőségek miatt sem; 31 százalékuk valószínűleg nem.

11. ÁBRA: GONDOLKODTÁL-E AZON, HOGY MÁS TELEPÜLÉSRE KÖLTÖZÖL JOBB MUNKALEHETŐSÉG(EK) MIATT? (%)

Századvég szerkesztés

Minthogy az érettségivel nem rendelkezők ítélték meg legkedvezőtlenebbül a szekszárdi elhelyezkedési lehetőségeket, az ebből eredő költözési szándék is körükben az erősebb. A középfokon végzettek 47,1 százaléka, a maximum 8 általános végzetteknek pedig a 32 százaléka vette már minimum fontolóra, hogy elköltözik jobb munkalehetőségek miatt. Az érettségit adó középfokúak körében ez az aránya 25,1 százalékos, a felsőfokúakéban pedig 30,7 százalékos.

3. TÁBLÁZAT: GONDOLKODTÁL-E AZON, HOGY MÁS TELEPÜLÉSRE KÖLTÖZÖL JOBB MUNKALEHETŐSÉG MIATT? (%)

	Legfeljebb általános	8	Középfokú érettség nélkül	Középfokú érettségivel	Felsőfokú
Biztosan elköltözöm	8,00%		11,80%	6,30%	3,80%
Valószínűleg elköltözöm	24,00%		35,30%	18,80%	26,90%
Valószínűleg nem költözöm el	36,00%		29,40%	31,30%	26,90%
Biztosan nem költözöm el	8,00%		17,60%	28,10%	34,60%
Nem tudja/Nem válaszol	24,00%		5,90%	15,60%	7,70%

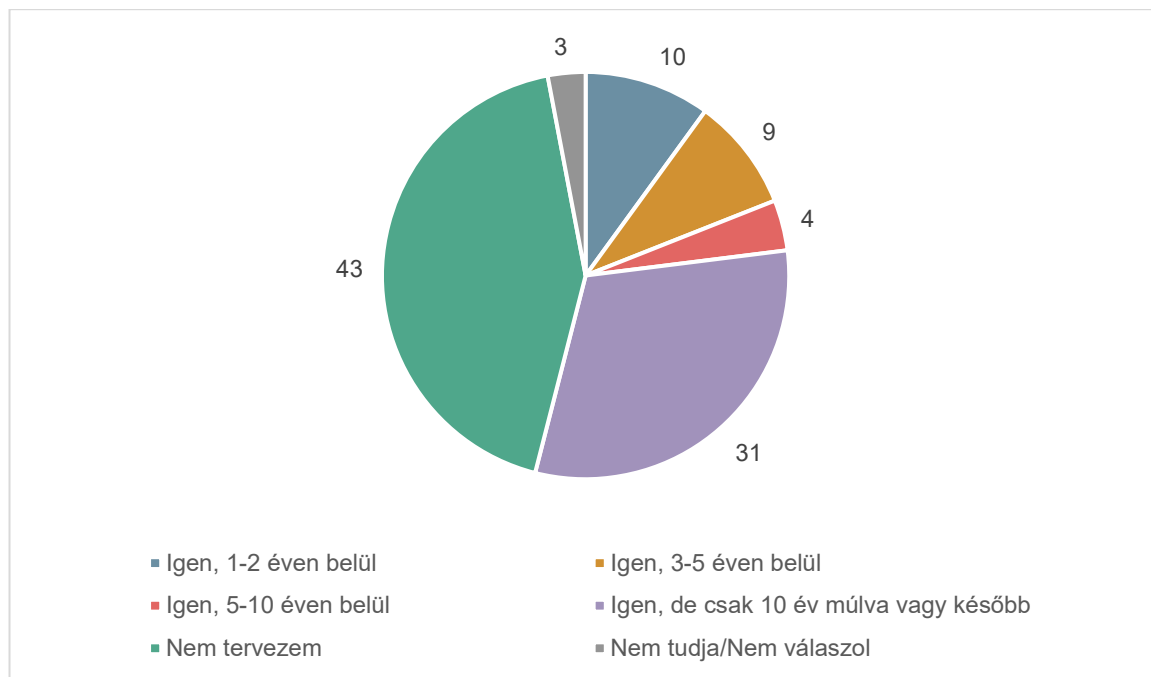
Századvég szerkesztés

3.4. Lakhatási viszonyok

A szekszárdi fiatal felnőttek többségének a lakásvásárlás beláthatatlan időtávlatba helyezkedik, akár cél, akár nem: 43 százalékuk nem is tervezi saját lakás vagy ház vásárlását, 31 százalékuk csak 10 év múlva, vagy annál is később. Egytizedüknek (10 százalék) jelent ez csupán aktuális kérdést, ők azok, akik 1-2 éven belül már tervezik a lakásvásárlást. 9 százalékuk 3-5, míg 4 százalékuk 5-10 éves távlatban tervez ezzel.

12. ÁBRA: TERVEZED-E SAJÁT LAKÁS/HÁZ VÁSÁRLÁSÁT A KÖZELJÖVŐBEN? (%)

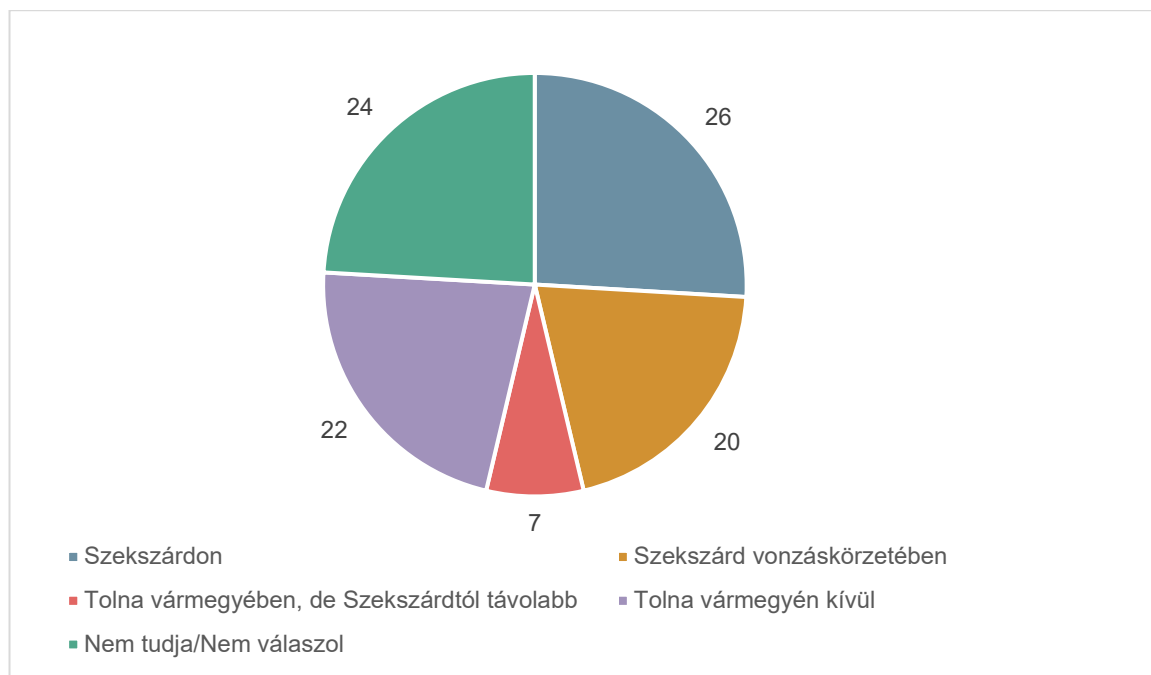

Századvég szerkesztés

A válaszadók csaknem fele (46 százalék) tervez Szekszárd közelében maradni: 26 százalékuk a városban tervezi a lakásvásárlást, 20 százalékuk annak vonzáskörzetében, és további 7 százalékuk szeretne Tolna vármegyében maradni. 22 százalékuk menne csupán a vármegyén kívülre.

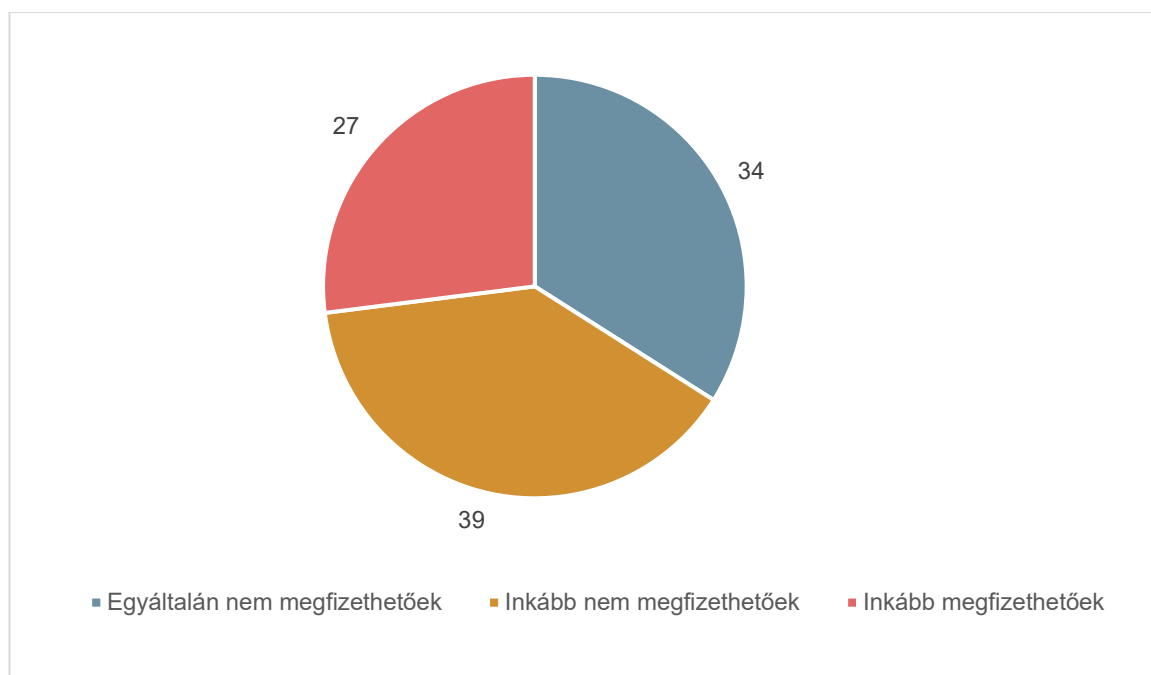
13. ÁBRA: HOL TERVEZEL LAKÁST/HÁZAT VÁSÁROLNI? (%)

Századvég szerkesztés

Ezzel összhangban a szekszárdi lakások és házak vételárát drágának vélik. 34 százalékuk szerint egyáltalán nem megfizethetők ezek, 39 százalékuk szerint pedig inkább nem azok. Mindösszesen 27 százalékuk vélekedik úgy, hogy inkább megfizethetők, és senki nem akadt, aki teljes mértékben megfizethetőnek tartotta a lakásokat, házakat.

14. ÁBRA: HOGYAN ÉRTÉKELED A SZEKSZÁRDI LAKÁSOK/HÁZAK VÉTELÁRÁT? (%)

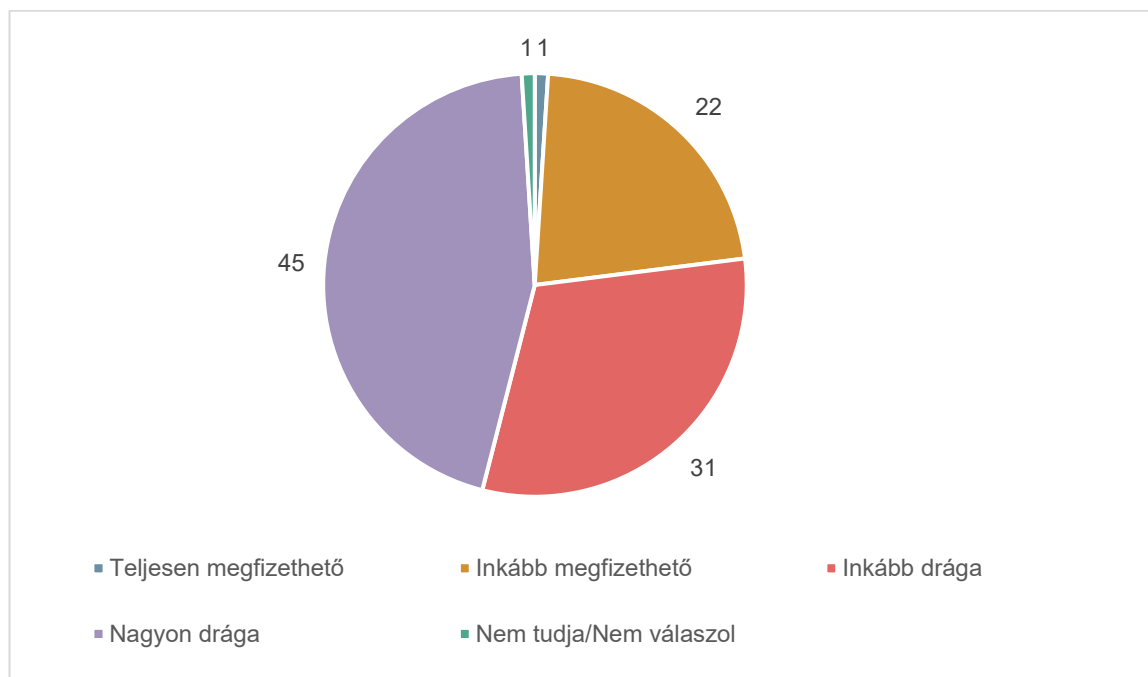
Századvég szerkesztés

A vételárak mellett az albérleti árakat is nehezen megfizethetőnek találják, 31 százalékuk inkább, 45 százalékuk pedig nagyon drágának véli a kiadó szekszárdi lakásokat.

Mindösszesen 1 százalékuk gondolja úgy, hogy probléma nélkül megfizethetők ezek, 22 százalékuk szerint inkább megfizethető, mint sem.

15. ÁBRA: MENNYIRE ÉRZED MEGFIZETHETŐNEK A SZEKSZÁRDI ALBÉRLETÁRAKAT?
(%)

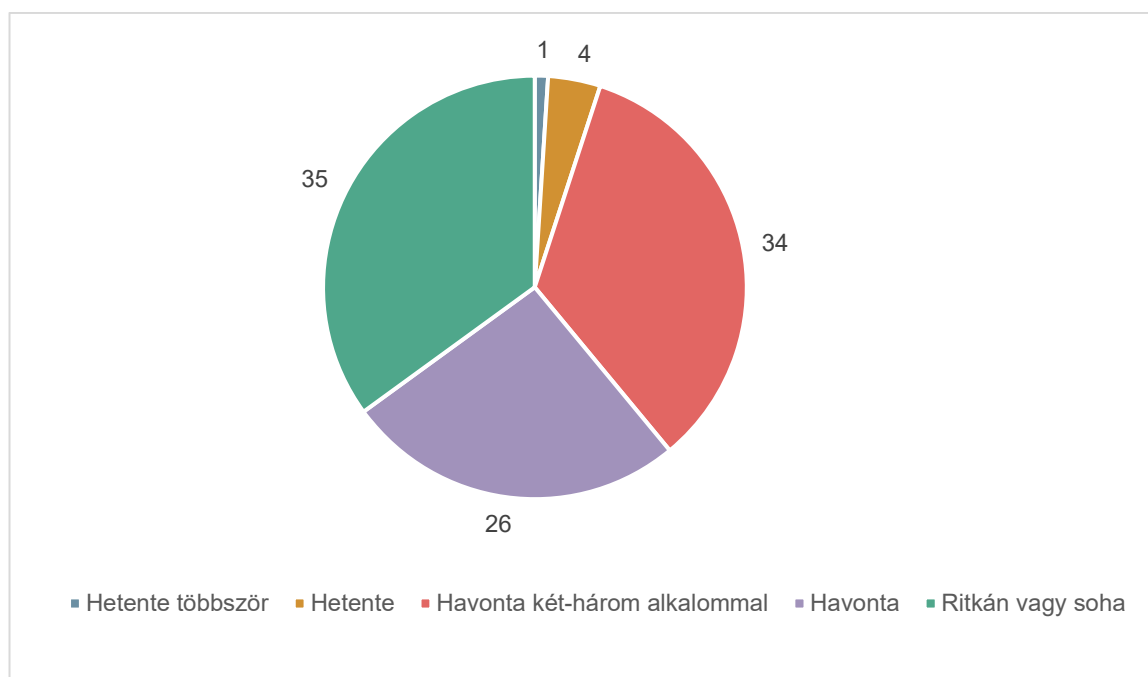
Századvég szerkesztés

3.5. Szabadidő

Az olyan vendéglátóegységek, mint éttermek, kávézók, borozók vagy pubok valamivel népszerűbbek, mint a kulturális színterek. Ugyanakkor a válaszadók 35 százaléka ide sem jár el soha, és 26 százaléka is csak havonta. Ellenben 34 százalékuk havonta több alkalommal is ellátogat ezekbe, míg 4 százalékuk hetente, 1 százalékuk hetente többször is.

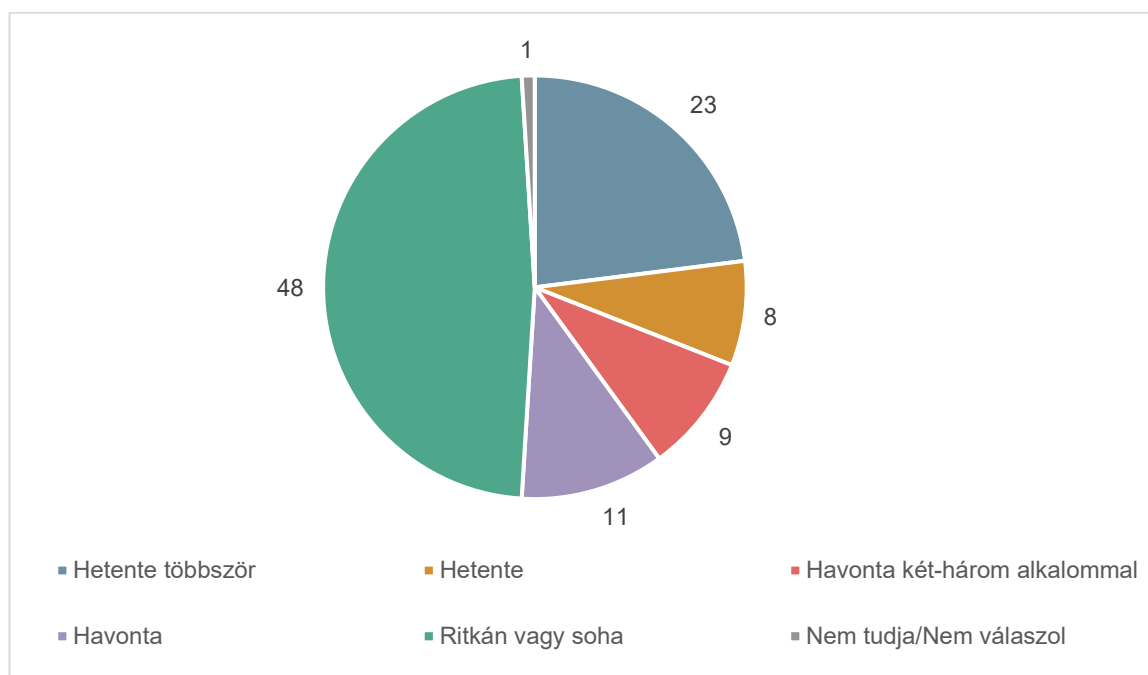
16. ÁBRA: MILYEN GYAKRAN JÁRSZ EL HELYI ÉTTERMEKBE, KÁVÉZÓKBA, BOROZÓKBA, PUBOKBA? (%)

Századvég szerkesztés

A sportolás szélsőséesebb mintázatokat mutat, a válaszadók 48 százaléka nem űz semmilyen sportot – vagy csak nagyon ritkán –, míg 23 százalékuk hetente többször is eljár, hogy átmozgassa a testét. 8 százalékuk hetente egyszer, 9 százalékuk havonta két-három alkalommal, 11 százalékuk havonta egyszer jár sportolni.

17. ÁBRA: MILYEN GYAKRAN JÁRSZ SPORTOLNI? (%)

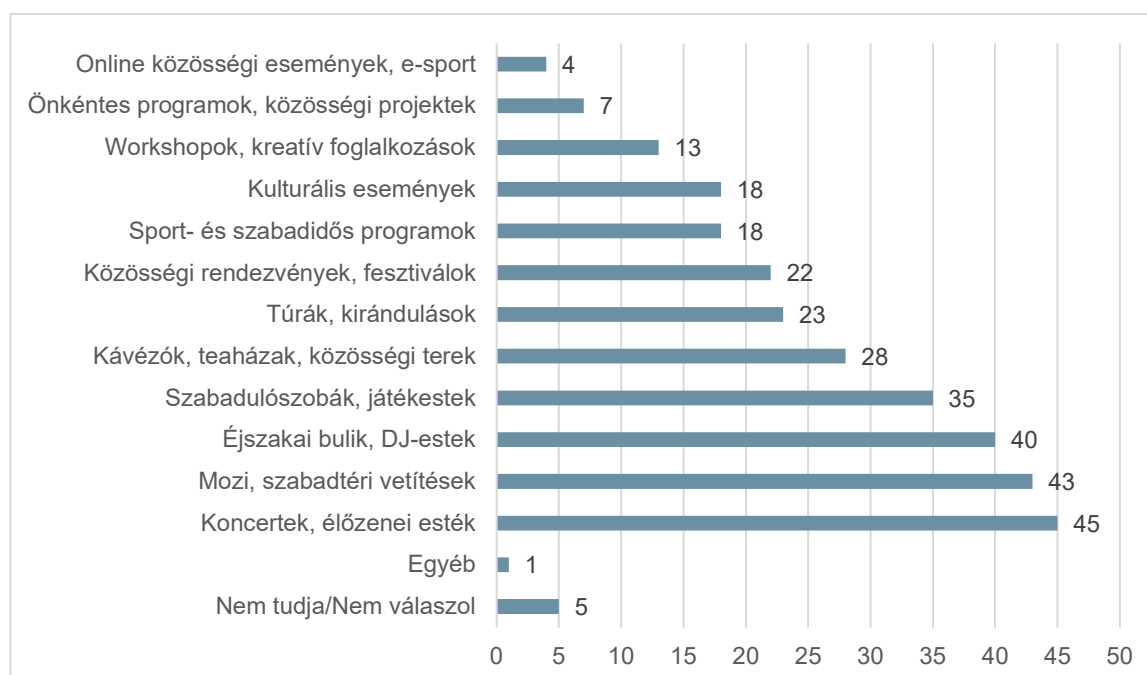

Századvég szerkesztés

A válaszadók 45 százaléka szerint koncertekre és élőzenei estére lenne leginkább igénye a fiataloknak. 43 százalékuk a mozi és szabadtéri vetítésekben, 40 százalékuk pedig éjszakai bulikban, DJ-estekben látná a megoldást a fiatalok szórakoztatására. 30 százalék fölül ezen kívül csak a szabadulósobák és játékestek (35 százalék) jutottak, illetve a kávézók, teaházak, közösségi terek (28 százalék) megközelítették ezt a határt. Közel volt egymáshoz a túra (23 százalék) és a közösségi rendezvények (22 százalék) opciói, a sport- és szabadidősprogramok, valamint a kulturális események (18-18 százalék) fej-fej mellett álltak meg. A workshopok és kreatív foglalkozásokra 13, az önkéntes programokra 7 százalékuk, az online közösségi eseményekre pedig 4 százalékuk szavazott.

18. ÁBRA: SZERINTED MILYEN SZÓRAKOZÁSI LEHETŐSÉGEKRE LENNE IGÉNYE A FIATALOKNAK? (%)

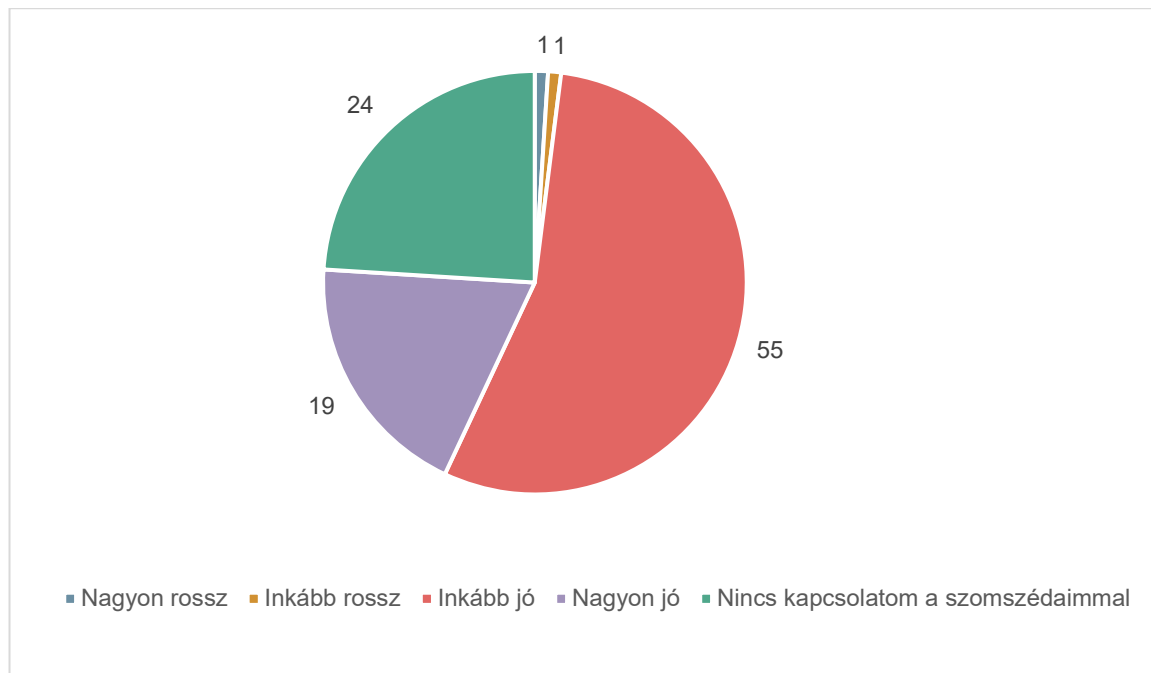
Századvég szerkesztés

3.6. Társadalmi kohézió

A kulturális-, szabadidős-, lakhatási- és munkalehetőségeken túl a társadalmi kohézió is (potenciálisan) az elvándorlási motivációk háttérében álló integrációs-dezintegrációs mechanizmus. A szomszédokkal való kapcsolat, a generációs kapcsolódások és a közösségi erőforrások, tökének mind elemi szinten határozzák meg, hogy a lakosok mennyire érzi magát otthon az adott településen, és mennyire tartja azt perspektivikusnak. Az látható, hogy mindössze 2 százalékuknak rossz a kapcsolata a szomszédjaikkal, míg 24 százalékuknak nincs velük semmilyen kapcsolata. A maradék 74 százalék pedig a következőképpen oszlik meg: 55 százalékuknak inkább jó minőségűnek, 19 százalékuknak nagyon jó minőségűnek írja le a szomszédi viszonyait.

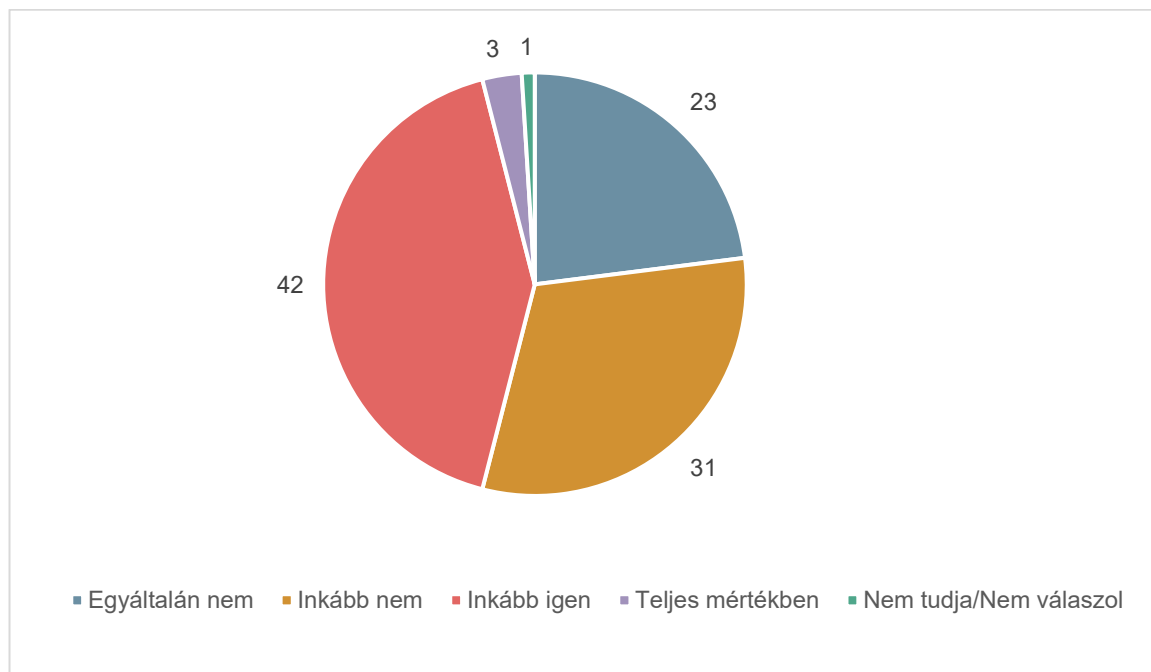
19. ÁBRA: MILYEN A KAPCSOLATOD A SZOMSZÉDAIDDAL? (%)

Századvég szerkesztés

A generációs feszültségek tekintetében már nem ennyire egyöntetűek a vélemények. 45 százalékuk szerint ugyanis van valamiféle burkolt vagy burkolatlan konfliktus a fiatalabbak és az idősebbek között – igaz, ebből csupán 3 százalék érzi ezt kiélezettnek. 31 százalékuk szerint inkább tapasztalható ez, míg 23 százalék egyáltalán nem érzi.

20. ÁBRA: ÉRZÉKELHETŐ GENERÁCIÓS FESZÜLTSG A FIATALOK ÉS AZ IDŐSEK KÖZÖTT? (%)

Századvég szerkesztés

A település integritására vonatkozó állítások ellentmondásosak. A lakók közötti napi kapcsolatot implikáló állításokkal kisebb arányban értenek egyet: ritkán szerveznek közösen programokat (29 százalék), és valószínűleg ezért érzi úgy a megkérdezettek mindössze harmada (35 százalék), hogy alacsony a helyi közösség összetartó ereje, illetve az új ötletekre is kevesen érzik nyitottnak azt (38 százalék). Ellenben, ha valaki segítségre szorul, a települést cselekvésre készen mutatkozik. 53 százalékuk tudja, hogy szükség esetén kihez kell fordulni, 93 százalékuk szívesen segít bárkinek, ha ismerőséről van szó, sőt 73 százalékuk akkor is, ha a közösség része, de számára ismeretlen. Össztelepülési, politikai szinten azonban alacsony az ágenciaérzetük, mindössze 24 százalékuk érzi úgy, hogy a fiatal felnőttek kellőképpen be vannak vonva a lakosságot érintő döntéshozatali folyamatokba – de valamivel több, 40 százalék érzi úgy, hogy folyamatosan értesül a Szekszárdot érintő új információkról, változásokról.

21. ÁBRA: KÉRLEK, MONDD EL, HOGY MENNYIRE ÉRTESZ EGYET AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOKKAL! (%)

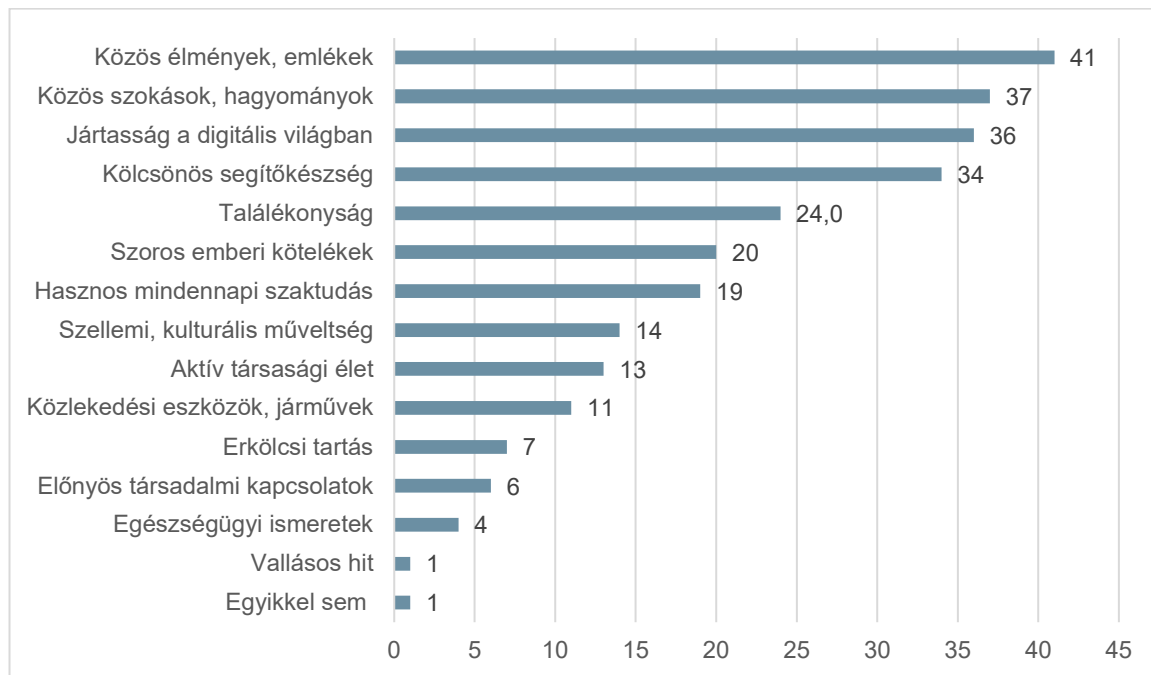

Századvég szerkesztés

A helyi közösség összetartó ereje leginkább a szorosabb, mikroszintű kapcsolatokon alapszik, hiszen a közös élmények és emlékek (41 százalék), illetve a közös szokások, hagyományok (37 százalék) jelentik a legfőbb erőforrást. De 30 százalék fölött van a digitális világban való jártasság (36 százalék) és a kölcsönös segítőkészség (34 százalék) is. Ezeken kívül csak a találékonyság (24 százalék) ment 20 százalék fölé, illetve ezen a határon egyensúlyoznak a szoros emberi kötelékek. A hasznos, mindennapi tudás (19 százalék), a szellemi, kulturális műveltség (14 százalék), az aktív társasági élet (13 százalék) és a közlekedési eszközök (11 százalék) 10 és 20 százalék köré szorultak. A legelenyészőbb közös tőkék az erkölcsi tartás (7 százalék), az előnyös társadalmi kapcsolatok (6 százalék), az egészségügyi ismeretek (4 százalék), illetve a vallásos hit (1 százalék). Mindössze 1 százalékuk véli úgy, hogy ebből egyetlen erőforrással sem rendelkezik a közösség.

**22. ÁBRA: KÉRLEK, MOST GONDOLJ ARRA A HELYI KÖZÖSSÉGRE, AMELLYEL A
BAJBAN SZÁMÍTHATOK EGYMÁSRA! MILYEN ERŐFORRÁSOKKAL RENDELKEZIK
EZ A KÖZÖSSÉG?? (%)**

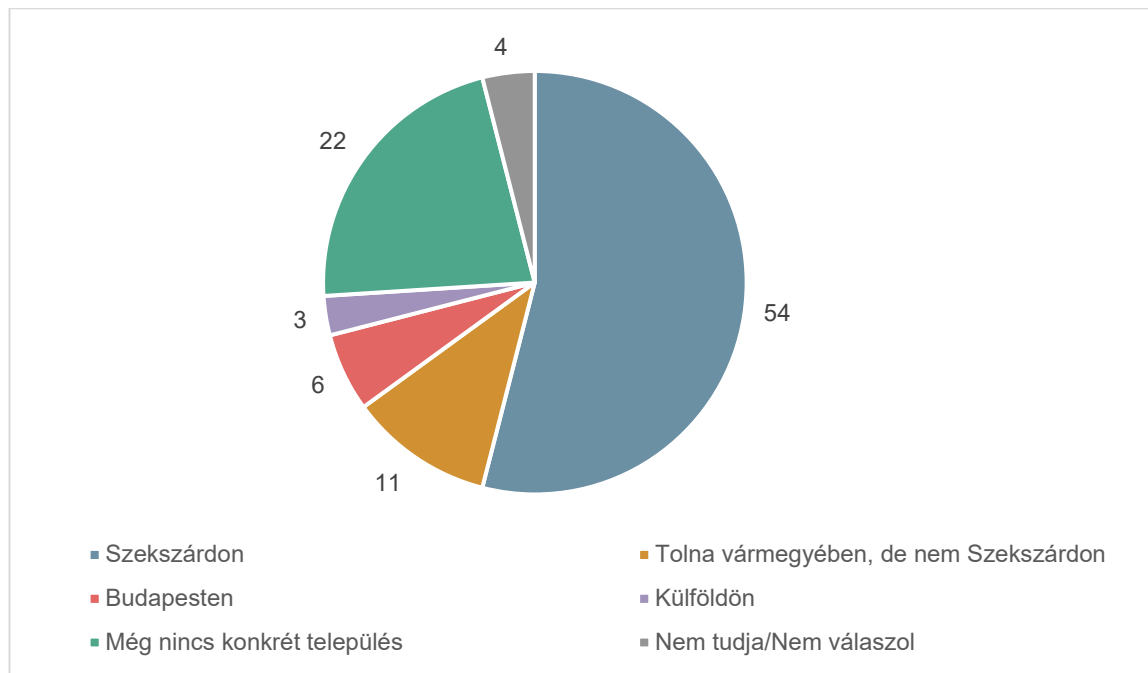
Századvég szerkesztés

3.7. Jövőkép

A jövőképre irányuló kérdések többségében erős lokális elköteleződést mutatnak, hiszen 54 százalékuk Szekszárdon képzelel el magát a következő 5 évben, és további 11 százalékuk is Tolna vármegyében. Budapestre vagy külföldre összesen 9 százalékuk tervez elmozdulni, és 22 százalékuk tartozik a bizonytalanok kategóriájába, nekik még nincsen konkrét terve arra vonatkozóan, hogy hol szeretnének élni 2030 után.

23. ÁBRA: MELYIK TELEPÜLÉSEN LÁTOD MAGAD 5 ÉV MÚLVA? (%)

Századvég szerkesztés

A nyolc általánossal (52 százalék), az érettségivel (68,8 százalék) és a diplomával (50 százalék) rendelkezők többsége is Szekszárdon képzei el magát 5 év múlva. E téren az érettségivel nem rendelkező, középfokon végzettek tűnnek különutasnak, mindössze 35,3 százalékuk képzei el közeljövőbeli életét Szekszárdon, ám többségében mégsem mennének messze tőle, hiszen további 35,3 százalékuk a település környékén maradna.

4. TÁBLÁZAT: MELYIK TELEPÜLÉSEN LÁTOD MAGAD 5 ÉV MÚLVA? (%)

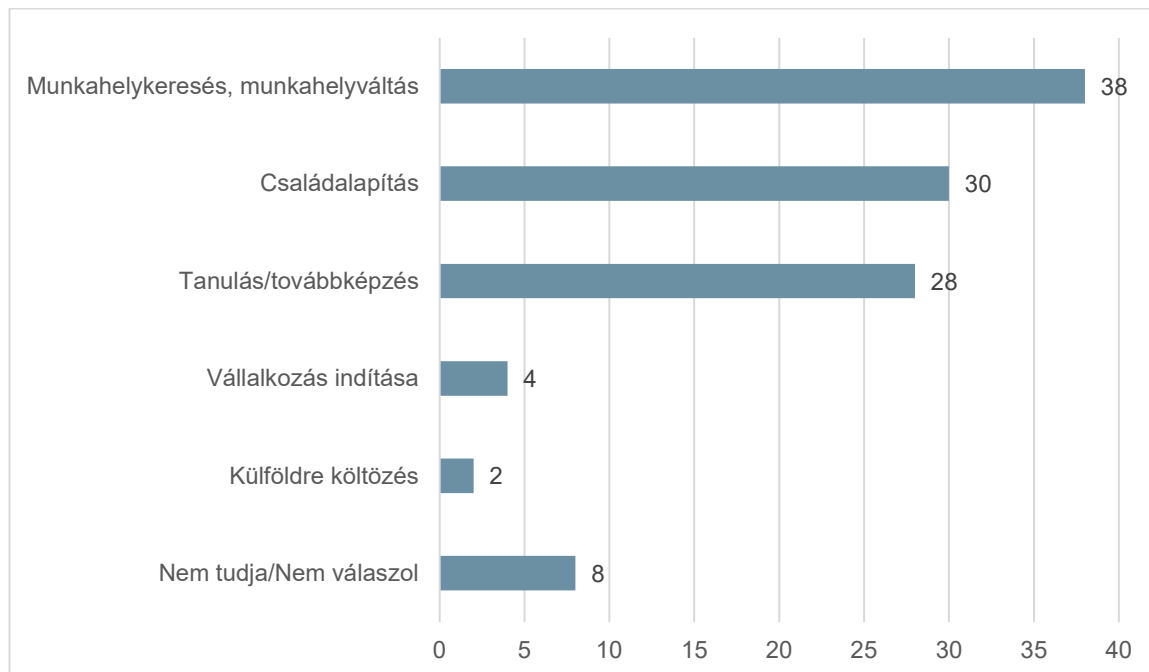
	Legfeljebb általános	8	Középfokú érettségi nélkül	Középfokú érettségivel	Felsőfokú
Szekszárdon	52,0%		35,3%	68,8%	50,0%
Tolna vármegyében, de nem Szekszárdon	4,0%		35,3%	6,3%	7,7%
Budapesten	12,0%		5,9%	-	7,7%
Külföldön	-		5,9%	3,1%	3,8%
Még nincs konkrét település	28,0%		17,6%	15,6%	26,9%
Nem tudja/Nem válaszol	4,0%		-	6,3%	3,8%

Századvég szerkesztés

38 százaléknak ezt a periódust a munkahelykeresés és munkahelyváltás fogja meghatározni, 30 százalékuknak a családalapítás, 28 százalékuknak pedig a tanulás vagy továbbképzés. Ezekhez képest az ebben az időszakban vállalkozás indítását (4 százalék), illetve a külföldre költözést (2 százalék) tervezők aránya alacsony.

24. ÁBRA: MILYEN TERVEID VANNAK A KÖZELJÖVŐRE (KÖVETKEZŐ 5 ÉV) NÉZVE? (%)

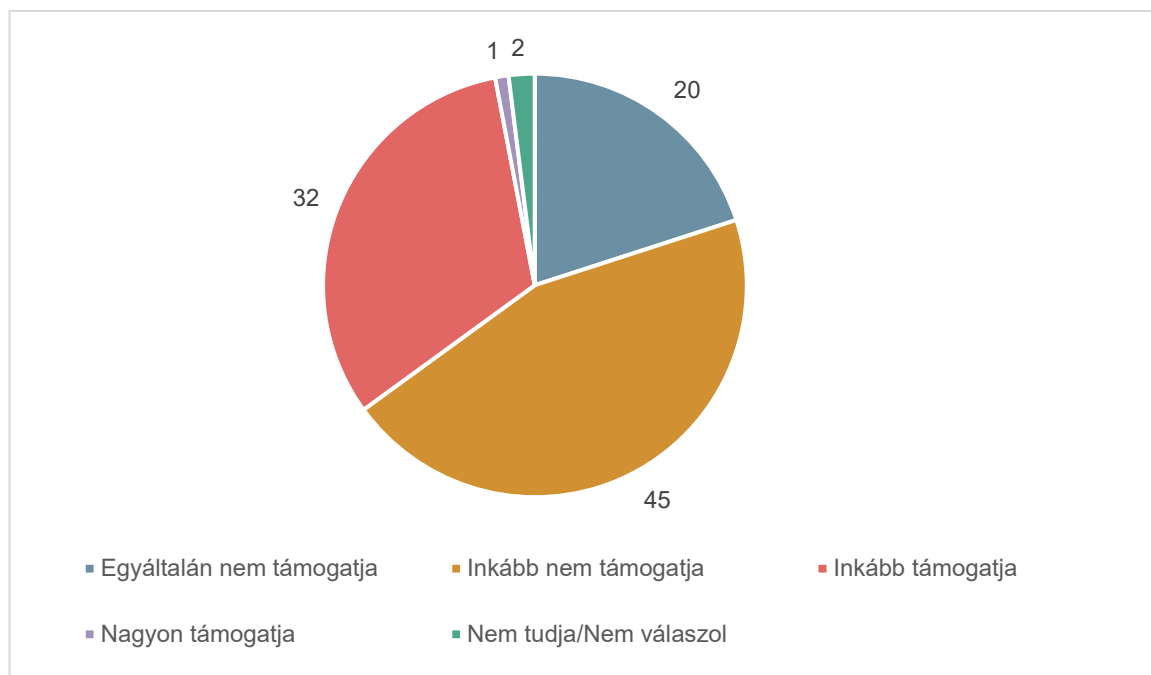

Századvég szerkesztés

Ugyanakkor bármennyire is erős a helyi identitás, a városvezetést és a városi közösséget nem tartják támogató félnek terveik megvalósításában. 20 százalékuk szerint egyáltalán nem támogatók, 45 százalékuk szerint inkább nem támogatók. Ezzel szemben egyharmaduk érzi csupán a város támogatását.

25. ÁBRA: SZERINTEDE MENNYIRE TÁMOGATJA A VÁROS A FIATALOK JÖVŐBELI TERVEIT? (%)

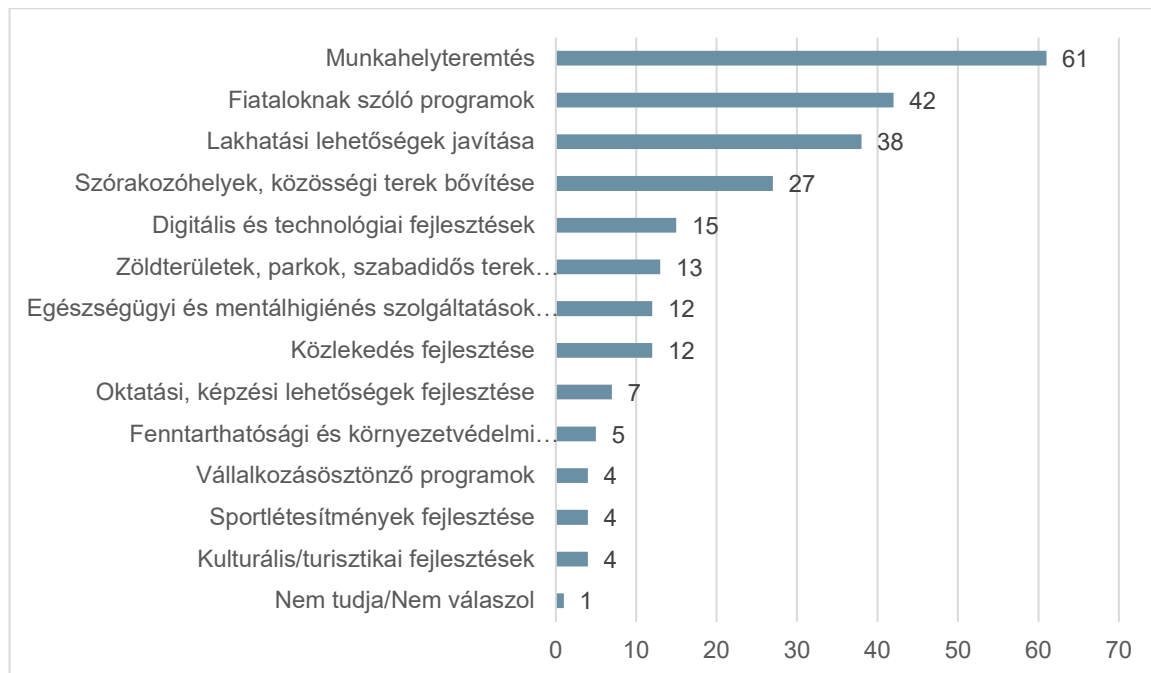
Századvég szerkesztés

3.8. Szükségletek

Végül az eddigiek kontextusában a szükségletek már-már magától értetődőnek tűnnek: a munkahelyteremtést 61 százalékuk látná szívesen. 42 százalékuk több fiataloknak szóló programot kívánná (mint a korábbiakból kiderült, elsősorban koncertekre gondolnak; és ehhez szorosan kapcsolódik a 27 százalékot elért „közösségi terek és szórakozóhelyek bővítése” opció is), 38 százalékuk a lakhatási lehetőségek fejlesztését látná szívesen – elsősorban a lakás és az albérletárak miatt. 10 és 20 százalék között mozognak a digitális és technológiai fejlesztések (15 százalék), a zöldterületek, parkok és szabadidős terek fejlesztése (13 százalék), valamint közlekedés fejlesztése és az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése (12-12 százalék). Az oktatási lehetőségek fejlesztésére (7 százalék), a fenntarthatósági és környezetvédelmi programok implementálására (6 százalék), a vállalkozásösztönző programok bevezetésére, a sportlétesítmények, és végül a kulturális és turisztikai programok fejlesztésére (4-4-4 százalék) mutatkozik szerintük a legkisebb igény.

26. ÁBRA: MILYEN FEJLESZTÉSEKET LÁTNAK SZÍVESEN SZEKSZÁRDON? (%)

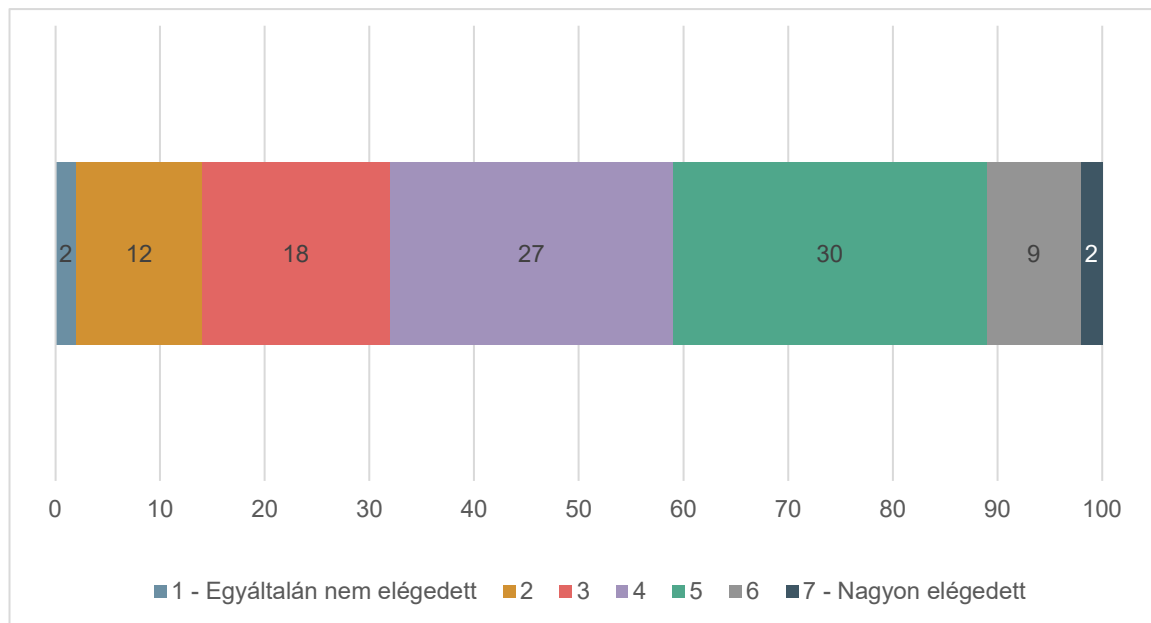

Századvég szerkesztés

3.9. Elégedettség

Végül megmértük, mennyire elégedettek a válaszadók saját szekszárdi életükkel. Összességében azt láthatjuk, hogy a fiatalok inkább elégedettek az életükkel, mint sem. 41 százalékuk nyilatkozott ekképpen, de az elégedetlenek sincsenek sokkal lemaradva, az ő arányuk 32 százalékos. A középértékre 27 százalékuk szavazott, ők semlegesek a jelenlegi szekszárdi élettel kapcsolatban.

27. ÁBRA: JELENLEG MENNYIRE VAGY ELÉGEDETT AZ ÉLETEDEDEL SZEKSZÁRDON? (%)

Századvég szerkesztés

Az élettél való elégedettség mutatói kiegyenlítettek a legfeljebb nyolc általánossal és a középfokú érettségivel rendelkezők körében, hasonló arányban vannak körükben a pesszimisták, a neutrálisak és az optimisták is. A középfokúval igen, de érettségivel nem rendelkezők inkább elégedetlenek, összarányuk 47,1 százalékos. Ellenben a felsőfokú végzettséggel rendelkezők meglehetősen elégedettek, 57,7 százalékuk jelölt „5”-ös, vagy afölötti értéket.

5. TÁBLÁZAT: JELENLEG MENNYIRE VAGY ELÉGEDETT AZ ÉLETEDEDEL SZEKSZÁRDON? (%)

	Legfeljebb általános	8 Középfokú érettségi nélkül	Középfokú érettségivel	Felsőfokú
1 - Egyáltalán nem elégedett	4,0%	5,9%	-	-
2	12,0%	29,4%	6,3%	7,7%
3	16,0%	11,8%	25,0%	15,4%
4	32,0%	23,5%	31,3%	19,2%
5	24,0%	29,4%	31,3%	34,6%
6	8,0%	-	3,1%	23,1%
7 - Nagyon elégedett	4,0%	-	3,1%	-

Századvég szerkesztés

A fiatal felnőttek leginkább a természeti adottságokban gyökeredző tulajdonságait tartják a város legjobb aspektusainak: a borvidék (9), en bloc a földrajzi adottságok (6), a táj (5) mind ide sorolhatók, de a jó levegő (3) és a zöldfelület (3) is ezekkel együtt említhető. A barátok (5), a megközelíthetőség (5) ugyancsak többször említett szempontok.

6. TÁBLÁZAT: HA EGYETLEN DOLGOT MONDHATSZ, AMI SZEKSZÁRDBAN A LEGJOBB, MI LENNE AZ? (DARAB)

	Darab
Borvidék	9
Földrajzi adottságok	6
Barátok	5
Megközelíthetőség	5
Táj	5
Biztonság	3
Jó levegő	3
Nem zsúfolt	3
Nyugalom	3
Zöldfelület	3
Fejlődés	2

Kedves emberek	2
Természet	2
Tudásközpont	2
Boltok	1
Figyelembe veszik minden korosztály igényeit	1
Gemenc	1
Iskola	1
Kapcsolatok	1
KFC	1
Kisváros	1
Könyvtár	1
Kutyabarát	1
Megyeszékhely	1
Piac	1
Strand	1
Tanárok	1
Turizmus	1
Vásárlási lehetőségek	1

Századvég szerkesztés

És minthogy a borvidék jellegét tartják a legjobbnak, 15-en a város borkultúrájára a legbüszkébbek. A másik fontos szempont a kulturális örökség, 7 ember számára az irodalmi alakok fontos pillérét jelentik a lokális identitásnak, de az anyaföldet (5) és a városi Tudásközpontot (4) is több mint 3 ember említette.

7. TÁBLÁZAT: MI AZ AZ EGY DOLOG, AMIRE SZERSZÁRDBAN A LEGBÜSZKÉBB VAGY? (DARAB)

	Darab
Borkultúra	15
Irodalmi alakok	7
Anyaföld	5
Tudásközpont	4
Történelem	3
Barátok	2
Kálvária	2
Város	2
Vonzó	2
Általános jóindulat	1

Befogadó	1
Család	1
Fejlődés	1
Gimnázium	1
Nincsenek külföldiek	1
Szőlő	1
Szüreti felvonulás	1
Táj	1
Tanár	1
Tiszta	1
Városkép	1
Zöldfelületek	1

Századvég szerkesztés

A korábban taglaltakból következik, hogy a legkevésbé kedvelt tulajdonságnak a munkalehetőségek tárházát tartják (14), de tovább 6 ember említette a közlekedést, 5-5 ember pedig a béreket, a hajléktalanokat, a köztisztaságot, a közbiztonságot és a parkolók számát, illetve 4-en az elöregedést.

**8. TÁBLÁZAT: HA EGYETLEN DOLGOT MONDHATSZ, AMI
SZEKSZÁRDBAN A LEGROSSZABB, MI LENNE AZ? (DARAB)**

	Darab
Munkalehetőség	14
Közlekedés	6
Bérek	5
Hajléktalanok	5
Koszor	5
Közbiztonság	5
Parkoló	5
Elöregedés	4
Közvilágítás	3
Programok	3
Utak minősége	3
Egészségügy	2
Kisebbségiek	2
Közösségi terek	2
Buszpályaudvar	1
Elhanyagolt	1
Jövőkép	1

Kerékpárutak	1
Kihasználatlan adottságok	1
Kiszámíthatatlan	1
Környezet	1
Minden	1
Sok autós	1
Szegénység	1
Szolgáltatások	1
Unalmas	1
Uszoda	1

Századvég szerkesztés

A köztisztasági és közbiztonsági kérdéskör a büszkeség negatív dimenziói is érintik: 15-en „koszos”-nak ítélik a város, 12-en a hajléktalanokat, 9-en pedig a „Csikágó” nevű városrészt emelték ki. Ezeken kívül a felsőoktatási lehetőségeket hiányát, a kisebbségeket, en bloc a közbiztonságot, a programok hiányát vagy általában a várost szégyellik 1-nél többen.

**9. TÁBLÁZAT: MI AZ AZ EGY DOLOG, AMIRE SZERSZÁRDBAN A
LEGINKÁBB SZÉGYELLSZ? (DARAB)**

	Darab
Koszos	15
Hajléktalanok	12
Csikágó	9
Felsőoktatási lehetőségek hiánya	2
Kisebbség	2
Közbiztonság	2
Programok hiánya	2
Város	2
Fejletlen	1
Kóbor állatok	1
Közlekedés	1
Kultúra hiánya	1
Munkalehetőségek hiánya	1
Uszoda	1
Vezetők hozzáállása	1

Századvég szerkesztés

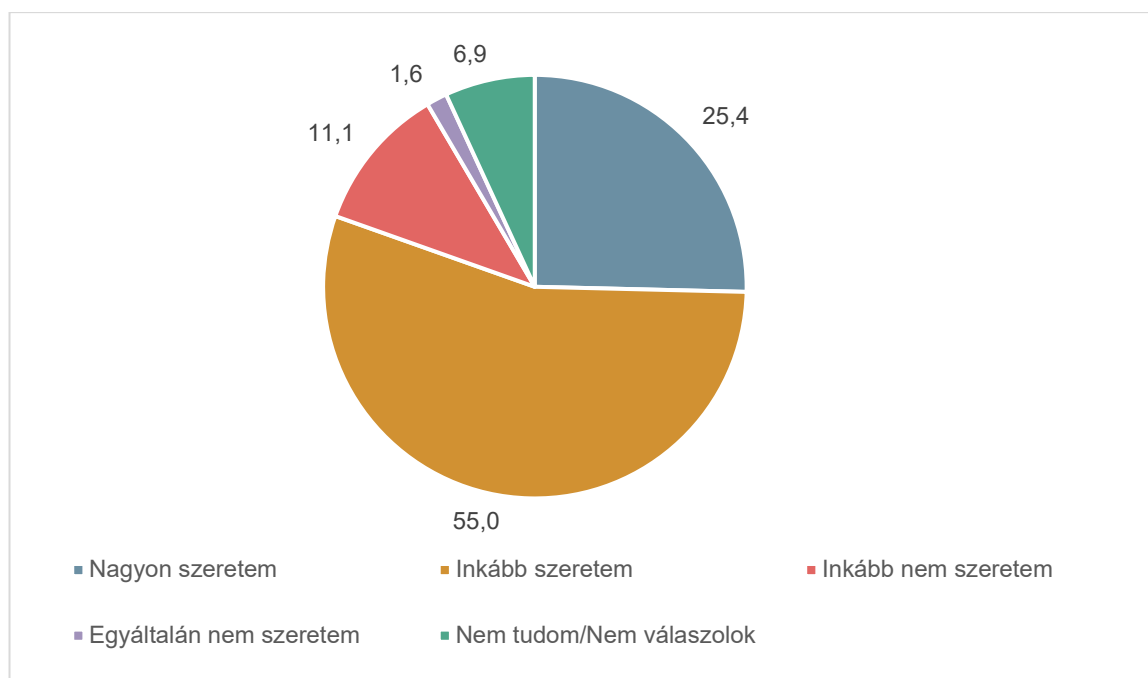
4. ISKOLÁSOK – KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS

Míg az iskolások körében végzett kérdőíves felmérés kirajzolja az alapvető szükséglet- és problématerképet, addig az interjúk strukturálják azt. Éppen ezért először a kérdőíves vizsgálat eredményeit mutatjuk be, majd arra reflektálva elemezzük az interjúkon elhangzottakat.

4.1. Szekszárd megítélése

Az iskolások lokális kötődése, akárcsak a fiatal felnőtteké erős: 25,4 százalékuk nagyon szereti a várost, 55 százalékuk inkább szereti. Összesen csupán 12,7 százalékuk nyilatkozott ezzel ellentétesen, és ebből mindössze 1,6 százalékpontnyi azok aránya, akik egyáltalán nem szeretik.

28. ÁBRA: MENNYIRE SZERETED A LAKÓHELYEDET? (%)

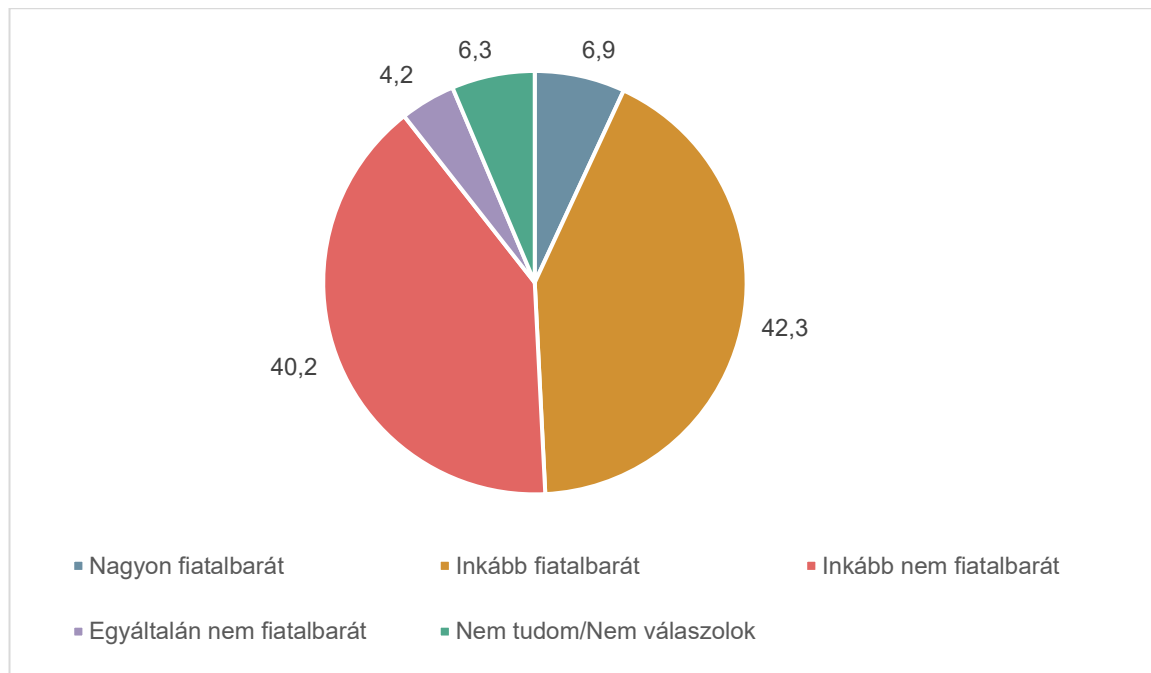

Századvég szerkesztés

Ugyanakkor azzal kapcsolatban jóval inkább megosztottak voltak, hogy fiatalbarátnak tekinthető-e Szekszárd. 49,2 százalékuk szerint annak – bár csupán 6,9 százalékos azok aránya, akik szerint kiemelkedően teljesít a település ebből a szempontból –, 44,4 százalékuk szerint nem.

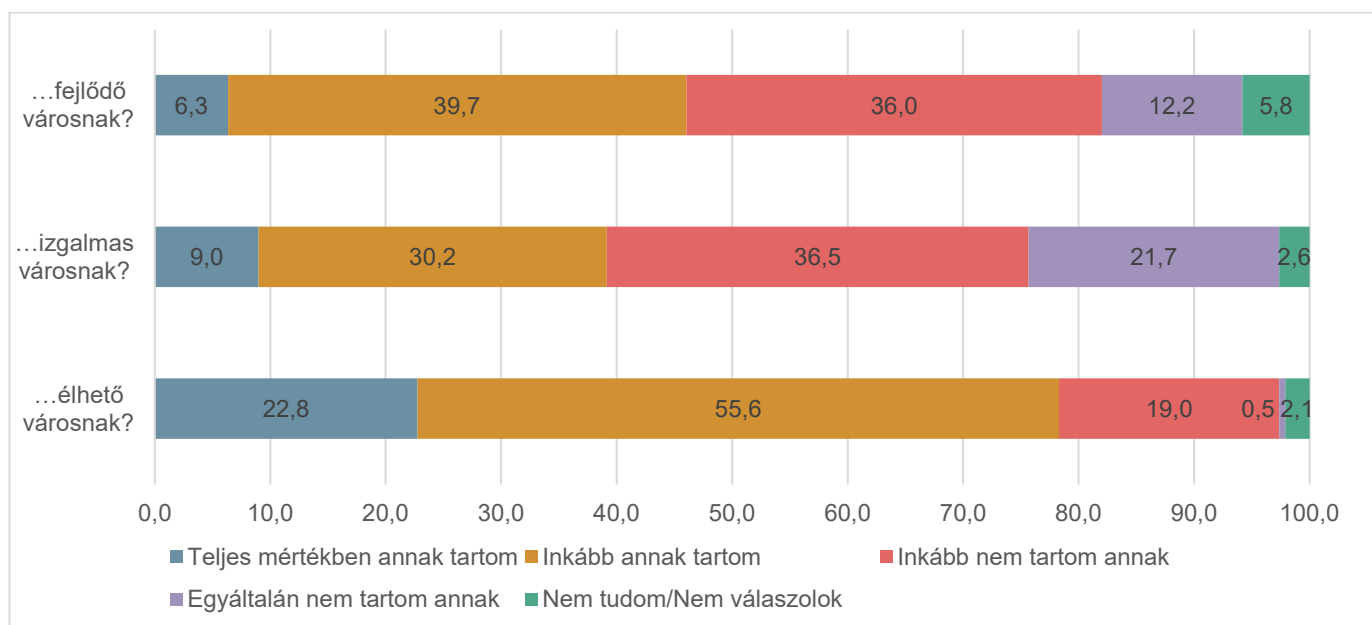
29. ÁBRA: HOGYAN ÉRZED, MENNYIRE FIATALBARÁT VÁROS SZEKSZÁRD? (%)

Századvég szerkesztés

Azaz bár kifejezetten szeretik a várost, azt mérsékletem tartják optimálisnak saját korcsoportuk számára. Az élıhetőséggel kevésbé van problémájuk, 78,4 százalékuk véli úgy, hogy Szekszárd élıhető város. Fejlődőnek már csupán 46 százalékuk látja azt (az ellentétes oldalt 48,2 százalékuk képviseli), izgalmasnak pedig 39,2 százalékuk (ezzel ellentétesen vélekedik 58,2 százalékuk).

30. ÁBRA: KÉRLEK, JELÖLD AZ ALÁBBI SKÁLÁN, HOGY MENNYIRE TARTOD SZEKSZÁRDOT... (%)

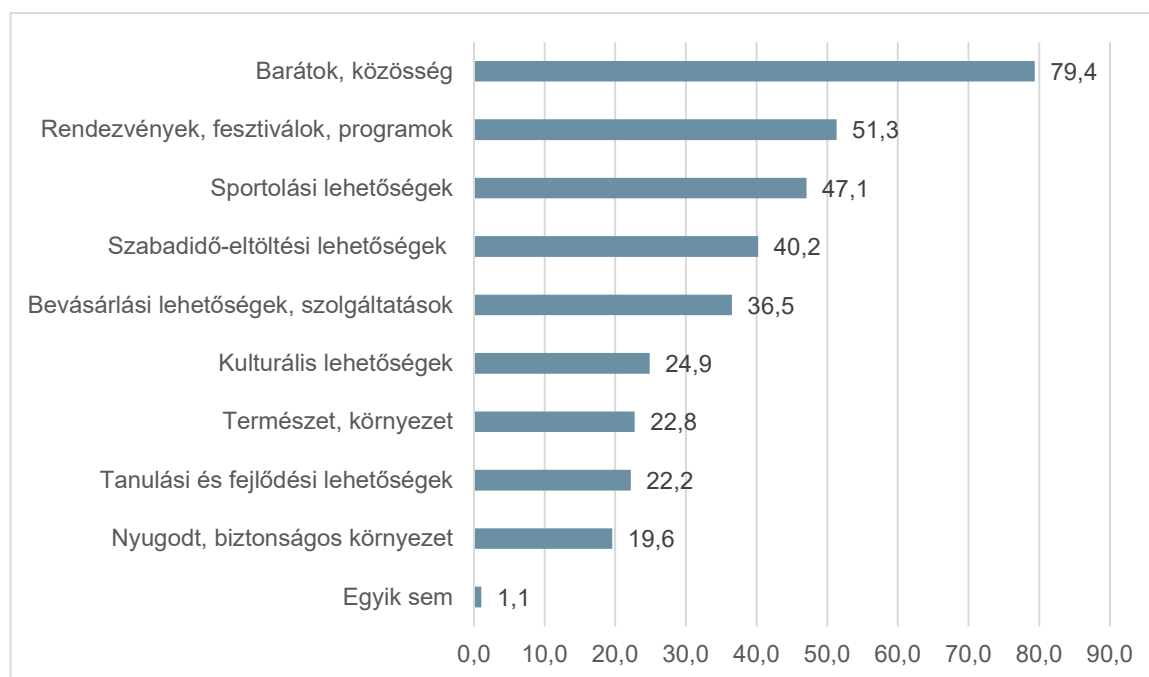

Századvég szerkesztés

Az érzelmi elköteleződés érthetőnek tűnik, ha figyelembe vesszük, hogy az iskolás korúak 79,4 százaléka a barátokat, a közösséget szereti legjobban a városban. Ezt a rendezvények, fesztiválok és programok (51,3 százalék) követik, majd a sportolási lehetőségek (47,1 százalék), a szabadidő-eltöltési lehetőségek (40,2 százalék) és a bevásárlási lehetőségek (36,5 százalék). A sort a kulturális lehetőségek (24,9 százalék), a természeti adottságok (22,8 százalék), a tanulási és fejlődési lehetősége (22,2 százalék) és a nyugodt, biztonságos környezet (19,6 százalék) zárják.

31. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL MIKET SZERETSZ LEGJOBBAN SZEKSZÁRDBAN? (%)

Századvég szerkesztés

Az iskolás korcsoport kifejezetten büszke a város sportéletére (11), és nem csak általában arra, de specifikus sportágakra, egyesületekre, a kosárlabda csapatot izoláltan például 4-en is említették. A rendezvényeket általában épp úgy sokan említették (10), mint egyes specifikus programokat, mint például a Szüreti Fesztivált (12). Az iskola (7), a táj (6), a borkultúra (5), a környezeti adottságok (5) és a közösség (5) is jelentősebb identifikációs tényezők.

10. TÁBLÁZAT: MI AZ AZ EGY DOLOG, AMIRE SZEKSZÁRDBAN A LEGBÜSZKÉBB VAGY? (DARAB)

	Darab
Szüreti Fesztivál	12
Sportélet	11
Rendezvények	10
Iskola	7
Táj	6
Borkultúra	5
Környezeti adottságok	5

Közösség	5
Kosárlabdacsapat	4
Nyugalom	4
Uszoda	4
Éttermek	3
Fejlődés	3
Vásárlási lehetőségek	3
Átláthatóság	2
Barátok	2
Építészti örökség	2
Garay Söröző	2
Jégpálya	2
Kilátó	2
Kultúra	2
Oktatás	2
Osztályfőnök	2
Templom	2
Város	2
Zöldfelületek	2
Alisca Taekwondo Klub	1
Átlátható	1
Babits Mihály Kulturális Központ	1
Bartina Néptánc Egyesület	1
Béla király	1
Épített örökség	1
Fejlődő város	1
Folyamatos megújulás	1
Irodalmi alakok	1
Kajakos egyesület	1
Kevés hajléktalan	1
Kézilabdacsapat	1
KFC	1
Kosárlabda	1
Könyvesbolt	1
Közbiztonság	1
Közterek	1

Lehetőségek	1
Magamra	1
Motoros egyesület	1
Mozi	1
Sportpályák	1
Szabadidős lehetőségek	1
Szirmai Ottó Norbert	1
Vívóklub	1
Zeneiskola	1

Századvég szerkesztés

A dezintegráló tényezők koncentráltabban jelentkeztek, közülük négyet is több mint tíz ember említett. Ezek a kevés szórakozóhely (17), a hajléktalanság (15), általában a köztisztaság (15) és a kevés lehetőség (13) – azaz a köztisztasági és közbiztonsági aspektusok, akárcsak a fiatal felnőttek esetében, az iskolások ítéletére is rányomják a bélyegüket. Az utak (7), Csikágó (5) és az emberek (5) kaptak még számottevő szavazatot.

**11. TÁBLÁZAT: MI AZ AZ EGY DOLOG, AMIT SZEKSZÁRDBAN A
LEGINKÁBB SZÉGYELLSZ? (DARAB)**

	Darab
Kevés szórakozóhely	17
Hajléktalanok	15
Köztisztaság	15
Kevés lehetőség	13
Utak	7
Csikágó	5
Emberek	5
Elhanyagolt terek	4
Közbiztonság	4
Kisváros	3
Alkoholisták	2
Deviáns emberek	2
Egészségügy	2
Elmaradott	2
Kisebbség	2
Közösség	2
Közösségi közlekedés	2
Mozi	2
Nyilvános mosdó	2

Sportcsarnok	2
Unalmas	2
Alsóváros	1
Aluliskolázottak	1
Csekély megtartóerő	1
Deviáns fiatalok	1
Kevés rendezvény	1
Kevés sportlehetőség	1
Kisebbségek	1
Kórház	1
Környezet	1
Környezeti adottságok	1
Közlekedés	1
Közterek	1
Patakpart	1
Rosszindulatú emberek	1
Sok rosszindulatú ember	1
Szegények	1
Újváros	1
Vasút	1

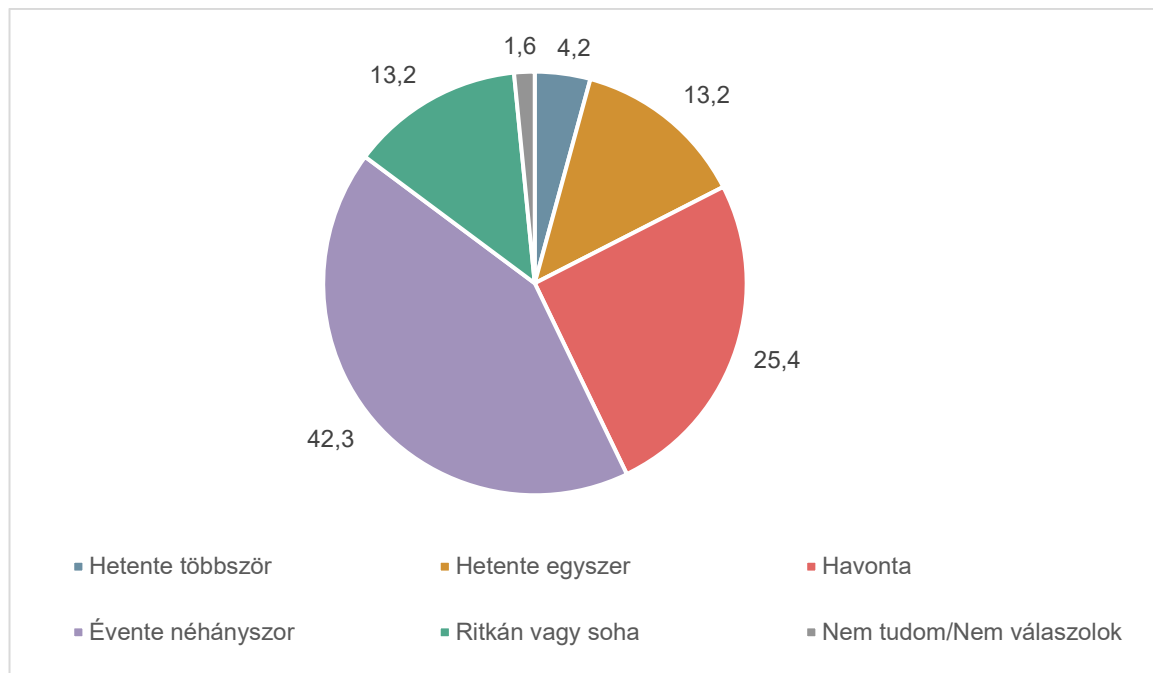
Századvég szerkesztés

4.2. Kulturális szokások

Azzal együtt, hogy a kulturális lehetőségek nem esnek bele a szekszárdi fiatalok által öt leginkább értékelt aspektusba, nem is látogatják a kulturális színtereket, programokat. 42,3 százalékuk évente csupán néhányszor mennek moziba, kiállításra, színházba, vagy bármilyen rendezvényre, míg 13,2 százalékuk szinte soha, és további 25,4 százalékuk is havonta csak egyszer. Így 17,4 százalékos azok aránya, akik relatív gyakran teszik ezt meg, 13,2 százalékuk hetente egyszer, 4,2 százalékuk hetente többször is.

32. ÁBRA: MILYEN GYAKRAN JÁRSZ EL SZEKSZÁRDON PROGRAMOKRA (PL. MOZI, KONCERT, SZÍNHÁZ, BÁRMILYEN RENDEZVÉNY STB.)? (%)

Századvég szerkesztés

Legtöbbjüket az olyan könnyűzenei események érdeklik, mint a fesztiválok (64 százalék) és a koncertek (52,9 százalék), de a mozis vetítések (50,8 százalék) után is élénken érdeklődnek. Továbbá az éjszakai bulik és klubok rendezvényeire (39,2 százalék), valamint a sporteseményekre (33,3 százalék) járnak szívesen. A játékestek (16,9 százalék), a színházi előadások (16,9 százalék), a közösségi programok (15,3 százalék) és a kiállítások (11,6 százalék) már kevésbé érdeklik őket. A leghalványabb lelkesedést a kreatív foglalkozások (6,9 százalék), a popkulturális események (5,8 százalék), az ismeretterjesztő előadások (4,8 százalék), a technológiával kapcsolatos rendezvények (3,7 százalék), végül a stand-up előadások (2,6 százalék) váltják ki.

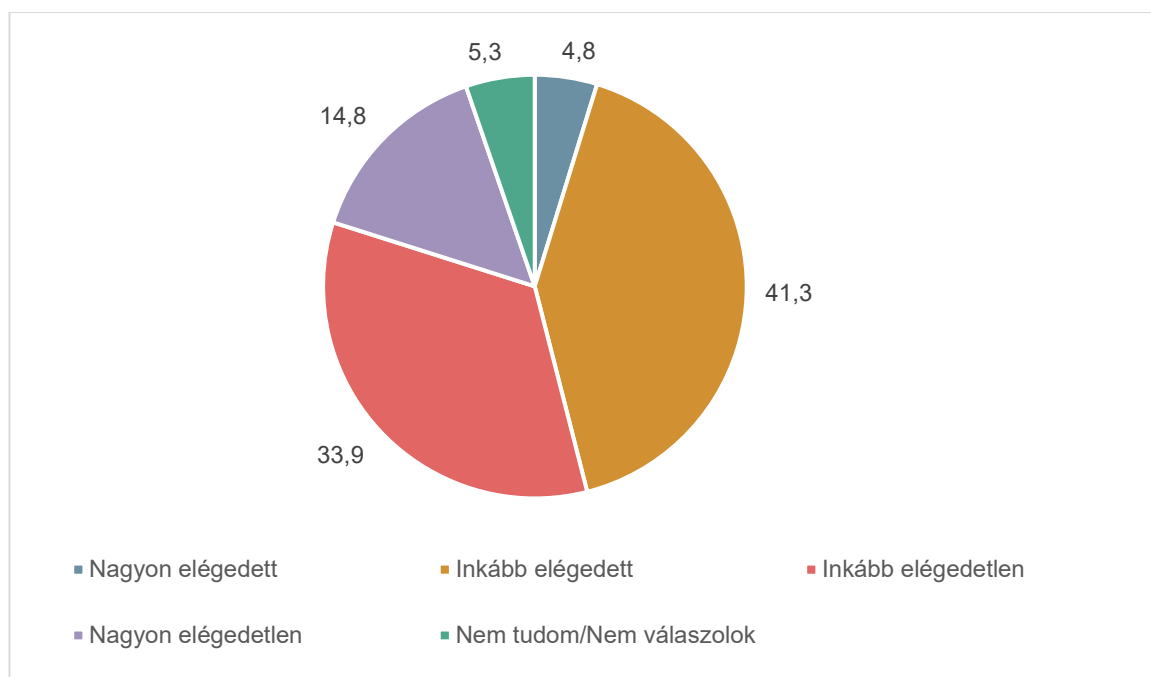
33. ÁBRA: MILYEN TÍPUSÚ PROGRAMOKRA JÁRSZ LEGSZÍVESEBBEN? (%)

Századvég szerkesztés

Ehhez mérten a programkínálattal való elégedettség kétarcú képet mutat: 46,1 százalékuk elégedett velük – 48, százalékuk rendkívüli módon, 41,3 százalékuk pedig többé-kevésbé. Velük szemben a válaszadók 48,7 százalék áll, ebből 33,9 százalék inkább nem elégedett a szekszárdi programok körével, 14,8 százalékuk pedig nagyon elégedetlen velük.

34. ÁBRA: ELÉGEDETT VAGY A VÁROS PROGRAMKÍNÁLATÁVAL? (%)

Századvég szerkesztés

A programkínálattal a szakiskolások a legelégedettebbek, 62,7 százalékuk a skála ezen felén helyezkedik el, de az általános iskolások 46,7 százaléka is az elégedettségének adott hangot.

E téren a gimnazisták az igazán negatívak, elégedettnek csupán a 20 százaléka mondja magát.

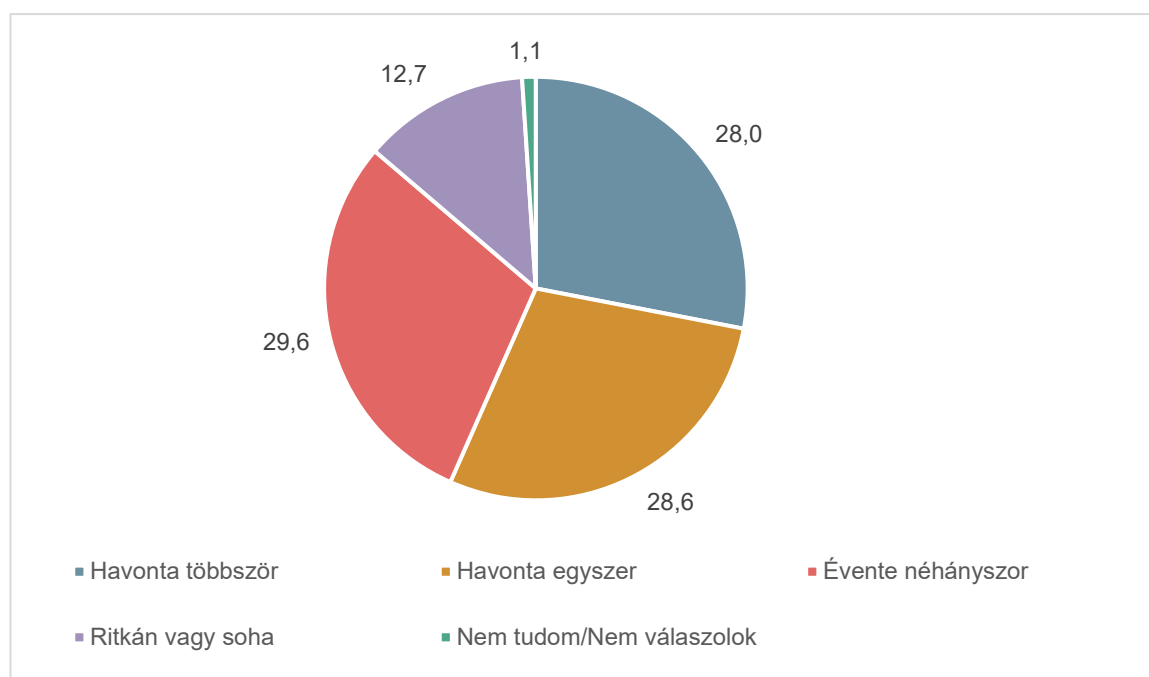
12. TÁBLÁZAT: ELÉGEDETT VAGY A VÁROS PROGRAMKÍNÁLATÁVAL?

	Általános iskolások	Gimnazisták	Szakiskolások
Nagyon elégedett	6,7%	-	5,1%
Inkább elégedett	40,0%	20,0%	57,6%
Inkább elégedetlen	38,9%	40,0%	22,0%
Nagyon elégedetlen	10,0%	32,5%	10,2%

Századvég szerkesztés

Az elégedetlenek aránya magas, ehhez pedig nagyobb „kulturális migráció” társul: 28 százalékuk havonta többször, 28,6 százalékuk havonta néhányszor megy el másik településre kulturális programokért – 29,6 százalékuk évente néhányszor megteszi ezt. Mindössze 12,7 százalékukról mondható el, hogy ritkán vagy soha nem hagyja el ilyen okokból Szekszárdot.

35. ÁBRA: ILYEN GYAKRAN MÉSZ EL SZEKSZÁRD HATÁRAIN TÚLRA KULTURÁLIS PROGRAMOKÉRT (PL. PÉCS, BUDAPEST STB.)? (%)

Századvég szerkesztés

Mindezek ellenére az általános iskolások azok, akik között gyakori (34,4 százalék), hogy havonta többször Szekszárd határain túlra mennek kulturális programokért. Ez az arány a gimnazisták körében 15, a szakiskolásokéban 27,1 százalék. Az általános iskolába járók 28,9, a gimnazistáknak a 42,5, a szakiskolásoknak pedig a 18,6 százaléka megy el havi egyszer más városba e célból.

**13. TÁBLÁZAT: MILYEN GYAKRAN MÉSZ EL SZEKSZÁRD
HATÁRAIN TÚLRA KULTURÁLIS PROGRAMOKÉRT (PL. PÉCS,
BUDAPEST STB.)?**

	általános iskolások	gimnazisták	szakiskolások
	általános iskolások	gimnazisták	szakiskolások
Havonta többször	34,4%	15,0%	27,1%
Havonta egyszer	28,9%	42,5%	18,6%
Évente néhányszor	25,6%	32,5%	33,9%
Ritkán vagy soha	10,0%	10,0%	18,6%
Nem tudom/Nem válaszolok	1,1%		1,7%

Századvég szerkesztés

A másik városban meglátogatott programok közül a koncertek és élőzenei estek (60,7 százalék), a mozi (59,5 százalék), a sportesemények (39,9 százalék) és a zenei fesztiválok (38,7 százalék) a legnépszerűbbek – azaz négy olyan program, mely benne volt az öt legkedveltebben. A színházi előadások (30,1 százalék), az éjszakai programok (26,4 százalék), a játékestek (25,8 százalék) és a múzeumok, kiállítások (25,2 százalék) is relatív magas százalékpontot értek el. 10 százalék alatt maradtak a popkulturális események (7,4 százalék), az önkéntes programok és közösségi projektek (6,7 százalék), a techrendezvények (6,1 százalék), valamint a workshopok (5,5 százalék)

36. ÁBRA: MILYEN KULTURÁLIS PROGRAMOK MIATT MÉSZ MÁSIK VÁROSBA? (%)

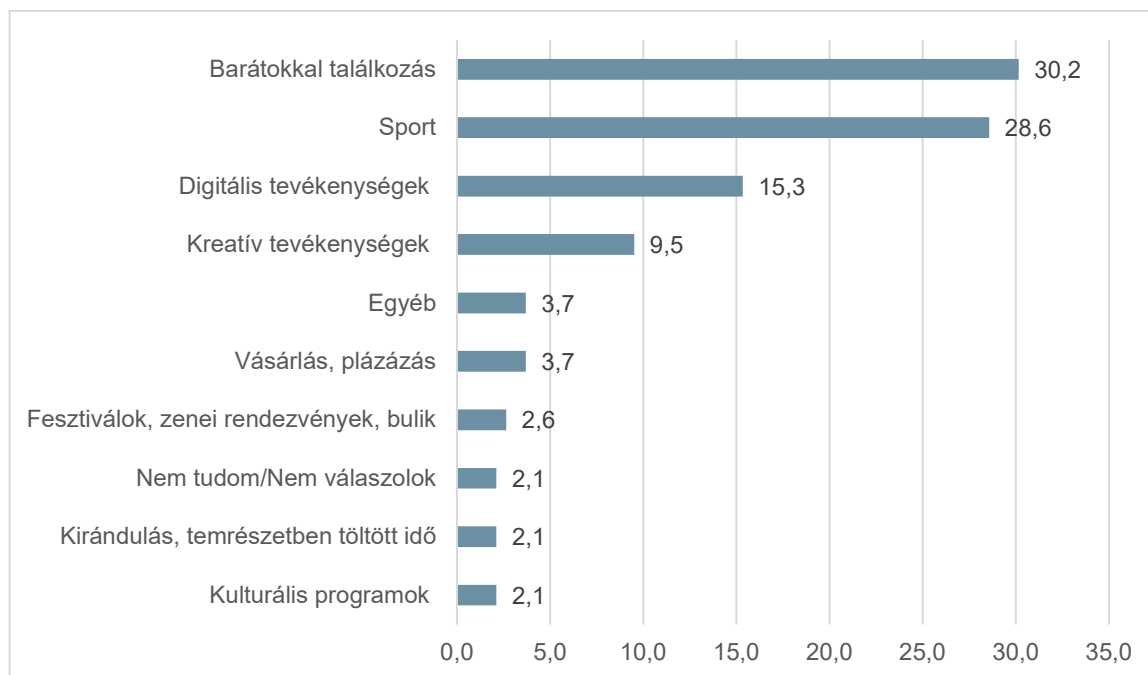
Századvég szerkesztés

4.3. Szabadidő és közösségi élet

A szabadidejüket leginkább a barátaikkal töltik (30,2 százalék) vagy sportolnak (28,6 százalék). E két tevékenység kiemelkedik a többi közül, csak a digitális tevékenységek (15,3 százalék) ment még a 10 százalékpontos határ fölé – illetve a kreatív tevékenységek (9,5 százalék) megközelítette azt. Alig néhány válasz érkezett a plázázásra (3,7 százalék), a fesztiválokra (2,6 százalék), a kirándulásra (2,1 százalék) és a kulturális programokra (2,1 százalék).

37. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL MIVEL TÖLTÖD LEGGYAKRABBAN A SZABADIDŐDET?
(%)

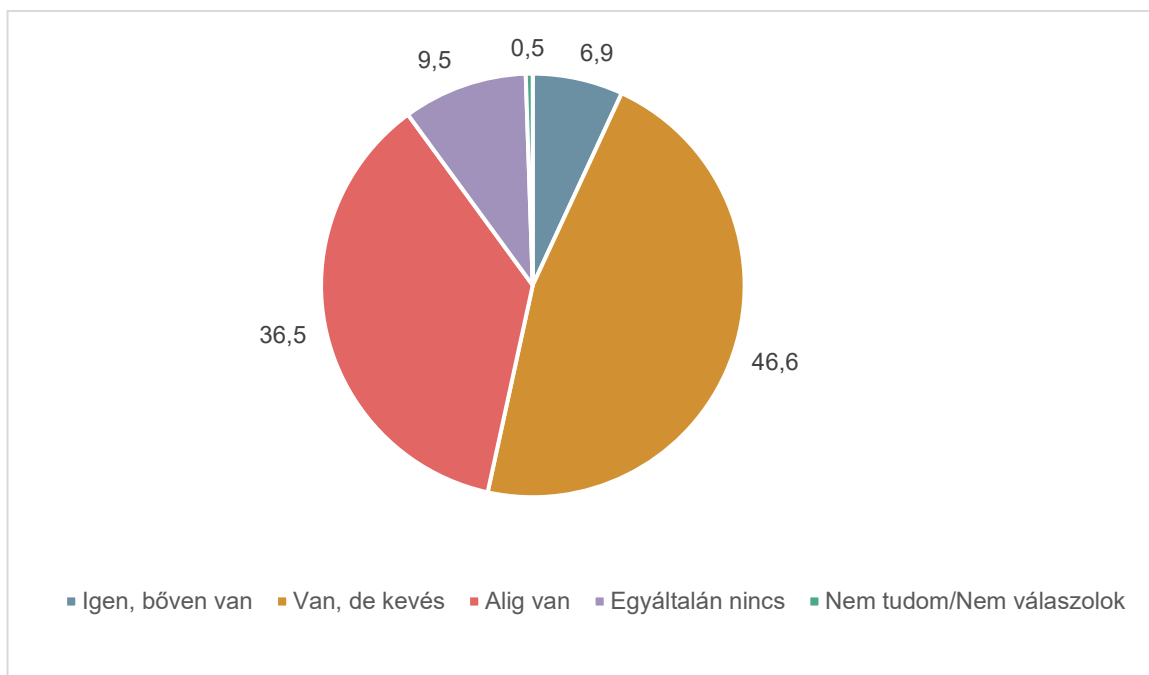

Századvég szerkesztés

Látható, hogy olyan programokkal töltik leginkább az idejüket, melyekhez nem feltétlenül szükségesek vendéglátóhelyek, kulturális színterek stb., így adódik a kérdés, megítélésük szerint van-e elegendő hely Szekszárdon, ahol jól érezhetik magukat a fiatalok? 6,9 százalékuk szerint bőven van, 46,6 százalékuk szerint akad ugyan, de kevés, 36,5 százalékuk szerint alig van ilyen, 9,5 százalékuk szerint pedig nincs ilyen.

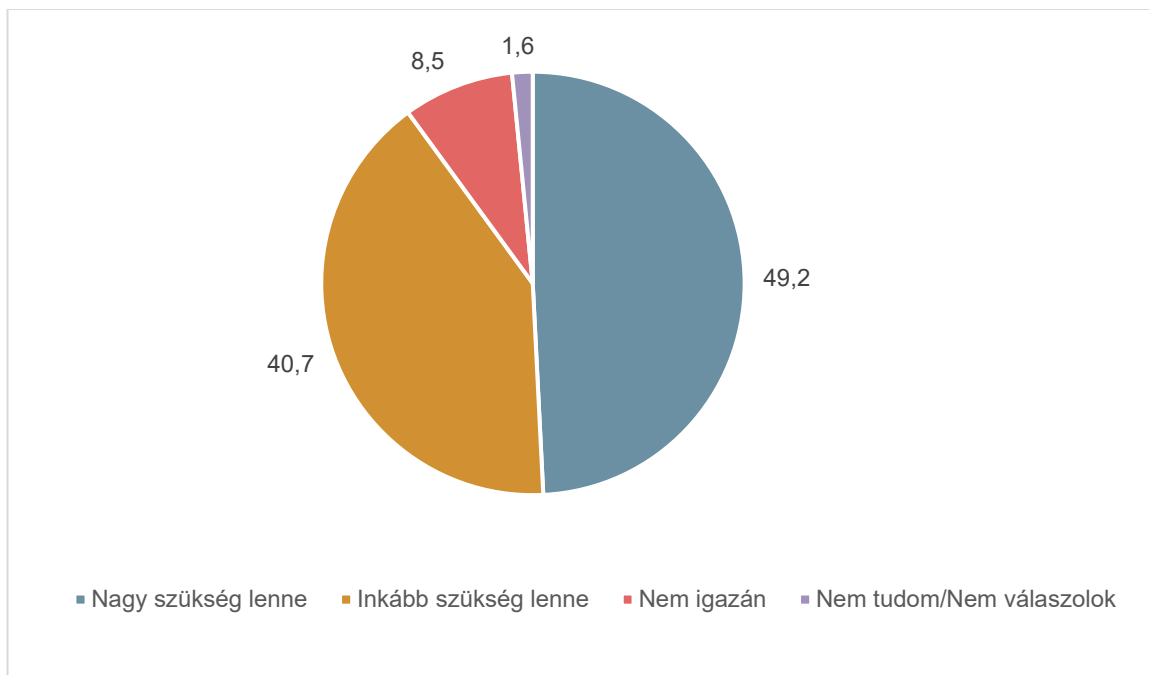
38. ÁBRA: SZEKSZÁRDON VAN-E ELÉG HELY, AHOL A FIATALOK JÓL ÉREZHETIK MAGUKAT? (%)

Századvég szerkesztés

Ezzel együtt 49, 2 százaléuk szerint nagy szükség lenne több ifjúsági térre, 40,7 százaléuk szerint inkább szükség lenne ilyenekre. Mindössze 8,5 százaléuk nyilatkozott úgy, hogy nem látja szükségét a színterek kínálatának bővítésének.

39. ÁBRA: SZÜKSÉG LENNE-E TÖBB IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI TÉRRE A VÁROSBAN? (%)

Századvég szerkesztés

Leginkább a gimnazisták gondolják úgy, hogy indokolt lenne több ifjúsági közösségi tér telepítése, 60 százaléuk szerint erre egyenesen nagy szükség lenne, 35 százaléuk szerint

inkább szükség lenne. De a szakiskolások is 95 százaléka gondolja így (45-8-49,2 százalékos megoszlásban), az általános iskolásoknak pedig a 84,5 százaléka.

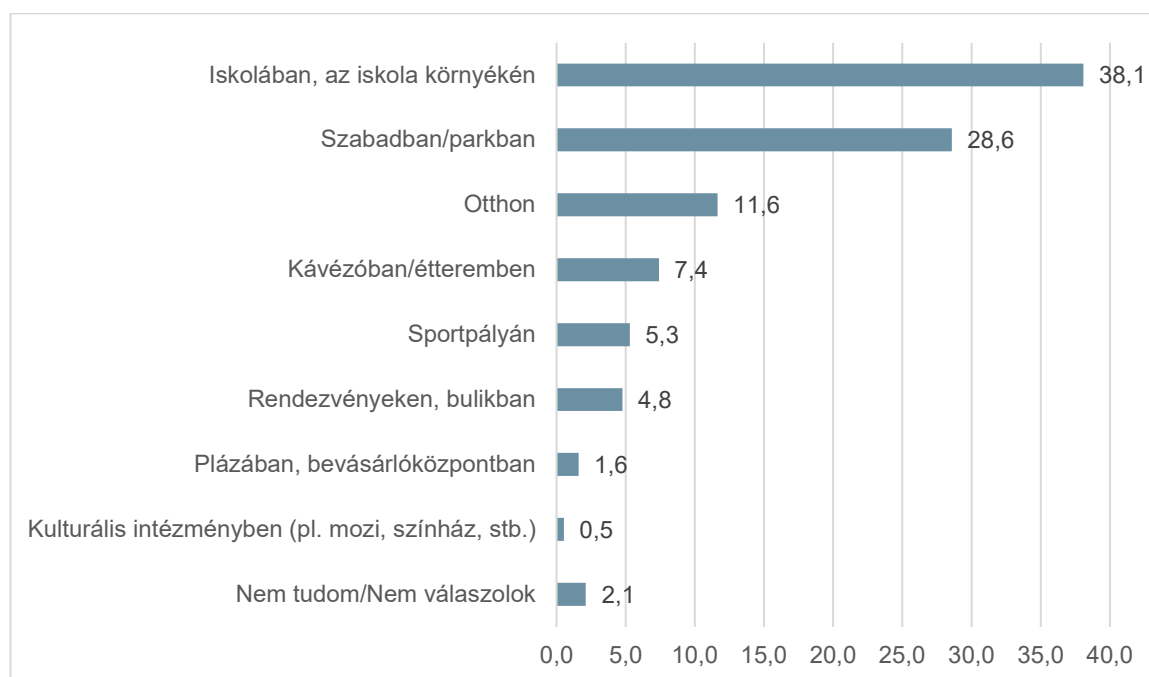
14. TÁBLÁZAT: SZÜKSÉG LENNE-E TÖBB IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI TÉRRE A VÁROSBAN? (%)

	Általános iskolások	Gimnazisták	Szakiskolások
Nagyon szükség lenne	46,7%	60,0%	45,8%
Inkább szükség lenne	37,8%	35,0%	49,2%
Nem igazán	13,3%	2,5%	5,1%
Nem tudom/Nem válaszolok	2,2%	2,5%	-

Századvég szerkesztés

A közösségi terek hiányának egyfajta lenyomata az, hogy a leggyakrabban – nem számítva az iskolát (38,1 százalék) – a szabadban (28,6 százalék) és otthon (11,6 százalék) találkoznak a barátaikkal. A vendéglátóhelyek (7,4 százalék), a sportpályák (5,3 százalék), a bulik (4,8 százalék), a plázák (1,6 százalék) és a kulturális intézmények (0,5 százalék) kevés szavazatot kaptak.

40. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL HOL TALÁLKOZOL LEGGYAKRABBAN A BARÁTAIDDAL? (%)

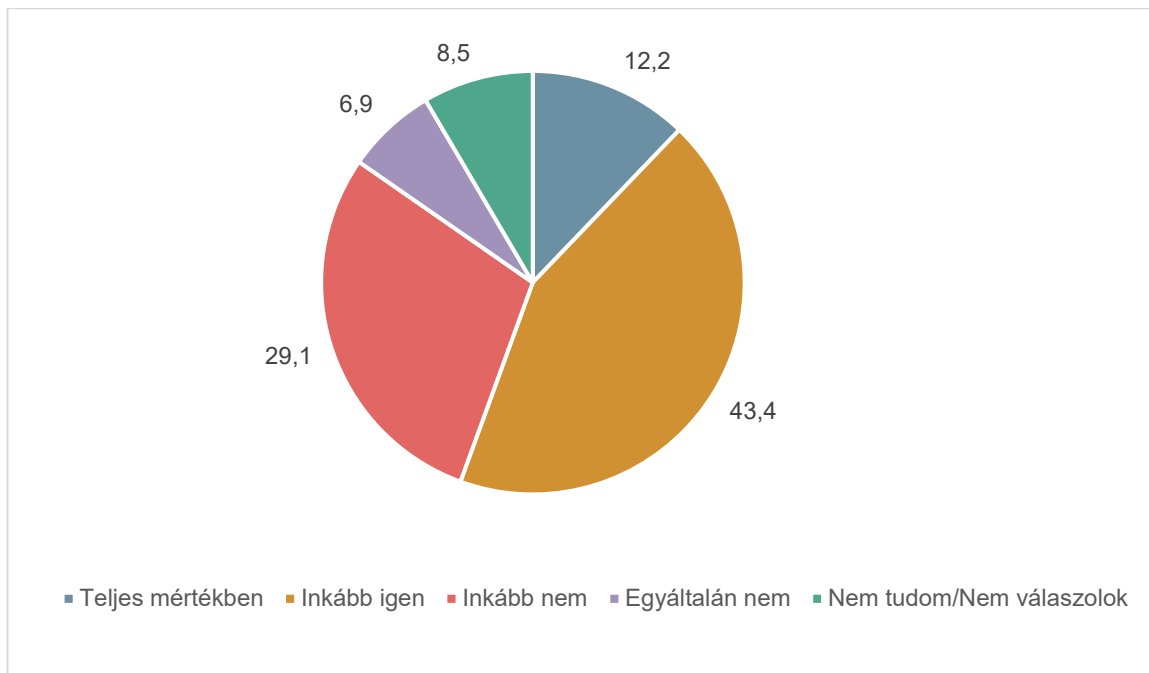

Századvég szerkesztés

A közösségi érzet erős, 12,2 százalékuk teljes mértékben, 43,4 százalékuk inkább a szekszárdi közösség részének érzi magát. 29,1 százalékuk inkább nem érzi ezt, 6,9 százalékuk pedig egyáltalán nem.

41. ÁBRA: MENNYIRE ÉRZED MAGAD A SZEKSZÁRDI KÖZÖSSÉG RÉSZÉNEK? (%)

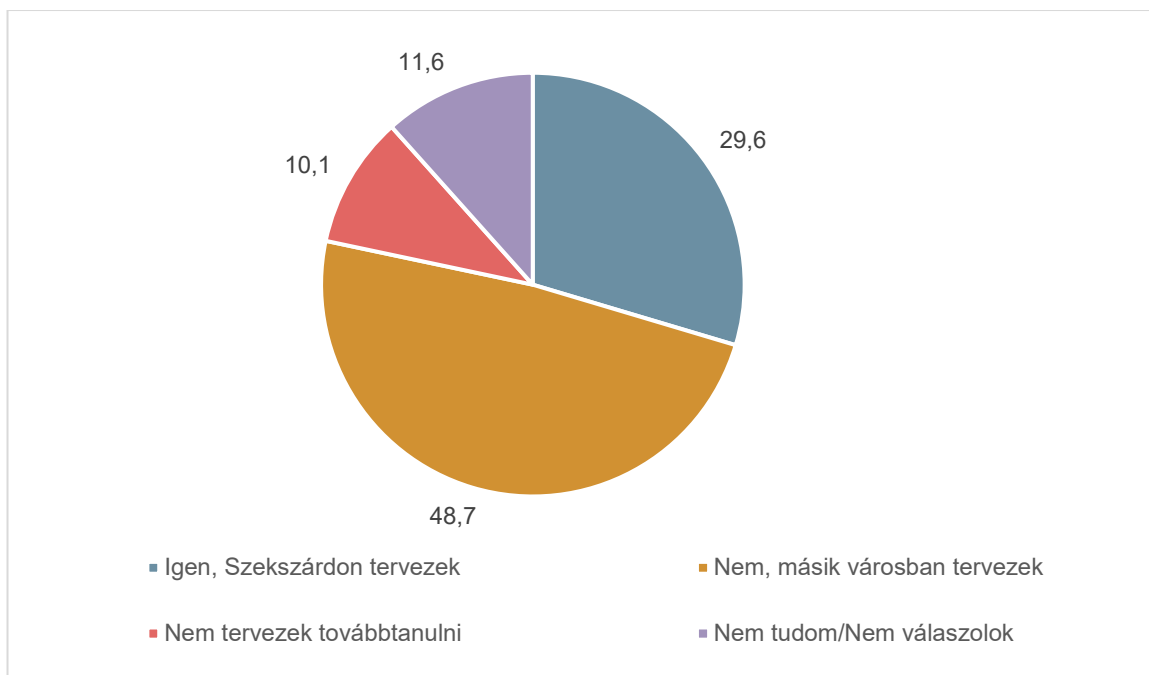

Századvég szerkesztés

4.4. Oktatás és tanulás

A megkérdezett iskolások 29,6 százaléka tervez Szekszárdon továbbtanulni, míg 48,7 százalékuk másik városban tervezi folytatni tanulmányait – 10,1 százalékuk egyáltalán nem tervezi a továbbtanulást, 11,6 százalékuk még nem tudja, hogy hol szándékozik a jövőben tanulni, vagy hogy egyáltalán akar-e továbbtanulni.

42. ÁBRA: SZEKSZÁRDON TERVEZEL TOVÁBBTANULNI? (%)

Századvég szerkesztés

Az általános iskolások 46,7 százaléka tervez helyben maradni, és itt folytatni középiskolás tanulmányait, 38,9 százalékuk pedig másik városban. A megkérdezett gimnazisták közül senki nem tervezi a PTE szekszárdi telephelyén folytatni a tanulást, ugyanakkor a szakiskolások 23,7 százaléka maradna helyben továbbtanulni, 33,9 százalékuk pedig e céllal távozna.

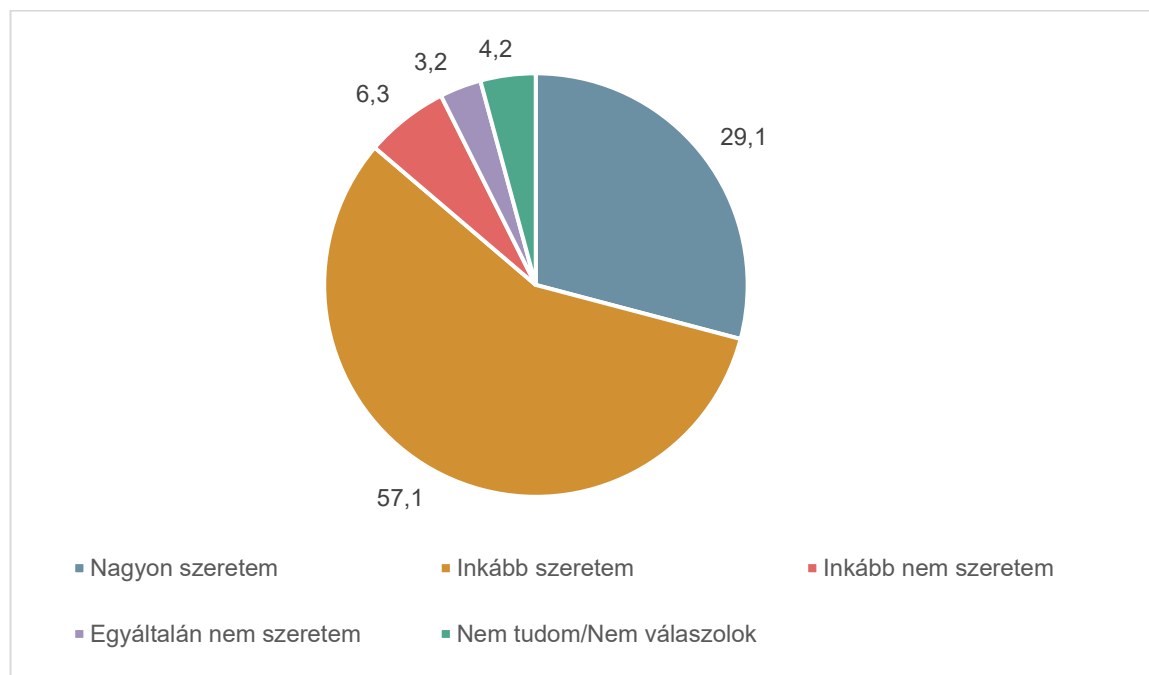
15. TÁBLÁZAT: SZEKSZÁRDON TERVEZEL TOVÁBBTANULNI?

	Általános iskolások	Gimnazisták	Szakiskolások
Igen, Szekszárdon tervezek	46,7%	-	23,7%
Nem, másik városban tervezek	38,9%	92,5%	33,9%
Nem tervezek továbbtanulni	2,2%	2,5%	27,1%
Nem tudom/Nem válaszolok	12,2%	5,0%	15,3%

Századvég szerkesztés

A jelenlegi iskolájukkal rendkívül elégedettek, 29,1 százalékuk nagyon szereti, 57,1 százalékuk pedig inkább szereti azt. 9,5 százalékuk nem szereti a jelenlegi iskoláját – 6,3 százalékuk inkább nem, 3,2 százalékuk pedig egyáltalán nem.

43. ÁBRA: MENNYIRE SZERETED A JELENLEGI ISKOLÁDAT? (%)

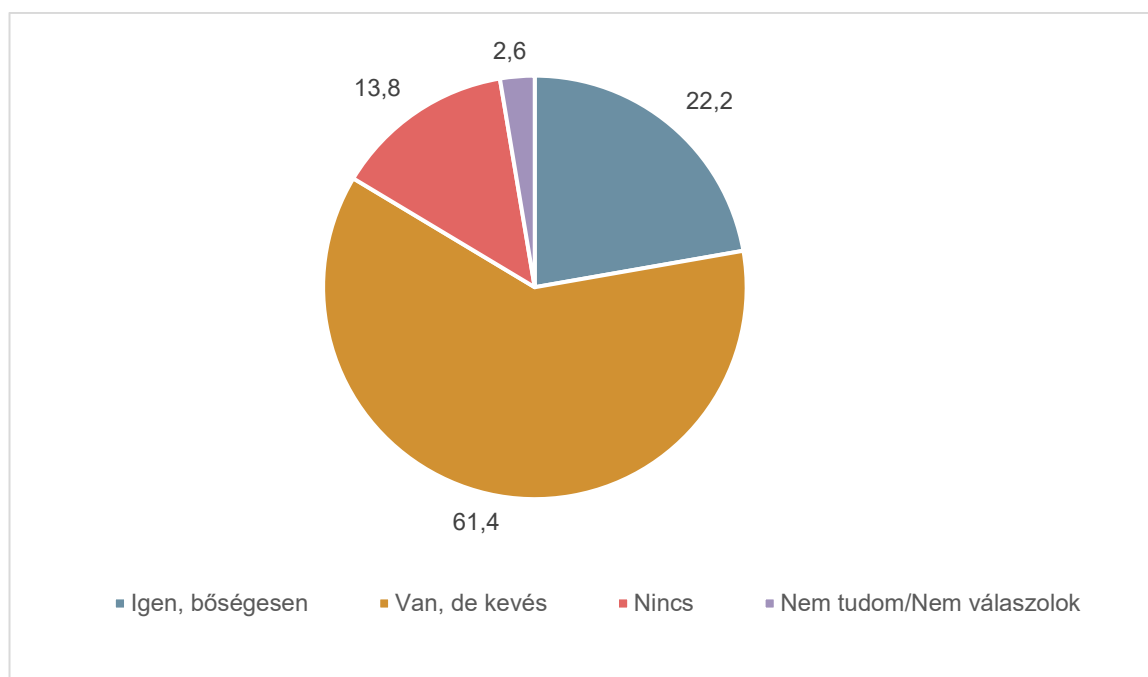

Századvég szerkesztés

Hogy a van-e elegendő lehetőség a tanulásra és a fejlődésre, megosztó kérdésnek bizonyult. 22,2 százalékuk szerint bőségesen van erre lehetőség, 13,8 százalék szerint egyáltalán nincs. Abszolút többségük (61,4 százalékuk) szerint vannak ugyan opciók, de kevés.

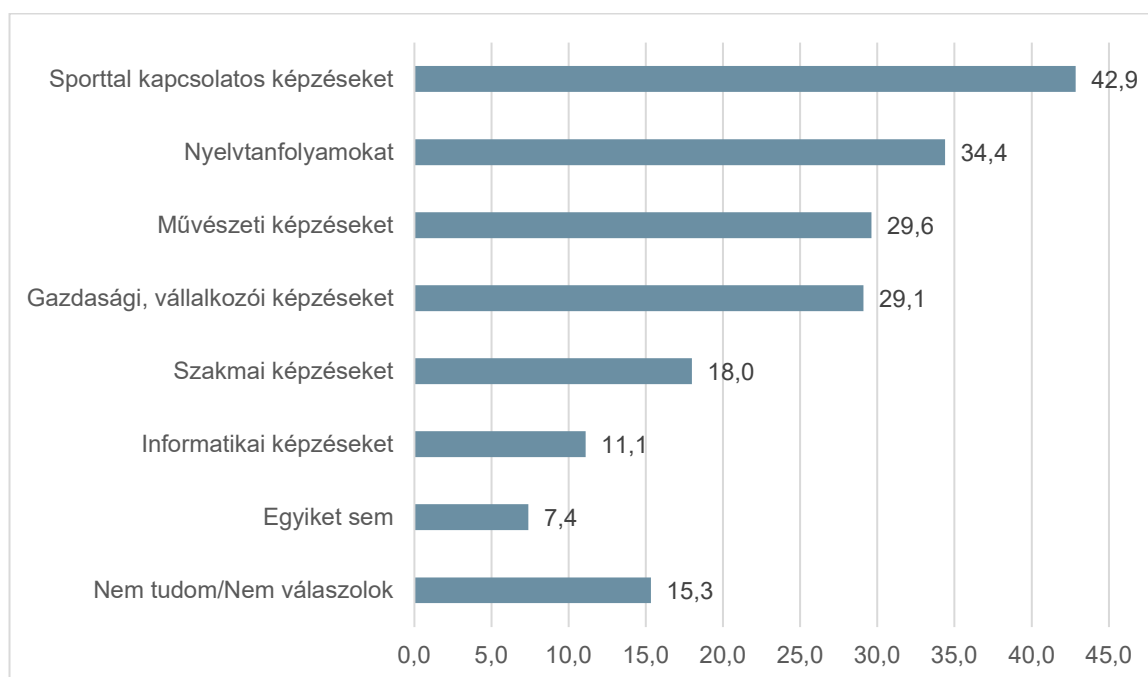
44. ÁBRA: SZERINTED SZEKSZÁRDON VAN ELÉG LEHETŐSÉG TANULÁSRA ÉS FEJLŐDÉSRE? (%)

Századvég szerkesztés

Legnagyobb arányban sporttal kapcsolatos képzéseket, lehetőségeket (42,9 százalék) hiányolják, de relatív magas százalékponttal végeztek a nyelvtanfolyamok (34,4 százalék), a művészeti képzések (29,6 százalék) és az gazdasági, vállalkozói képzés (29,1 százalék) is. A szakmai képzések 18 százalékot, az informatikai képzéseket 11,1 százalékuk hiányolja, míg végül 7,4 százalékuk egyik felsorolt képzési lehetőséget sem hiányolja.

45. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL MILYEN KÉPZÉSI LEHETŐSÉGEKET HIÁNYOLSZ SZEKSZÁRDRA? (%)

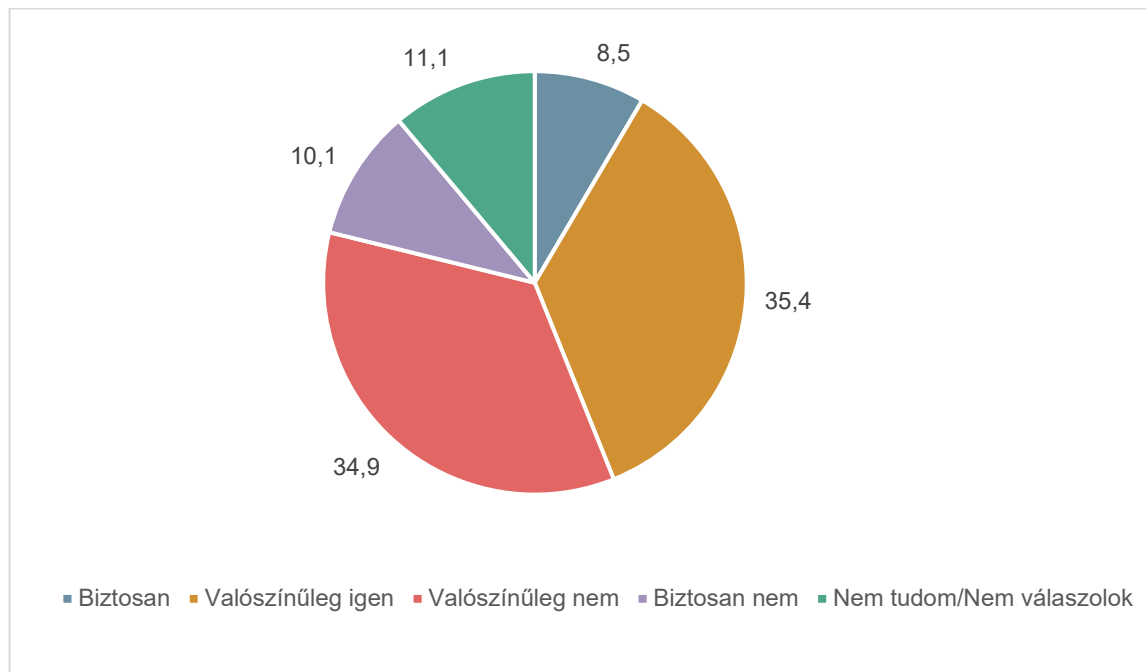

Századvég szerkesztés

Általában az ifjúsági képzések hipotetikus bevezetését nem övezné nagy lelkesedés: 8,5 százalékuk venne ilyeneken részt biztosan, míg 35,4 százalékuk csak valószínűleg. 34,9 százalékuk valószínűleg nem végezne el ilyen képzést, 10,1 százalékuk pedig biztosan nem.

46. ÁBRA: HA LENNE RÁ LEHETŐSÉGED, RÉSZT VENNÉL VÁROSI IFJÚSÁGI OKTATÁSI PROGRAMOKON (PL. KARRIERTRÉNING, VÁLLALKOZÓI KÉPZÉS STB.)? (%)

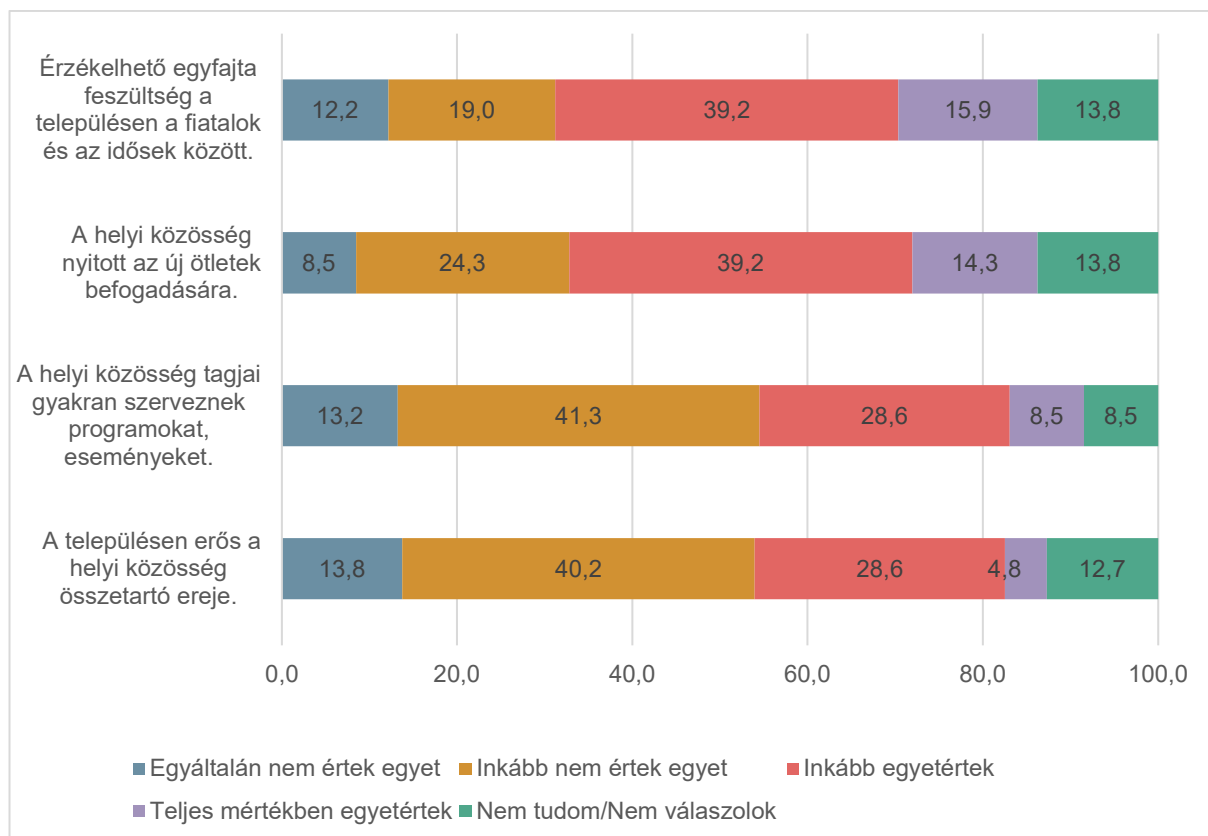
Századvég szerkesztés

4.5. Társadalmi kohézió

A társadalmi kohéziót mérő kérdéseket három különböző aspektusra bontottuk: közösségiségre, szolidaritásra és participációra. Közösségiség tekintetében a megkérdezettek dezintegráltnak vélik a szekszárdi mikrotársadalmat. 54 százalékuk nem ért egyet azzal, hogy erős lenne a településen a helyi közösség összetartó ereje. Ezzel párhuzamosan 55,1 százalékuk érzékel némi feszültséget a fiatalabb és az idősebb generációk között, illetve mindösszesen 37,1 százalékuk véli úgy, hogy a helyi közösség gyakran szervezne a települést érintő programokat, vagy venne részt ilyenek szervezésében. Ugyanakkor optimizmusra ad okot, hogy 53,5 százalékuk meglehetősen nyitottnak véli a szekszárdi közösséget, így az új ötletek iránt fogékonyságot mutatnak.

47. ÁBRA: KÉRLEK, MONDD EL, HOGY MENNYIRE ÉRTESZ EGYET AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOKKAL! (KÖZÖSSÉGISÉG, %)

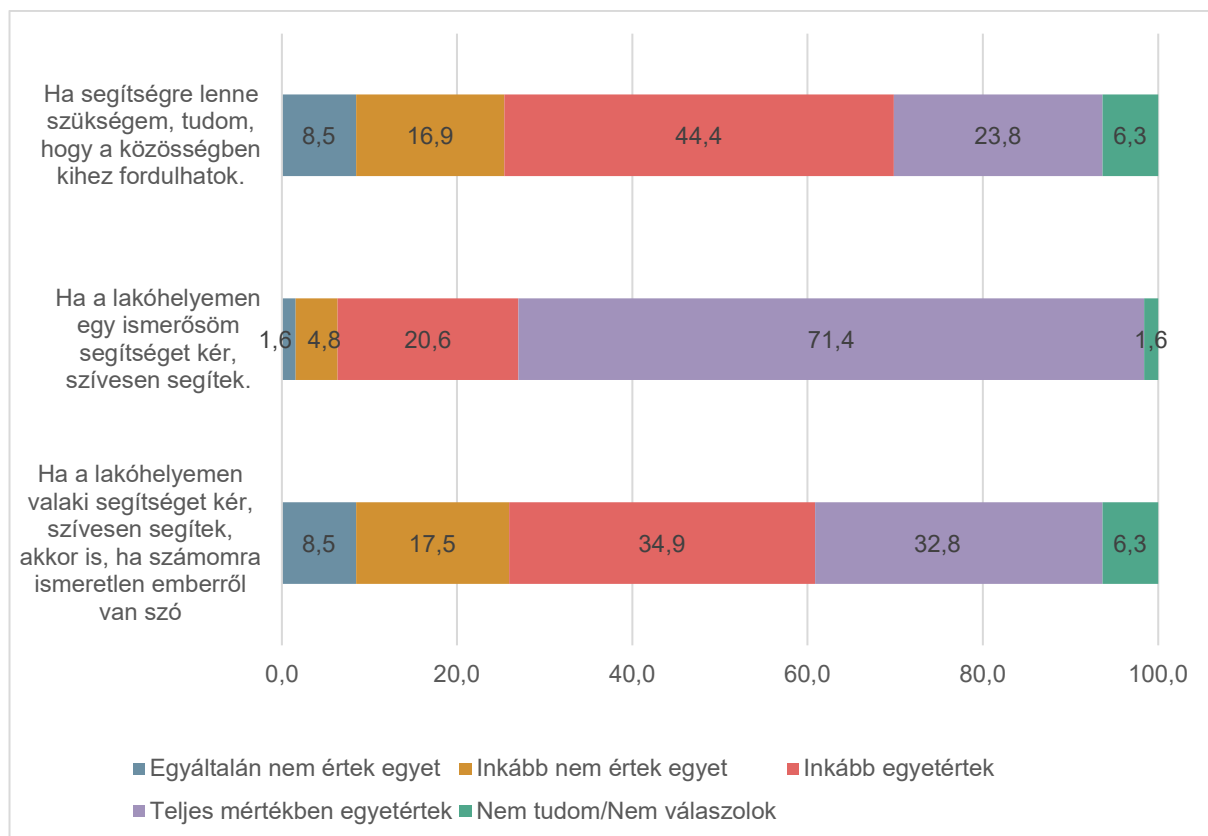

Századvég szerkesztés

Szolidaritás tekintetében jóval pozitívabb az összekép – ami az előzőek ellenére mégis csak arra enged következtetni, hogy a település lakossága képes az összefogásra. 92 százalékuk szívesen segít ismerősének, ha az erre kéri. 67,7 százalékuk pedig akkor is segít egy a településen élő embernek, ha az számára ismeretlen. 68,2 százalékuk pontosan tudja azt, hogy szükség esetén kihez fordulna segítségért.

48. ÁBRA: KÉRLEK, MONDD EL, HOGY MENNYIRE ÉRTESZ EGYET AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOKKAL! (SZOLIDARITÁS, %)

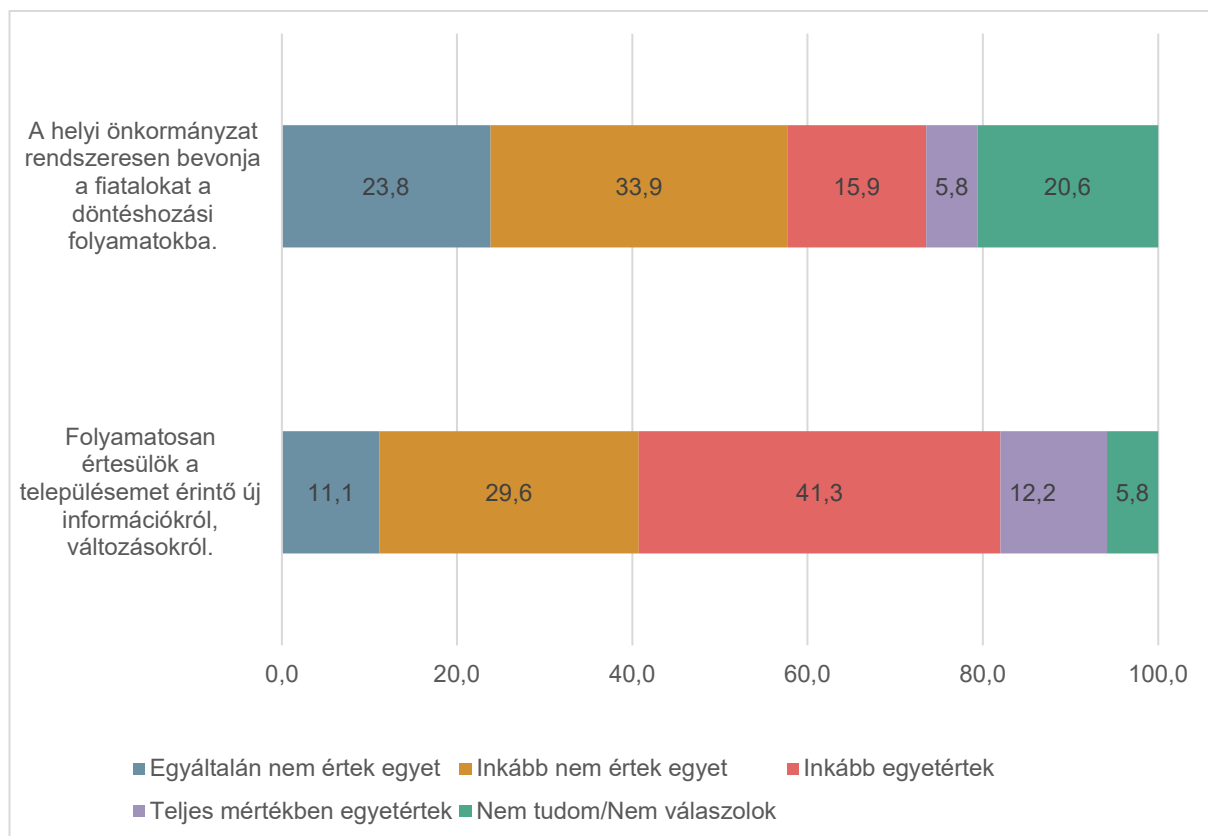

Századvég szerkesztés

A részvételiség két kérdésre érkezett válaszok alapján e kérdésben megosztottnak mutatkoznak az iskolások. Mindösszesen 21,7 százalékuk érzi úgy, hogy a helyi önkormányzat megfelelő mértékben bevonja a fiatalokat a döntéshozatali folyamatokba, míg 57,7 százalékuk véli ezzel ellentétesen – ebből 23,8 százalék azok aránya, akik kategorikusan elutasítják az állítást. Ellenben a tájékoztatással, információáramlással kevésbé van problémájuk, 53,5 százalékuk úgy érzi, időben értesül a települést érintő hírekről, információkról.

49. ÁBRA: KÉRLEK, MONDD EL, HOGY MENNYIRE ÉRTESZ EGYET AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOKKAL! (PARTICIPÁCIÓ, %)

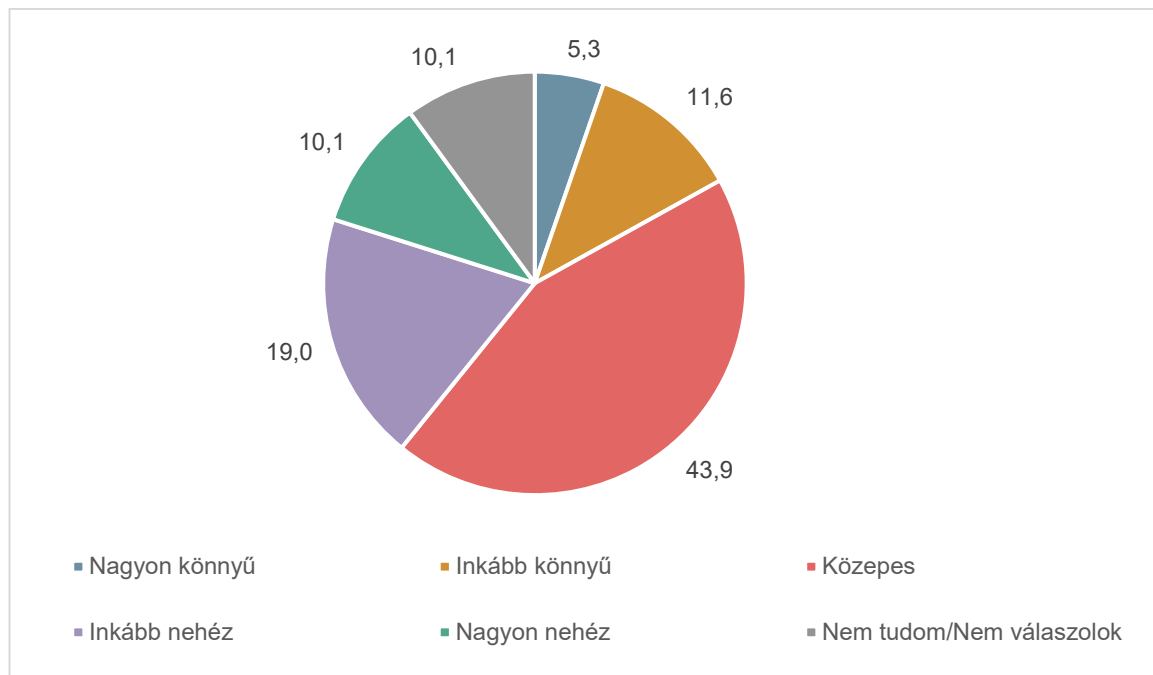
Századvég szerkesztés

4.6. Munka és karrier

A felsőoktatási, továbbtanulási preferenciákat nagyban meghatározhatja az, hogy szükségesnek látják-e azt a térségben való elhelyezkedésben. 16,9 százalékuk szerint felsőfokú végzettség nélkül könnyű elhelyezkedni Szekszárdon, míg 29,1 százalékuk szerint nehéz. E két vélemény között helyezkedik el 43,9 százalékuk, akik szerint se nem könnyű, se nem nehéz egy egyetemi végzettséggel nem rendelkező fiatalnak munkába állni a településen.

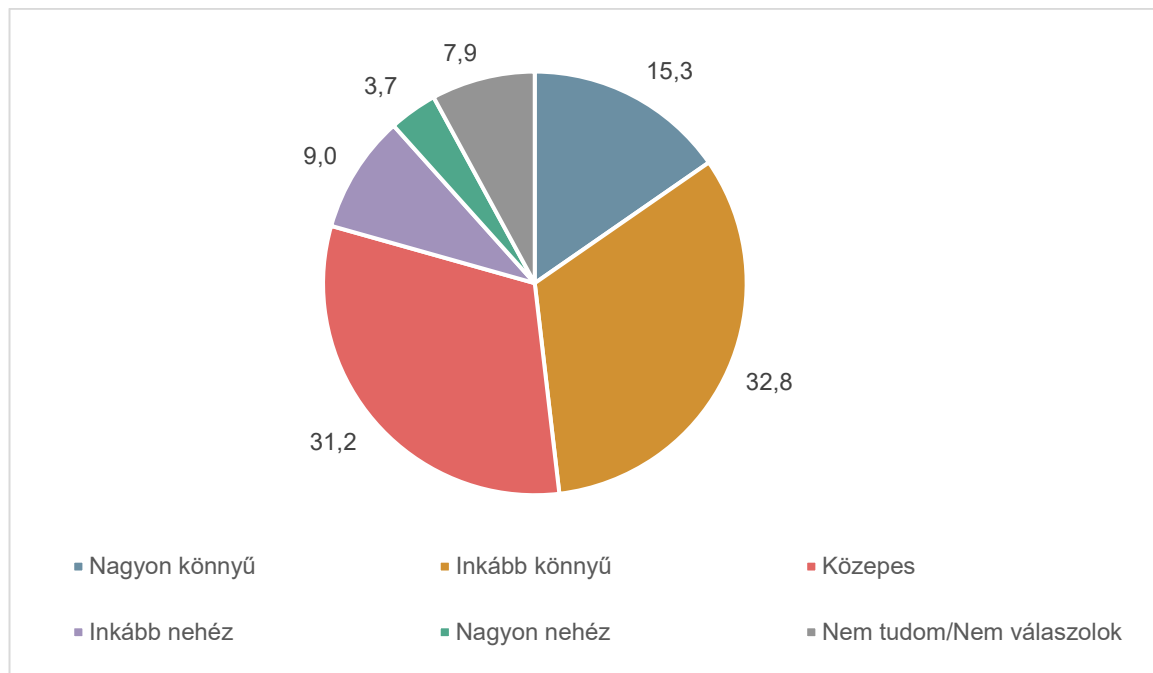
50. ÁBRA: SZERINTED MENNYIRE KÖNNYŰ EGY EGYETEMET NEM VÉGZETT FIATALNAK ELHELYEZKEDNI SZEKSZÁRDON? (%)

Századvég szerkesztés

Optimistábbak az egyetem végzettséggel kapcsolatban, 48,1 százalékuk látja úgy, hogy diploma birtokában könnyű itt elhelyezkedni, 12,7 százalékuk szerint nehéz. A középértéket 31,2 százalékuk képviseli.

51. ÁBRA: SZERINTED MENNYIRE KÖNNYŰ EGY EGYETEMET VÉGZETT FIATALNAK ELHELYEZKEDNI SZEKSZÁRDON? (%)

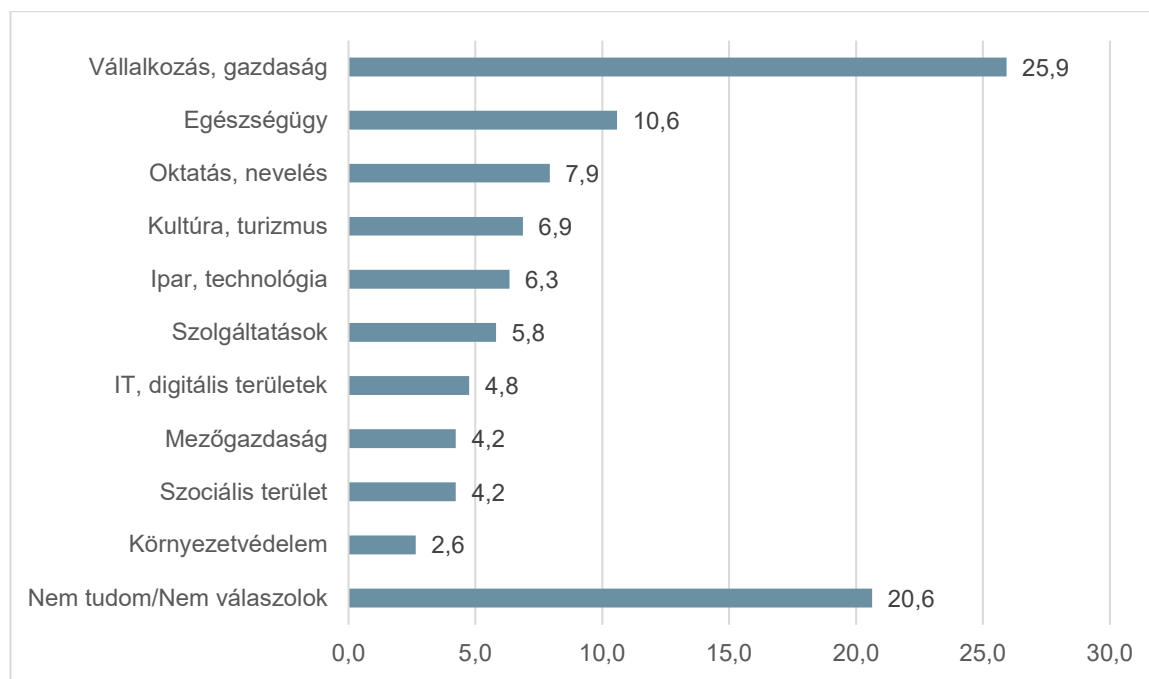
Századvég szerkesztés

Noha még relatíve nagy azok aránya, akik nem tudják, hogy milyen területen dolgoznának szívesen (20,6 százalék), az világosan látszik, hogy a vállalkozni kívánók és a gazdasági szférában elhelyezkedők aránya (25,9 százalék) kimagaslik. Az egészségügy (10,6 százalék),

az oktatás (7,9 százalék), a kultúra és turizmus (6,9 százalék), az ipar (6,3 százalék), a szolgáltatói szektor (5,8 százalék), az IT (4,8 százalék), a mezőgazdaság (4,2 százalék), a szociális területek (4,2 százalék) és a környezetvédelem (2,6 százalék) mind le vannak maradva hozzá képest.

52. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL MELYIK TERÜLETEN DOLGOZNÁL LEGSZÍVESEBBEN?
(%)

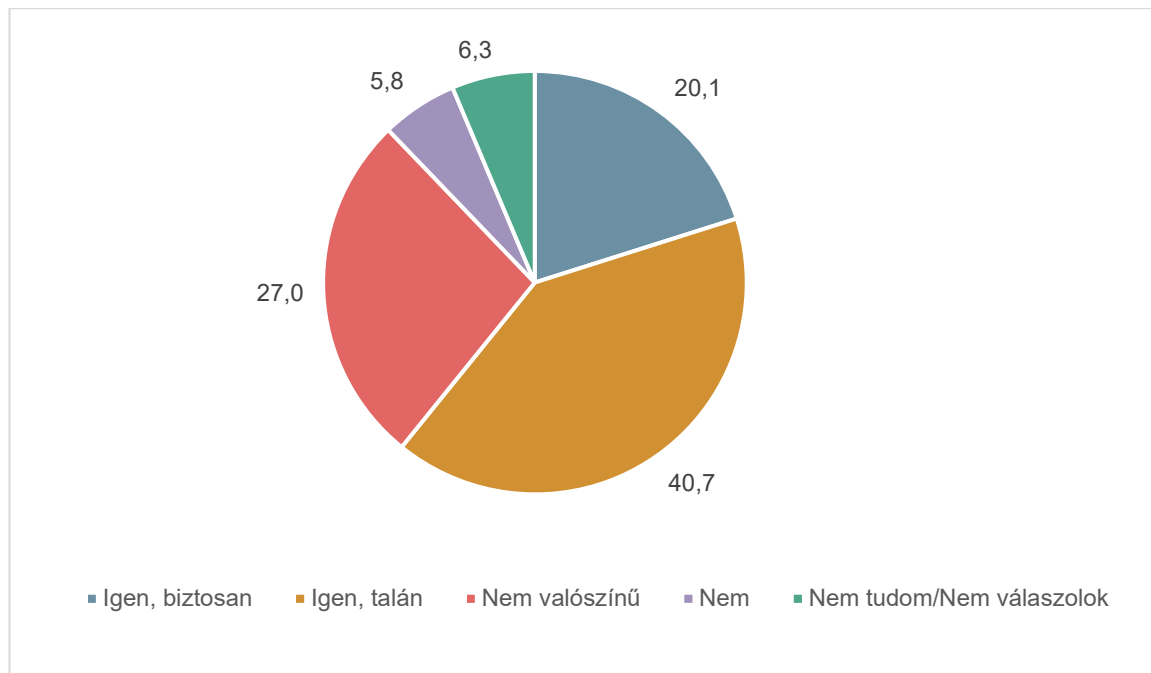

Századvég szerkesztés

Ehhez mérten 20,1 százalékuk már most tudja, hogy vállalkozni szeretne, 40,7 százalékuk pedig több mint valószínűnek tartja (bár még nem biztos benne). Ehhez képest csupán 27 százalékuk kevésbé tartja elképzelhetőnek és mindösszesen 5,8 százalékuk veti ezt el.

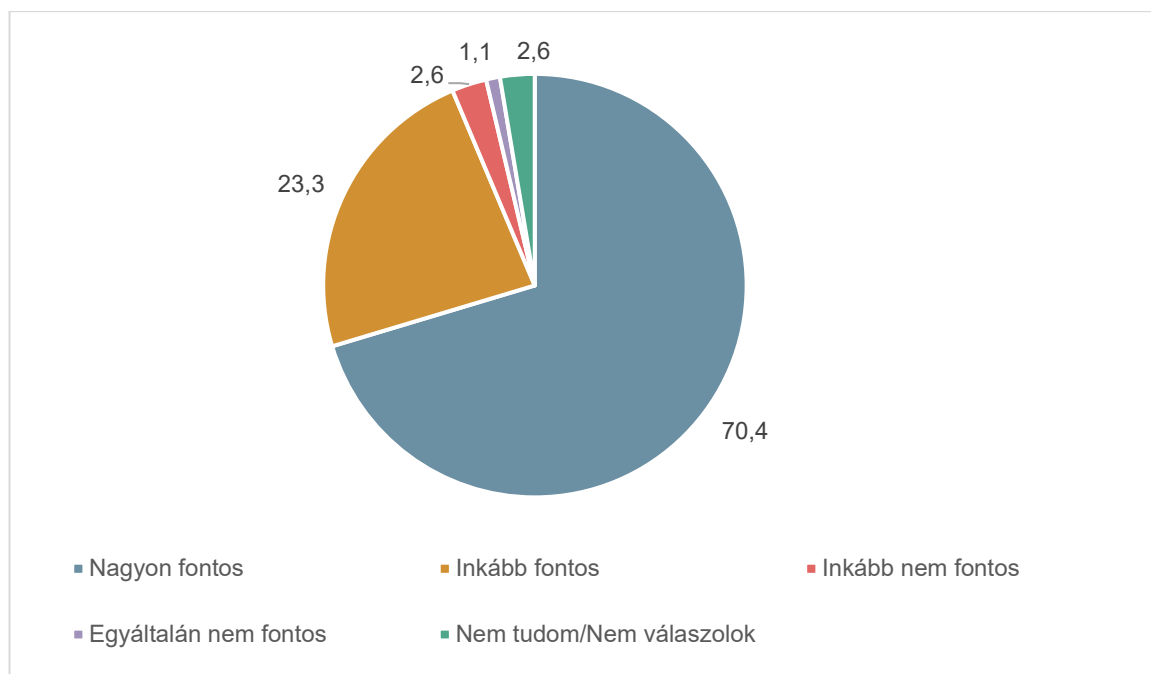
53. ÁBRA: GONDOLKODSZ SAJÁT VÁLLALKOZÁS INDÍTÁSÁN? (%)

Századvég szerkesztés

Egyöntetűen azt gondolják, hogy a városnak támogatnia kell a fiatalok munkavállalását, 70,4 százalékuk szerint ez rendkívül fontos, 23,3 százalékuk szerint inkább fontos. Összesen csupán 3,7 százalékuk gondolkozik ezzel ellentétesen.

54. ÁBRA: MENNYIRE TARTOD FONTOSNAK, HOGY A VÁROS TÁMOGASSA A FIATALOK MUNKAVÁLLALÁSÁT? (%)

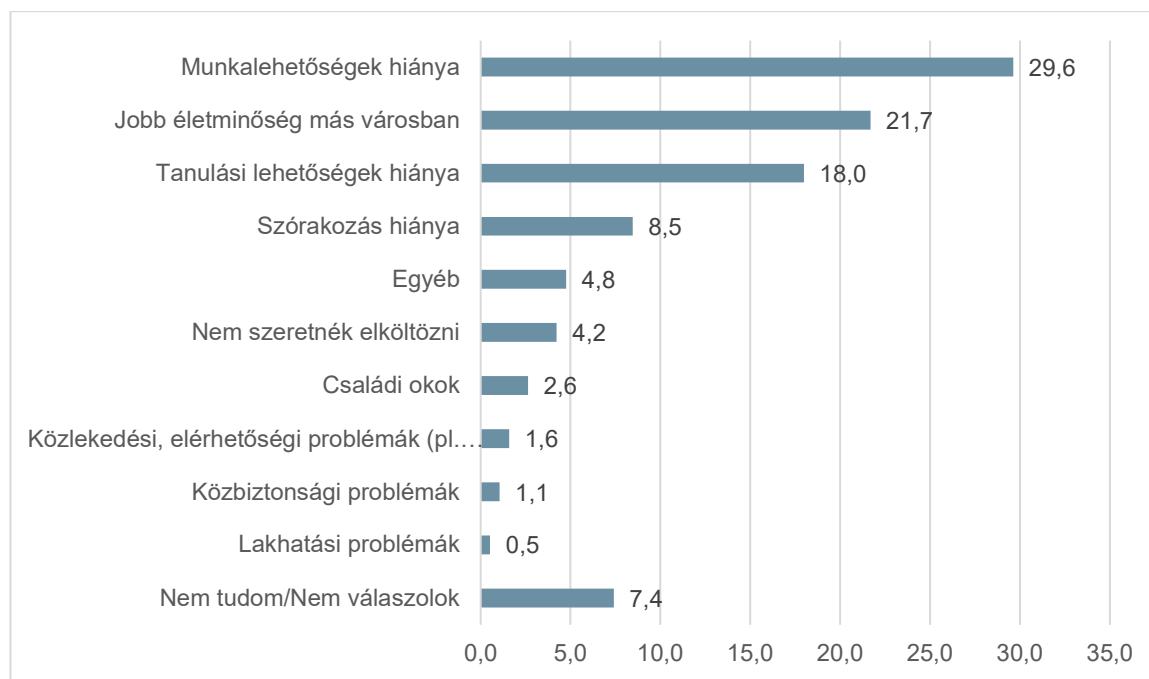
Századvég szerkesztés

A migrációs motivációk hátterében is a munkavállalással kapcsolatos kételyek állnak, 29,6 százalékuk esetében a munkalehetőségek hiánya lenne az elsődleges indok a költözésre; de a jobb életminőség (21,7 százalék) és a tanulási lehetőségek hiánya (18 százalék) is. A

szórakozási lehetőségek hiánya (8,5 százalék), a családi okok (2,6 százalék), a közlekedési problémák (1,6 százalék), a közbiztonsági kérdések (1,1 százalék), valamint – a fiatal felnőttekkel ellentétben – a lakhatással kapcsolatos kételyek (0,5 százalék) csekély súllyal esnek latba.

55. ÁBRA: HA A JÖVŐBEN ELKÖLTÖZNÉL, MI LENNE AZ ALÁBBIK KÖZÜL A FŐ OKA?
(%)

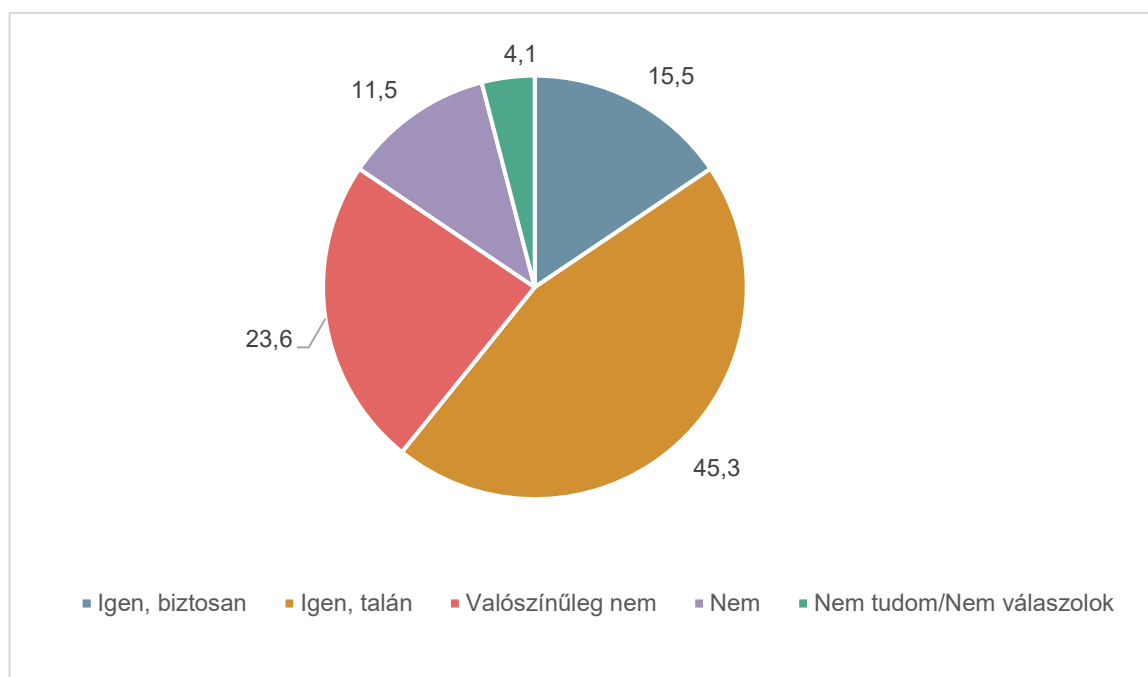

Századvég szerkesztés

Ugyanakkor, ha el is költöznének, 15,5 százalékuk biztosan, 45,3 százalékuk valószínűleg visszaköltözne Szekszárdra, ha az az igényeiknek megfelelően változna. 23,6 százalékuk valószínűtlenebbnek tartja, hogy visszajönne, de nem zárja ki, s mindössze 11,5 százalék utasította el kategorikusan ezt az eshetőséget.

56. ÁBRA: HA EL IS KÖLTÖZNÉL, VISSZAJÖNNÉL-E KÉSŐBB SZEKSZÁRDRA, HA AZ AZ IGÉNYEIDNEK MEGFELELŐEN VÁLTOZNA? (%)

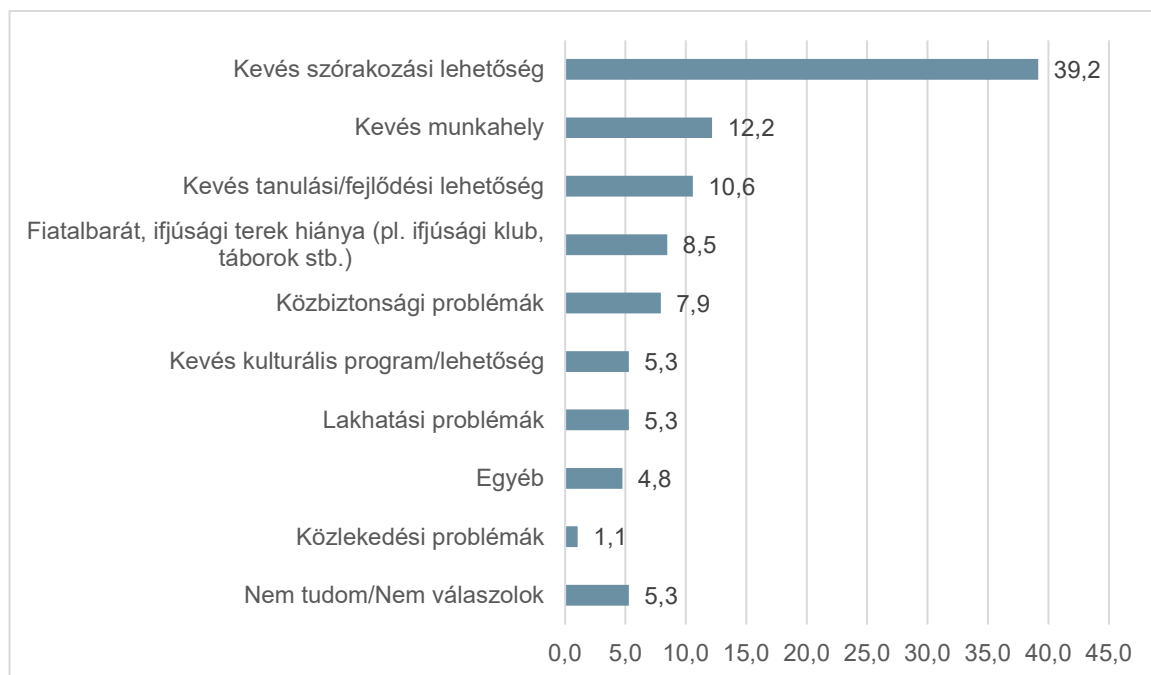
Századvég szerkesztés

4.7. Problémák

De minden jövőre irányuló kérdés ellenére a jelenlegi élethelyzetükből fakadóan mindössze 12,2 százalékuk gondolta úgy, hogy a munkahelyek alacsony száma a legégetőbb probléma generációjuk számára. Még ennél is kevesebb szavazatot kapott a kevés tanulási lehetőség (10,6 százalék), az ifjúsági terek hiánya (8,5 százalék – bár mint látni fogjuk ezen aspektus az interjúk során összemosódik a szórakozási lehetőségek hiányával), a közbiztonsági problémák (7,9 százalék), a kevés kulturális lehetőség (5,3 százalék), a lakhatási problémák (5,3 százalék) és a közlekedési problémák (1,1 százalék). Így a legnagyobb kurrens problémájuk a kortárs, rendszeres szórakozási lehetőségek hiánya (39,2 százalék).

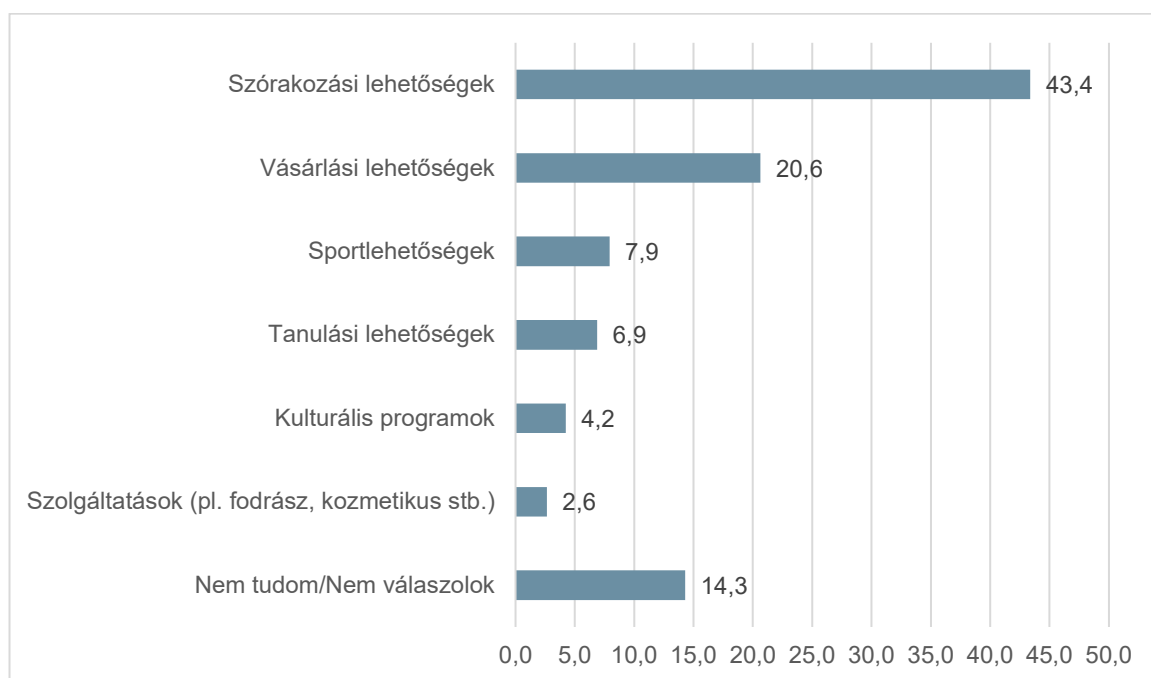
57. ÁBRA: SZERINTED MI A LEGNAGYOBB PROBLÉMA SZEKSZÁRDON A FIATALOK SZÁMÁRA AZ ALÁBBI TÉNYEZŐK KÖZÜL? (%)

Századvég szerkesztés

És ez az aspektus, a szórakozási lehetőségeké az, melyet a mindennapokból – bár ezt finomították az interjúk beszélgetések során – ők személyesen is a leginkább hiányolnak (43,4 százalék), de a vásárlási lehetőségek (20,6 százalék) is számottevő problémát jelentenek. Ezekhez képest a sportlehetőségek (7,9 százalék), a tanulási lehetőségek (6,9 százalék), a kulturális programok (4,2 százalék) és a szolgáltatások (2,6 százalék) aligha nevezhetők problémás pontnak.

58. ÁBRA: MI HIÁNYZIK LEGINKÁBB A MINDENNAPJAIDBÓL SZEKSZÁRDON? (%)

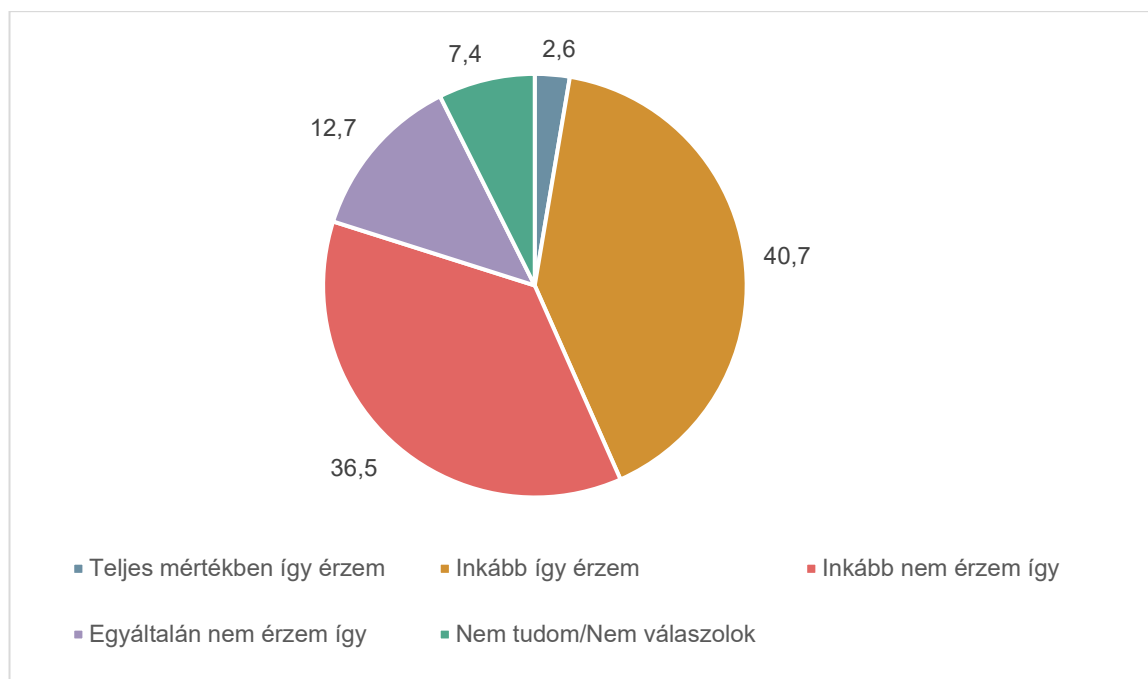

Századvég szerkesztés

A város fejlődési görbáját, noha nem vélik teljességgel kielégítőnek, ám nem is teljesen borúlátók. 43,3 százalékuk érzi azt, hogy az utóbbi években sokat fejlődött a település, míg 49,2 százalékuk nem érezte a fejlődést, amelyből 12,7 százalékuk egyáltalán nem érzi az előrelépést.

59. ÁBRA: MENNYIRE ÉRZED ÚGY, HOGY SZEKSZÁRD AZ UTÓBBI ÉVEKBEN FEJLŐDÖTT? (%)

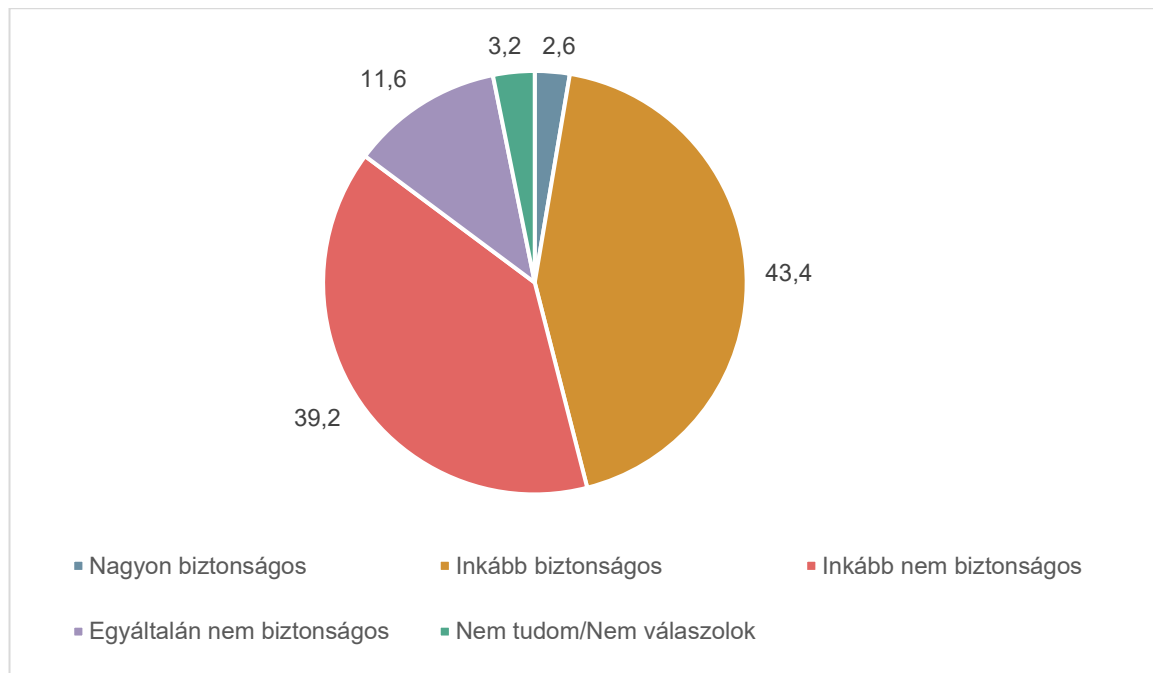

Századvég szerkesztés

A közbiztonsági aspektus sem mutat világos képet, hiszen míg 2,6 százalékuk szerint nagyon biztonságos, 43,4 százalékuk inkább biztonságos a település, addig 39,2 százalékuk szerint inkább nem, 11,6 százalékuk szerint egyáltalán nem biztonságos.

60. ÁBRA: SZERINTEDE MENNYIRE BIZTONSÁGOS SZEKSZÁRD? (%)

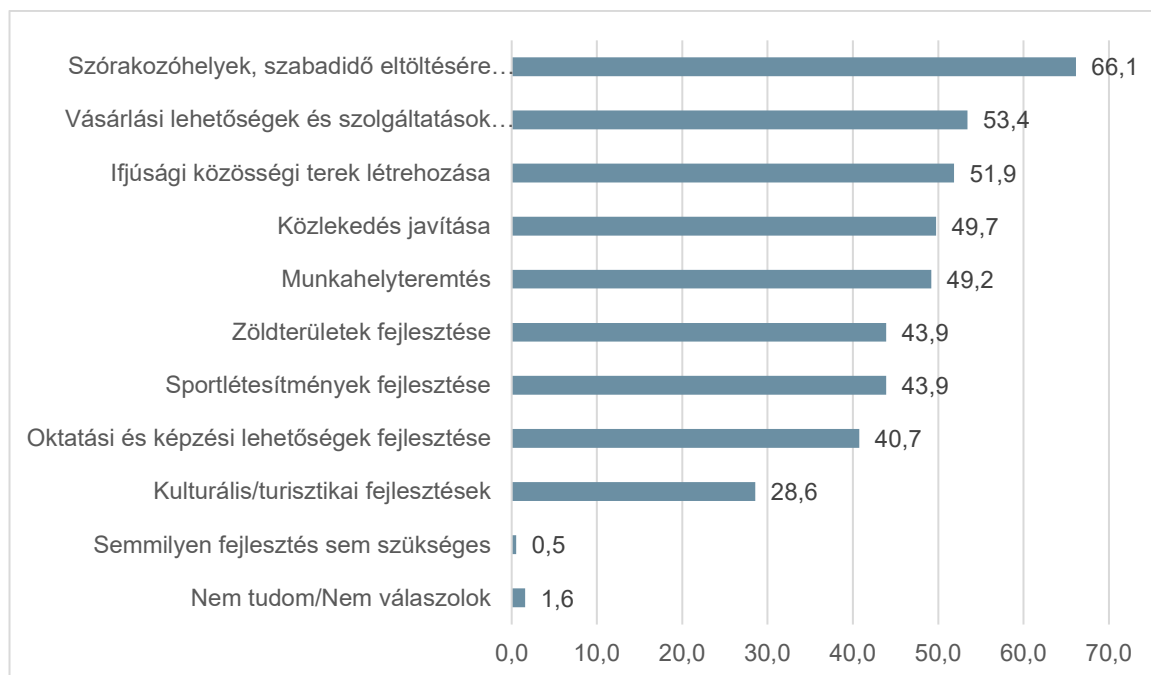
Századvég szerkesztés

4.8. Szükségletek, városi fejlesztések

A legtöbb területen az iskolások javarésze szívesen látna fejlesztéseket, de kiemelkednek ezek közül a szabadidő eltöltésére alkalmas színterek (66,1 százalék), a vásárlási lehetőségek (53,4 százalék) és az ifjúsági közösségi terek (51,9 százalék) fejlesztésére vonatkozó vágyak, melyekhez szorosan zárkózik a közlekedés javításának (49,7 százalék) és a munkahelyteremtésnek (49,2 százalék) a szükségességét célzó narratívák. Egyaránt 43,9 százalékot ért el a zöldterületek és a sportlétesítmények fejlesztése, 40,7-et az oktatási lehetőségek létesítésére vonatkozó elképzelések, végül 28,6 százalékot a kulturális fejlesztések. Mindössze 0,5 százalékuk véli úgy, hogy semmiféle fejlesztés nem szükséges.

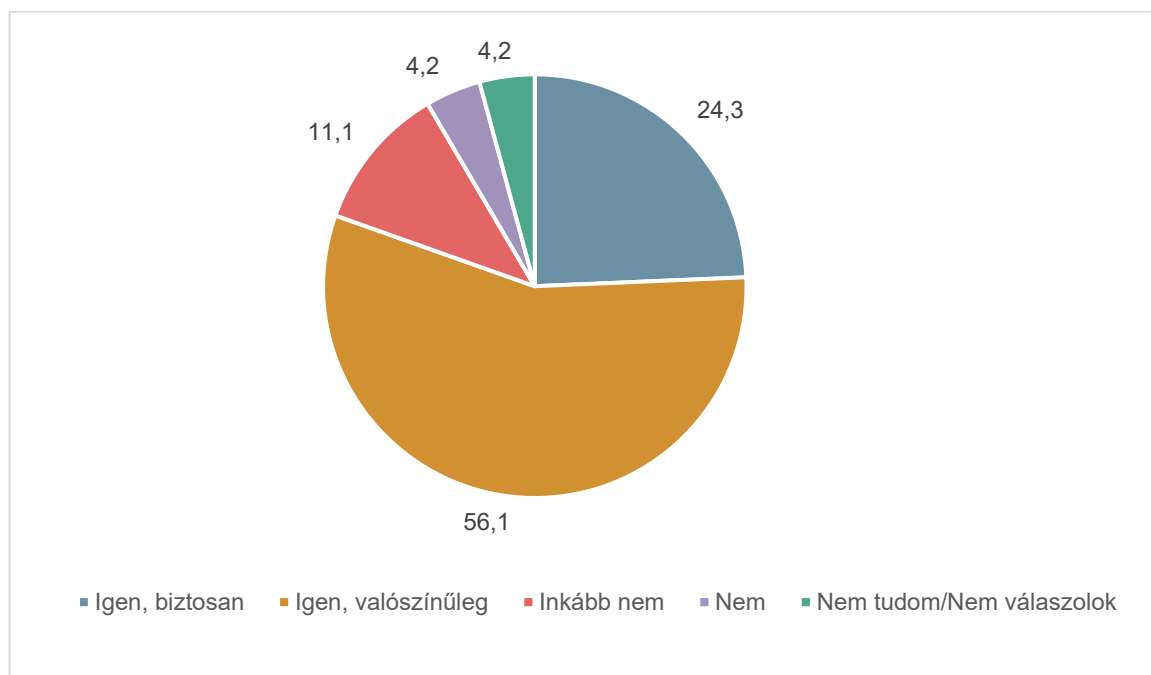
**61. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL MILYEN FEJLESZTÉSEKET LÁTNÁL SZÍVESEN
SZÉKSZÁRDON? (%)**

Századvég szerkesztés

80,4 százalékuk részt venne olyan fiataloknak szóló programokon, rendezvényeken, melyeket a már meglévőkön felül hívnának életre – melyből 24,3 százalékpontnyi válaszadó biztosan elmenne ezekre az eseményekre. 11,1 százalékuk valószínűsíti, hogy nem venne részt rajtuk, 4,2 százalékuk pedig biztosan állítja ezt.

**62. ÁBRA: HA LENNE TÖBB FIATALOKNAK SZÓLÓ PROGRAM, RÉSZT VENNÉL RAJTA?
(%)**

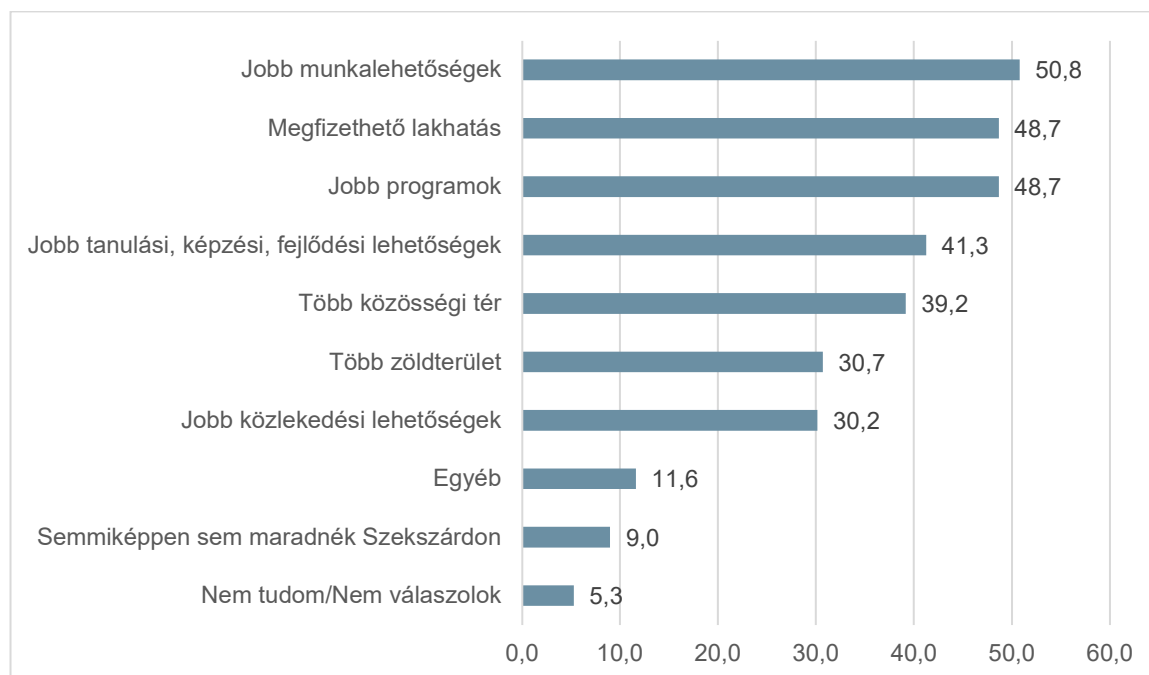

Századvég szerkesztés

A jelen és jövő problémáinak distinkcionálása világosan látszik abból, hogy az olyan egzisztenciát érintő problémák, mint a munkalehetőségek (50,8 százalék) vagy a megfizethető lakhatás (48,7 százalék) beérték a jobb programok (48,7 százalék) válaszopciót a következő kérdés esetében: Az alábbiak közül mi segítene abban, hogy szívesebben maradj Szekszárdon? 41,3 százalékuk jelölte a jobb képzési lehetőségeket, 39,2 százalékuk a több közösségi teret, 30,7 százalékuk a több zöldterületet, 30,2 százalékuk a jobb közlekedési lehetőségeket. Mindössze 9 százalékuk állította azt, hogy semmiképpen sem maradna Szekszárdon.

63. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL MI SEGÍTENE ABBAN, HOGY SZÍVESEBBEN MARADJ SZEKSZÁRDON? (%)

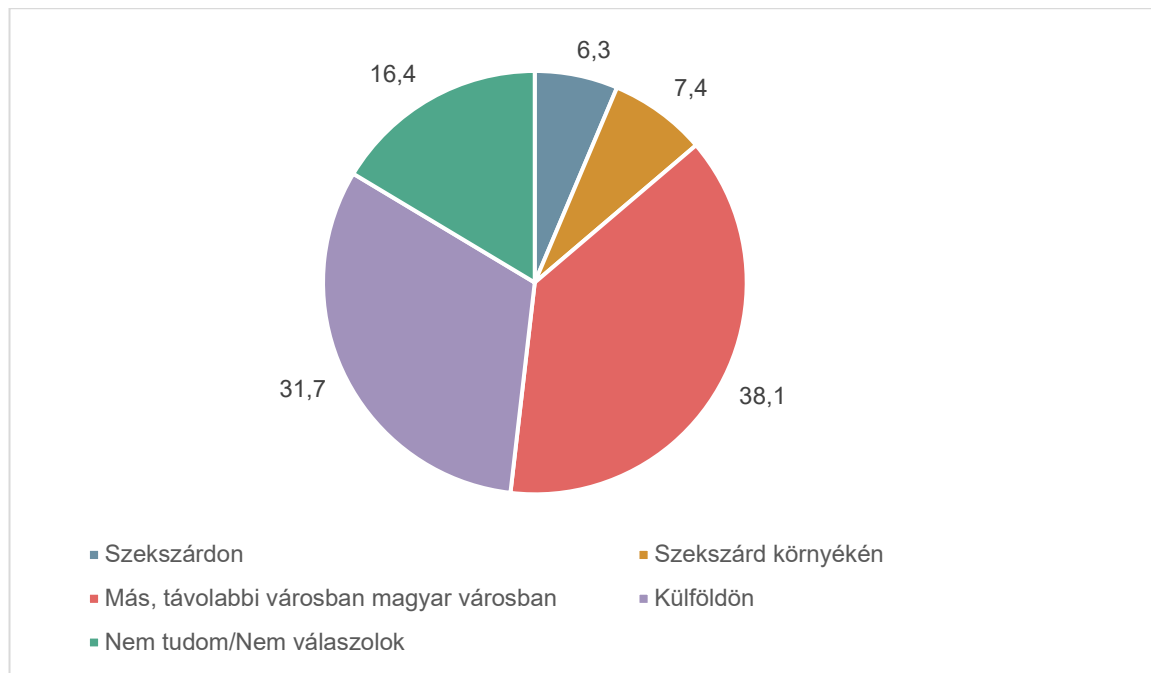
Századvég szerkesztés

4.9. Jövő és térségi kötődés

Az iskolás válaszadók 6,3 százaléka képzei el 10 évvel későbbi önmagát Szekszárdon, 7,4 százalékuk annak környékén. 16,4 százalékuk még nem tudja erre a választ. A maradék 2/3-os arány két válaszlehetőség között oszlik meg: 38,1 százalékuk valamilyen távolabbi magyar településen, 31,7 százalékuk külföldön látja magát.

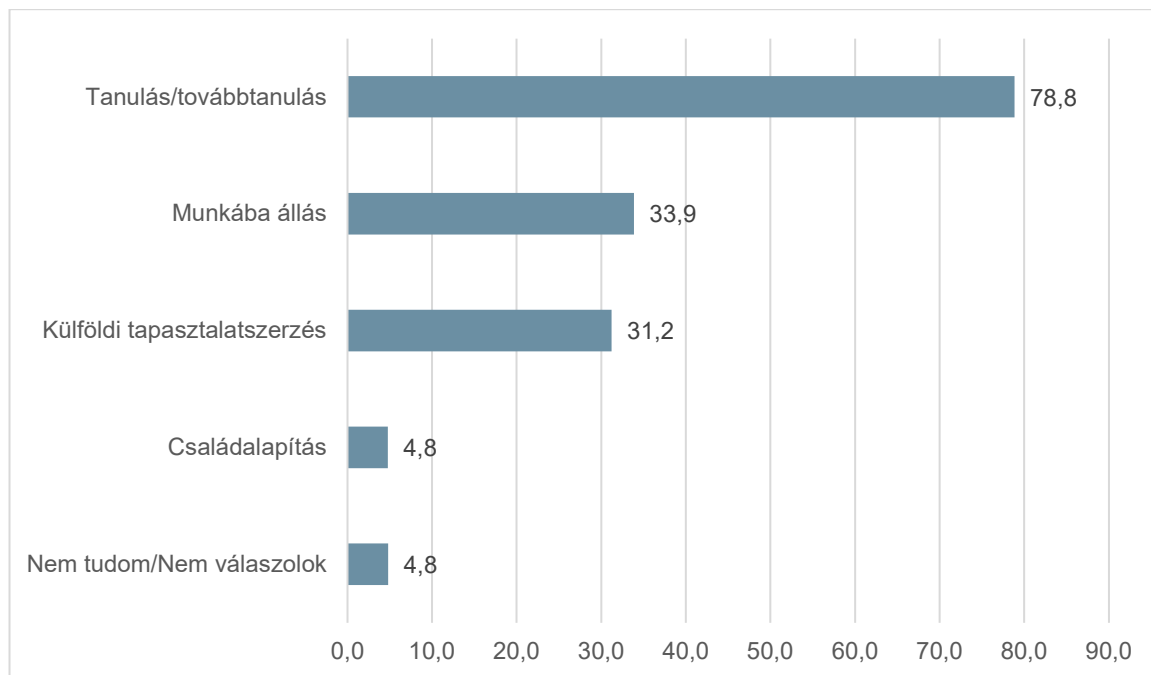
64. ÁBRA: HOL KÉPZELED EL MAGAD 10 ÉV MÚLVA? (%)

Századvég szerkesztés

Többségüket a továbbtanulás motiválja, a következő 5 évben négyötödük (78,8 százalék) ezt tervezi, míg 33,9 százalékuk a munkába állást, 31,2 százalékuk a külföldi tapasztalatszerzést is felvette a napirendjére. A családalapítást ebben az 5 éves ablakban mindössze 4,8 százalékuk tervezi.

65. ÁBRA: AZ ALÁBBIK KÖZÜL MILYEN TERVEID VANNAK A KÖVETKEZŐ 5 ÉVBEN? (%)

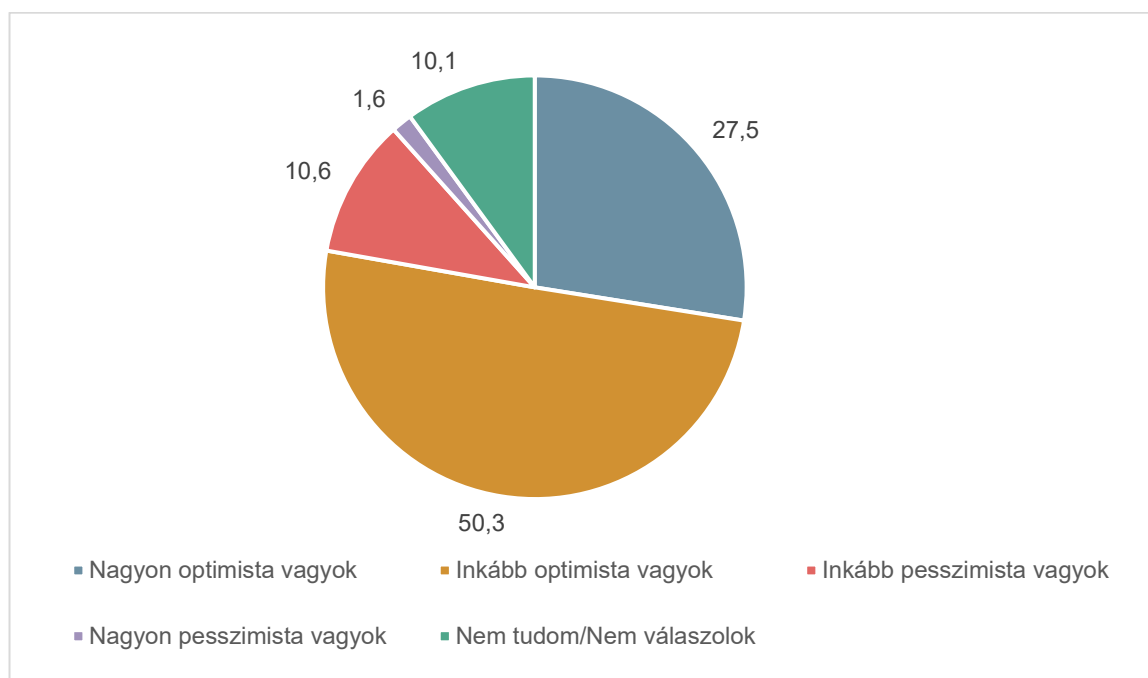
Századvég szerkesztés

Több mint háromnegyedük (77,8 százalék) fényesnek látja a jövőt, ebből 50,3 százalék inkább optimista, 27,5 százalékuk rendkívül optimista a saját jövőjével kapcsolatban. 10,6 százalékuk

minimálisan pesszimista, és mindösszesen 1,6 százaléuk sorolható kirívóan pesszimisták táborába.

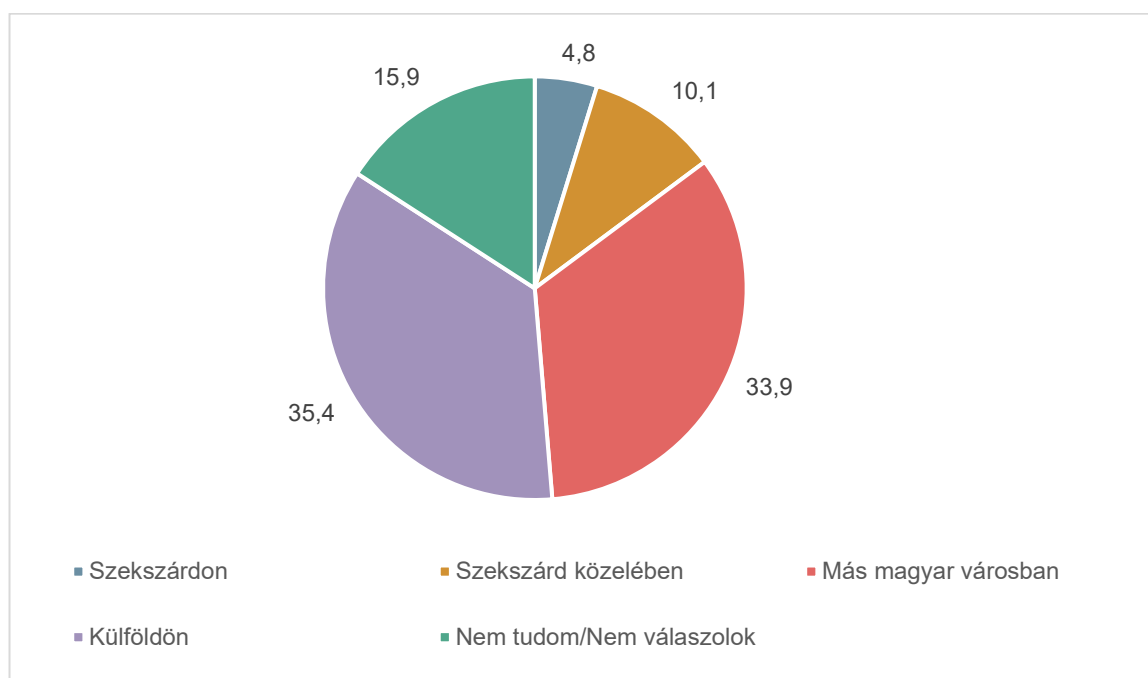
66. ÁBRA: MENNYIRE VAGY OPTIMISTA A SAJÁT JÖVŐDEL KAPCSOLATBAN? (%)

Századvég szerkesztés

Jelenleg 4,8 százaléuk szeretne a jövőben Szekszárdon elhelyezkedni, 10,1 százaléuk annak közelében. 33,9 százaléuk más magyar városban, 35,4 százaléuk külföldön látná magát szívesen, ugyanakkor azt is láttuk, hogy megfelelő, igények szerinti változásokkal feltehetően megnőne a helyben maradni vágyók aránya.

67. ÁBRA: HOL SZERETNÉEL LEGINKÁBB ELHELYEZKEDNI A JÖVŐBEN? (%)

Századvég szerkesztés

Az általános iskolások között vannak a legnagyobb arányban (20 százalék), akik Szekszárdon vagy annak közelében szeretnének elhelyezkedni a jövőben, őket a szakiskolások követik 13,6 százalékkal, majd a gimnazisták 5 százalékkal – közülük azonban jelen pillanatban senki nem képzei azt, hogy Szekszárdon helyezkedne el a jövőben.

16. TÁBLÁZAT: HOL SZERETNÉL LEGINKÁBB ELHELYEZKEDNI A JÖVŐBEN? (%)

	Általános iskolások	Gimnazisták	Szakiskolások
Szekszárdon	6,7%	-	5,1%
Szekszárd közelében	13,3%	5,0%	8,5%
Más magyar városban	36,7%	37,5%	27,1%
Külföldön	27,8%	40,0%	44,1%
Nem tudom/Nem válaszolok	15,6%	17,5%	15,3%

Századvég szerkesztés

5. ISKOLÁSOK – INTERJÚK

Végül a kérdőívben is felmerült kérdésköröket iskolásokkal folytatott interjúkkal mélyítettük el. Ezek és a kérdőívek alapján öt problémakör rajzolódott ki: (1.) a közösségi terek, (2.) a közbiztonság-köztisztaság, (3.) az ifjúságnak szóló programkínálat és kulturális lehetőségek, (4.) a fejlődési, oktatási lehetőségek, ideértve és külön kiemelve a sportéletet is, valamint (5.) a munkalehetőségek, melyek összefonódnak a jövőképpel is.

5.1. Közös(ségi) terek

Az első és talán a legtagabb problémakört a társas érintkezés környezeti feltételei jelentik, és különösen azok, melyek nem sorolhatók a kulturális színterek közé. Ezek közül egyesek iránt fokozott érdeklődés mutatkozik. A városban található terek közül a Béla király tér – a Vár köz – a Garay udvar – Garay tér már-már identifikációs jelentőséggel bír. Ezeken a tereken találkozunk interjúalanyaink leggyakrabban a barátaikkal, sőt elmondásuk szerint más fiatalokból álló társaságok is ezekre a színterekre tömörülnek. Az pedig, hogy rendszerint ezen a területen szerveződnek a kortárs csoportok, érzelmileg is ideláncolja őket. Arra a kérdésre, hogy mit/miket szeretnek leginkább Szekszárdban, majd mindahányan megemlítették ezt a helyszínt. Így az identikus Szekszárd-kép központi összetevője a Béla király tértől a Széchenyi utcáig tartó térszelet.

De ugyancsak nagy hangsúlyt kaptak – bár inkább az idősebb, középiskolás korosztály részéről – a természetközeli színterek, különösen a kilátók. Közülük kettőt, a Kálvária kilátót és a Cserhát tetői kilátót többször is emlegették. Számukra ezek hasonlóképpen funkcionálnak, mint a városközponti terek, azaz nem túrázásra, vagy más aktív cselekvésre használják, hanem a passzívabb kikapcsolódáshoz, egyfelől maguk lehetnek, izoláltabban más baráti társaságoktól, másfelől közösen tölthetik el az időt. Ez ugyanakkor átvezet egy általuk problematikusnak vélt pontra: a dedikált közösségi terek hiányához.

Noha a vendéglátóegységek közül az éttermekkel (többen említették a *Trattoria de Matteo* elnevezésű pizzériát mint a kedvenc éttermüket) és a kávézókkal (legtöbbször az *icie BAKERY* volt a kedvence) többnyire elégedettek, de főleg előbbieik kínálatát tartják kissé egyhangúnak. Pubokat, kocsmákat nem említettek, még a direkt erre irányuló kérdések esetén sem. Azaz specifikus vendéglátóegység-kategória hiányát nem tartják égető problémának – bá olykor-olykor felvetették, hogy az olaszon kívül más konyhák kínálata alig elérhető –, ennek ellenére úgy vélik, hogy nincs elég közösségi tér a fiatalok számára. Szerintük vannak olyan, a központtól távolabb eső városrészek és épületek, melyek kihasználatlanok és a városképnek sem kedveznek. Úgy vélik, ezeken a frekvenciált helyeken lenne érdemes újabb színterek létrehozása, ezzel kihúzza a helyi fiatalokat a központból.

A specifikus igények könnyebben detektálhatók a vásárlási lehetőségek terén. Két szolgáltatástípust azonosítottunk, melyek miatt rendszeresen másik városba mennek. Ezek közül az egyik a vásárlási, és azon belül is a ruhavásárlási célok miatt történik. Bár többen is elismerték, a Park Center arra lenne hivatott, hogy ezeknek az igényeknek eleget tegyen, az ottani boltok (*New Yorker*, *Takko*, *C&A*) nem fedik azokat a divatokat, melyeket ők követnek, helyette Pécsre vagy Budapestre szoktak járni (a *Bershkát*, a *Pull&Beart*, a *H&M*-et, a *Zarát*, a *Tezenist* és a *Stradivariust* konkrétan is említették). A másik problémájuk a helyi bevásárlóparkkal, hogy az túlságosan kiesik a városból (noha a közlekedési lehetőségeket dicsérték: mind gyalog, mind tömegközlekedéssel könnyen megközelíthetőnek tartják a város

különböző pontjait). Szeretnének egy olyan plázát, amely egyrészt közelebb van a városközpontoz, a másrészt olyan ruhaüzletek és szolgáltatások érhetők el, melyek illeszkednek az ízlésükhöz és divatjaikhoz, harmadrészt vannak benne kávézók, vendéglátóegységek, ahol találkozhatnak a barátaikkal.

5.2. Közbiztonság és köztisztaság

Amellett, hogy az említett szekszárdi terek meghatározzák a városkép alapjait, ahhoz termékenyen hozzájárulnak a köztisztaságról és a közbiztonságról alkotott képzetek is. Előbbi dimenziójában éppen a belvárostól kieső, de a kertvárostól és a természeti környezettől távolabb eső (konkrétan meg nem nevezett) városrészekkel kapcsolatban vannak fenntartásaik. Ezek az egyébként szorosan a városhoz kapcsolt városrészeket kihasználatlannak és minimálisan elhanyagoltnak érzik, ám a potenciált látják bennük. Több beszélgetésben is felmerült emellett Alsóváros nevezetű városrész és azon belül „Csikágó” „elsumosodó” kerülete. Egyes beszámolók szerint ez már épp annyira integráns része a városnak, mint amennyire zavaró, hogy az évek során mintegy izolált városrészé fejlődött el Szekszárdtól – ezt érzik a város leginkább elhanyagolt területének.

De ezen túl Szekszárdot inkább rendezett városnak vélik, melynek legnagyobb vonzerejét a kisvárosi „bájban” látják – ezzel kapcsolatban többször is felmerült Budapest, mint ami „nagy”, „hangos”, „zsúfolt”, „koszos”, ezzel szemben Szekszárdot „kicsi”, „nyugodt”, „csendes” és „békés” településként írták le, sőt a másik referenciavárossal, Péccsel szemben is kedvezőbbnek bizonyult a megítélése ilyen szempontból. Kifejezett erősségeként azonosították a zöldfelületek mennyiségét és minőségét: a fák, a virágok és a parkosított terület optimális kiterjedésű – bár többen is mondták, hogy ideális esetben a zöldítés egy soha be nem fejezett művelet –, azokat gondozottnak, jól karbantartottnak látják. Mind közül a Prométheusz parkot emelték ki – és főleg a középiskolások –, amely hasomlóan fontos terepe az kortárs kapcsolatoknak, mint a Vár köz és annak közvetlen környéke.

Mindent egybevetve a köztisztasággal kapcsolatos percepciók pozitív képet mutatnak. A közbiztonsággal kapcsolatban több ellenvetést fogalmaztak meg. Akárcsak a kérdőíves felmérés szabadválaszaiban, a hajléktalanproblémát az interjúkon résztvevők is kardinálisnak látják. Többségében a fiúk idéztek fel olyan történeteket, amikor az utcán konfliktusba kerültek külső szereplők miatt. Ettől függetlenül a biztonságos településként értékelték Szekszárdot, még ha több atrocitásnak is gondolják az átlagosnál. A lányokkal kevesebb hasonló eset történt, egyikük szerint nem annyira a közbiztonsági problémái vannak a városnak, mint inkább közvilágítási: tapasztalatai szerint a szűken vett belvároson túl gyéresebb az utcai világítás, számos helyen sötét van, ezért érződik veszélyesebbnek naplemente után a város.

5.3. Programkínálat és kulturális lehetőségek

A programkínálat értékelését a Szekszárdi Szüreti Napokkal kell kezdeni. Ahogy a kérdőíves felmérésben, úgy az interjúkban is ezt az alkalmat jelölték az év legfontosabb rendezvényeként. Ha a Vár köz és annak környéke Szekszárd ikonikus és identikus tere, akkor a Szüreti Napok az identikus eseménye. Az interjúalanyok nem csak kiváló szórakozási lehetőséget látnak benne, de egy olyan kohéziós erőt, ami összerántja a szekszárdi fiatalságot, és nem csak köztük, de a település egészét nézve erősíti a szolidaritást – különösen a T. Danny elnevezésű előadó meghívását dicsérték, ebben annak a

tanúbizonyosságát látják, hogy az önkormányzat nyit a populáris kultúra újhullámos előadói és irányzatai felé. Ezzel együtt kétféle kívánság fogalmazódott meg: az egyik, hogy a további városi rendezvényeken is aktuális, számukra releváns előadókat hívjon meg a városvezetés; a másik abbéli reményük, hogy ha nem is több soknapos vagy összvárosi rendezvény, de koncert megrendezésre kerül az évben.

A programkínálattal kapcsolatban tehát összességében elégedettek, a kulturális lehetőségek közül a zenei életet (koncertek révén) többnyire kielégítőnek és felívelőnek látják. Egyéb kulturális lehetőségek megítélése már inkább kétarcúságot tükröz. A múzeumokat, kiállításokat nem látogatják, s bár az egyik középiskolás alanyunk felvetette, hogy érdemes lehet interaktív tárlatokat elhozni leginkább oktatási szándékkal (azaz amiket lehet csoportos-iskolás látogatásokra optimalizálni), de még ő sem látta be, hogy feltétlenül szükség lenne ilyenre. Nem csak ők nem járnak ezekre a programokra, de a kortárs csoportok sem. Más a helyzet a mozival, filmszínházakkal.

Ha a (ruha)vásárlási lehetőségek jelentik az egyik indokot, ami miatt „fogyasztói migráció” történik más településekre (elsősorban Budapestre), akkor a másik a mozi látogatása (elsősorban Pécsre). Szerintük igényes körülmények között tudnak mozizni, sokszínűbb vetítési rendből válogatva Baranya megye székhelyén. A helyi, szekszárdi Agóra mozival több problémájuk is van: arról panaszkodtak, hogy a környezet kényelmetlen, a vászon nem elég nagy, annak és a vetítőnek a minősége már elavult, a vetítési rend kaotikus, és az arról való tájékoztatást is elégtelennek vélik.

5.4. Fejlődési lehetőségek és sportélet

A fejlődési, oktatási lehetőségeket és a sportéletet érintő kritikák voltak a legenyhébbek és a legritkábbak. Saját tapasztalataik és az általuk ismert diskurzusok alapján mind a helyben található általános, mind a középiskolák minőségi oktatást biztosítanak. Az általános iskolás alanyok mind helyben akarnak továbbtanulni. A középiskolások azonban – és nem csak ők, de azok is, akiket ismernek – nem számolna a PTE szekszárdi telephelyével, többségében Budapestre akarnak menni továbbtanulni, nem csak az érdeklődési körük miatt, de részben az emancipációs törekvéseik miatt is, hogy függetlenedni tudjanak szüleitől. Ha azonban lenne Szekszárdon olyan felsőfokú képzés (egyetemi kar/szak), amely érdekli őket, amivel foglalkozni szeretnének, akkor megfontolnák azt, hogy helyben maradjanak. A közép- és felsőfokú képzéshez tartoznak a Tudásközponttal kapcsolatos percepciók is: a középiskolás, gimnazista diákok nagyra értékelik annak felhúzását, nem csak tanulási-oktatási színtérként gondolnak rá és használják, de szocializációs közegként is.

Ezeket túl az interjúk során nem említettek olyan képzési lehetőséget (nyelvtanfolyamok, szakkörök, specifikus (szak)képzések), melyet hiányolnának a helyi kínálatból – már csak azért sem, mert a továbbtanulási feltételeket feszítettnek érzik, így idejük javarészt az erre való készülésre teszi ki (legyen szó akár középiskoláról, akár felsőoktatásról). A sportélet perspektívái szolgáltatják a legérdekesebb és legellentmondásosabb képet. A sportlehetőségek sokszínűek, az alanyok több lehetséges alkalmat is megragadtak eddigi életük során, hogy több mozgásformát kipróbáljanak, épp úgy a csapat-, mint az egyéni sportok terén. Sőt ezek nem csak a rendszeres mozgásra elegendők, kompetitív szinten is működnek. Különösen az egyik küzdősporttal foglalkozó alanyunk elbeszélése szolgáltatott értékes tapasztalatokat. Versenyszerűen űzi a küzdősportját, és rendkívül elégedett azzal a szakértelemmel, amivel a város, az edzői kar és a helyi sporttársak támogatják, és el tudja

képzelné azt is – sőt feltett céljai között szerepel –, hogy hosszútávon e sportolói közeg tagja legyen, (fél)profivá képezze magát. Azonban úgy érzi, hiába adottak a sportszakmai feltételek, éppen a diverz városi sportportfólió a gátja annak, hogy a Szekszárdon nője ki magát, mert meglátása szerint nem allokálnak elegendő mennyiségű forrást (ennek egyik bizonyítékát az elégtelen infrastrukturális feltételekben látja, például abban, hogy számtalanszor kell osztozni más csapatokkal a termeken; a csarnok és sporthelyszínek beázásában stb.) – legalábbis annyit nem, hogy kinője magát, erre egyelőre ő maga csak Budapesten lát reális lehetőséget.

5.5. Munkalehetőségek és jövőkép

A jövővel kapcsolatos képzetek ugyancsak belső feszültségektől terhesek. A felsőoktatási képzést – aki tervezi ezt – Budapesten, esetleg Pécsen vagy más nagyobb egyetemvárosban akarják elvégezni. Ugyanakkor az azt követő időszak még homályos számukra. A lokális, érzelmi kötődésük alapvetően erős – azt tovább erősíteni a helyi identitás felszításával lehetne –, azonban mivel a jövőképükben nincs stabil pozíciója Szekszárdnak, ezért nem is „köteleződnek el” hosszútávon a település mellett (de más lokalitás mellett sem). Optimizmusra ad okot ugyanakkor, hogy elképzelni el képesek jövőbeli önmagukat Szekszárdon, ha és amennyiben az az igényeiknek megfelelően változik. Ráadásul nem is mindegyik interjúalanyra volt igaz ez. Van, aki a szülei vállalkozásában akar majd dolgozni, s az a szülővárosához köti őt, illetve olyan is, akinek feltett célja, hogy könyvelőként dolgozzon, és ezt leginkább Szekszárdon (esetleg annak környékén) szeretné csinálni.

Ebből is látszik, talán a munkát nevezhetjük meg kulcskérdésként – ahogy ezt a két kérdőíves felmérés eredményei is tükrözik –, ha a jövőorientációk és a Szekszárd iránti elköteleződés kerültek szóba. Noha csak néhányan tudták határozottan kijelenteni, hogy mit akarnak csinálni – a két fiatal sorolható ide, akit az előző bekezdésben említettünk – ők ezzel együtt abban is magabiztosak, hogy Szekszárdon képzelik el az életüket. A többségükben azonban éppen, hogy csak az körvonalazódik, hogy mit akarnak tanulni középiskola után (és ezek az elképzelések sem szilárdultak meg). Annyi bizonyos, hogy a szekszárdi munkaerőpiacnak az ő körükben nincs jó híre, mert ezen bizonytalanságok, ködös elképzelések ellenére sem gondolják, hogy találni fognak megfelelő munkát. Emellett a diákmunkára is panaszkodtak, mert bár a legtöbbjük még nem dolgozhat diákként, már készülnek erre, és ezeknek a híre ugyancsak kedvezőtlen kollektív képzeteket hozott létre körükben. Azaz a munka és a jövőkép összefonódása, az ezekkel kapcsolatos elképzelések jelentik azt a területet, amire a helyi ifjúságpolitikának koncentrálni érdemes.

6. KONKLÚZIÓ

6.1. Összegzés

A kutatás két fő célcsoport – fiatal felnőttek és iskolások – nézőpontjait hasonlítja össze Szekszárd élıhetőségérıl, lehetıségeirıl és jövıképérıl. A fiatal felnőttek többsége inkább élıhetőnek tartja a várost és mérsékelten „fiatalbarátnak”, de a teljes elégedettség ritka. A részdimenziók közül magas az elégedettség a zöldterületekkel, piaci és közszolgáltatásokkal, oktatással, vendéglátással, sporttal és közbiztonsággal; erısen negatív viszont a bérek és a munkahely-kínálat megítélése, amelyek a legnagyobb problémának számítanak. Kulturális kínálattal kapcsolatban a minıséget elfogadhatónak találják, a választékot azonban egyhangúnak, és éppen ezért a ritkán fogyasztanak helyi kulturális tartalmakat, cikkeket. A munkalehetıségeket a végzettségi kategóriák többsége rossznak látja; új állásoknak fıként az ipar/gyártás és a szolgáltatások terén örülnének. Éppen jobb munkalehetıségek reményében alakul ki sokakban a költözési, de a többség erısen kötődik a városhoz, ezért inkább maradna. Lakhatásban a vásárlás távoli cél, a vétel- és albérletárakat drágának ítélik; mégis sokan Szekszárdon vagy környékén terveznének ingatlant. Szabadidőben a vendéglátóhelyek és a sport vegyesen népszerűek; leginkább koncertekre, mozira és éjszakai programokra lenne igény. A társadalmi kohézió képe ellentmondásos: a szomszédi kapcsolatok többnyire jók és erıs a segítıkészség, ugyanakkor gyenge az összetartás érzete és alacsony a döntéshozatalba való bevonódás. Ami a jövıképüket illeti, mint említettük, sokan helyben képzelik el magukat, de a városi támogatást gyengének érzik. Legfontosabb fejlesztési igények: munkahelyteremtés, fiataloknak szóló programok és közösségi terek, lakhatási opciók javítása. Összességében az életelégedettség inkább pozitív; a „legjobb” városi sajátosságok a borvidék és a természeti adottságok, a „legrosszabb” a munka, közlekedés és köztisztaság/hajléktalanság.

Az iskolások erıs lokális kötődést mutatnak: szeretik a várost, de kevésbé tartják fiatalbarátnak. És bár az élıhetőség foka magas, de kevésbé izgalmas, így ezen a téren úgy vélik, elvárható némi fejlődés. A legvonzóbbak a barátok, közösség, rendezvények és sport; büszkeségforrásként a Szüreti Fesztiválra és a sportéletre tekintenek – bár utóbbival kapcsolatban felmerültek kérdésként, hogy képes-e professzionalizálni a résztvevőket –, ugyanakkor problémásnak tartják a kevés szórakozóhelyet, hajléktalanságot és köztisztaságot. Kulturális részvételük alacsony, ugyanakkor fesztiválok, koncertek és mozi iránt élénk az érdeklődés; gyakran utaznak emiatt más városokba. Jelentős igény van több ifjúsági közösségi térre; találkozóhely – sokszor a szabadban. Továbbtanulást (felsőfokon) sokan más településen tervezik, az iskoláikkal viszont elégedettek. A közösségi összetartást gyengének, de a szolidaritást erısnek látják; a fiatalok bevonását a döntéshozatalba csekélynek érzik. Munka és karrier terén a diploma elınyét elismerik, sokan vállalkozásban gondolkodnak, és elvárják a városi támogatást a munkavállaláshoz. A jelen fı problémája számukra a szórakozási lehetıségek hiánya; fejlesztési prioritás a szabadidős helyek, vásárlási lehetıségek, ifjúsági terek, közlekedés és munkahelyek bıvítése. A jövıvel kapcsolatban többségük optimista, sokan más városban vagy külföldön képzelik el magukat – de megfelelı változások esetén szívesen visszatérnének. Az interjúk megerősítették az öt kulcsterületet: közösségi terek, közbiztonság–köztisztaság, fiatalos programkínálat, fejlődési/sportlehetıségek és mindenekelıtt a munka.

6.2. Javaslatok

A feltérképezett vélemény- és attitűdklíma, valamint az eredményeink nyomán a következő javaslatokat tesszük, melyeket a továbbiakban a helyi ifjúságpolitikának érdemes lehet szem előtt tartani:

- + Amennyiben van kihasználatlan, frekventált épület(együttes), ott érdemes lehet a bemutatott Telliskivi negyedhez hasonló „renoválás” helyi vagy környéki művészek, magánbefektetők bevonásával. Egy ilyen negyed működésébe helyi (kis)vállalkozók bevonása: streetfood-árusítók, vintage ruhaboltok, ékszeresek, romkocsmák stb – továbbá ezen kisvállalkozók támogatása. Egy ilyen beavatkozás több szempontból is előnyös lehet: növeli a szolidaritást, erősíti a lokális identitást, javítja az élhetőségi mutatókat, munkahelyet és szórakozási, de legalábbis szabadidő-eltöltési lehetőséget teremt.
- + Csakugyan, ha rendelkezésükre áll olyan, a központtól távolabb eső terület (pl. régi telephelyek), amely méretében alkalmas egy rendszeres koncerthelyszín létrehozására, mely ráadásul teret ad a helyi vendéglátók (borospincék, kézművesszörözők, streetfoodosok) kitelepülésére, érdemes magánbefektetők célzott felkeresése egy, a veszprémi Gyárkerthez vagy a budapesti Budapest Parkhoz hasonló helyszínen kialakítása, ahol a fesztiválszezonban (tavaszutótól őszelőig) hétfévente koncerteket szerveznek. Ez, akár csak az „art-negyed” nem csak szórakozási és munkahelyteremtési (az alaptól a felsőfokig) lehetőséget rejt magában, de összekovácsolja a közösséget és erősíti az identitást.
- + A városi programokkal (pl. Szüreti Fesztivál) elégedettek, azokat színvonalasnak tartják. Ettől függetlenül szeretnék jobban bevonódni a programok összeállításába, és leginkább a fellépők kiválasztásába. Ehhez javaslatokat szeretnék tenni kedvenc fellépőikre például Instagramon. Az önkormányzat és a közintézmények közösségi médiában (Facebook, Instagram, TikTok) való jelenlétének élénkítése egyébként is javasolt feladat.
- + Állásportál megszervezése évente vagy évi néhány alkalommal, ahol a fiatalok tájékozódhatnak a helyi munkalehetőségekről.
- + Amennyiben az önkormányzat képzésekben gondolkodik, úgy vállalkozói képzés implementálása lenne – az eredmények alapján a legcélravezetőbb, de esetleg olyan 6-12 hónapos inkubátor-képzések is megfontolásra érdemesek, melyek a helyi szektorokba implementálhatók, mint a bor- és gasztroturizmus, a kreatívipar vagy az IT.
- + Több forrás allokálása a helyi, kiemelkedő teljesítményű sportolók tovább képzésére, a körülmények biztosítására.
- + Lakbértámogatás, esetleg lakásvásárlási támogatás helyben dolgozó 18-35 évesek részére.
- + Pop-up közösségi terek kialakítása üres üzletekben.
- + Az Agóra mozi felújítása, esetleges bővítése mellett egy strukturáltabb, átláthatóbb műsorrend szerkesztése és kommunikációja. Emellé filmklubok, díszvetítések megszervezése.

- + Egy, a központhoz közelebb található pláza telepítésének támogatása, a fiatalok ízlését szélesebb körben kiszolgáló márkákkal, vendéglátóhelyekkel.
- + Az Európa-élményközponthoz (annak letölthető verzióját is érdemes lehet kipróbálni osztályoknak, ifjúsági csoportoknak) hasonló interaktív játékok kialakítása és implementálása a helyi viszonyokra, melyek segítik az ágencia-érzetet, az elköteleződést és a helyi viszonyok átlátását

7. BIBLIOGRÁFIA

1. Buskó, T. L. (é. n.). Településfejlesztés. In Nemzeti Közszerológati Egyetem Online Lexikon. Letöltve: 2025.10.10. <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/telepulesfejlesztes/>
2. Ratlou Local Municipality. (2016). Ratlou Scheme Clauses V2 With Comments (p. 26). <https://www.ratlou.gov.za/uploads/2022/08/Ratlou-Scheme-Clauses-V2-With-Comments.pdf>
3. Gruber, E., & Schorn, M. (2019). Outmigrating youth: A threat to European peripheries? ÖGfE Policy Brief, 17'2019. Österreichische Gesellschaft für Europapolitik. <https://www.oegfe.at/policy-briefs/outmigrating-youth-a-threat-to-european-peripheries/>
4. Faggian, A., I. Rajbhandari and K. R. Dotzel (2017): The Interregional Migration of Human Capital and Its Regional Consequences: A Review. *Regional Studies* 51 (1): 128–43. <https://doi.org/10.1080/00343404.2016.1263388>
5. Grimes, A., Badenhorst, S., Maré, D.C. et al. Quality of life, quality of business, and destinations of recent graduates: fields of study matter. *Ann Reg Sci* 70, 55–80 (2023). <https://doi.org/10.1007/s00168-022-01117-x>
6. Lee, E. S. (1966). A theory of migration. *Demography*, 3(1), 47–57. <https://doi.org/10.2307/2060063>
7. Abbas, F., & Saeed, A. (2019). Intentions to Urban Migration among Youth: A Case of District Khushab of Pakistan. *Journal of Economic Impact*, 1(1), 8–14. <https://www.scienceimpactpub.com/journals/index.php/jei/article/view/15>
8. Todaro, M. P. (1969). A model of labor migration and urban unemployment in less developed countries. *The American Economic Review*, 59(1), 138–148.
9. de Haas, H. A theory of migration: the aspirations-capabilities framework. *CMS* 9, 8 (2021). <https://doi.org/10.1186/s40878-020-00210-4>
10. Florida, R. (2002a) *The Rise of the Creative Class and How it's Transforming Work, Leisure, Community, and Everyday Life*. New York: Basic Books.
11. Grant, J. L., & Kronstal, K. (2010). The social dynamics of attracting talent in Halifax. *The Canadian Geographer/Le Géographe canadien*, 54(3), 347–365.
12. Florida, R. (2006) 'Where the brains are' *The Atlantic Monthly* October, 34–36. (<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2006/10/where-the-brains-are/305202/> Letöltve:2025.10.17.)
13. Ducci, M. E. (2018). Participatory Planning. *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Urban and Regional Studies*, 1–4. doi:10.1002/9781118568446.eurs0234
14. Marchigiani, E., Ludlow, D., Bartolo, A., Koutsomarkou, E., & Monterescu, D. (2020). *Innovating cities policy report for EU R&I sustainable urban development*. European Commission. <https://doi.org/10.2777/77065>
15. Banzhaf, E., Reyes-Paecke, S. M., & de la Barrera, F. (2018). What really matters in green infrastructure for the urban quality of life? Santiago de Chile as a showcase city. *Urban Transformations: Sustainable Urban Development Through Resource Efficiency, Quality of Life and Resilience*, 281–300.

16. Woetzel, J., Remes, J., Boland, B., Lv, K., Sinha, S., Strube, G., Means, J., Law, J., Cadena, A., & van der Tann, V. (2021). Smart cities: Digital solutions for a more livable future. McKinsey Global Institute. <https://www.mckinsey.com/capabilities/operations/our-insights/smart-cities-digital-solutions-for-a-more-livable-future>
17. Yu, C., Ye, B., Lin, C., & Wu, Y. J. (2020). Can smart city development promote residents' emotional well-being? Evidence from China. IEEE Access, 8, 116024-116040.
18. Komninos, N., Pallot, M., & Schaffers, H. (2013). Special issue on smart cities and the future internet in Europe. Journal of the knowledge economy, 4, 119-134.
19. Baltic Urban Lab / Telliskivi Neighbourhood Association. (n.d.). Telliskivi Creative City – Brownfield regeneration and creative hub in Tallinn. <https://www.balticurbanlab.eu/goodpractices/telliskivi-creative-city-tallinn>
20. Visit Estonia. (n.d.). Balti Jaam Market. <https://visitestonia.com/en/balti-jaam-market>
21. Visit Tallinn. (n.d.). Balti Jaam (Baltic Station Market). <https://www.visittallinn.ee/eng/visitor/see-do/things-to-do/shopping/176707/balti-jaam-baltic-station-market>
22. Veszpréminfo. (n.d.). Gyárkert Kultúrpark. <https://www.veszpreminfo.hu/hu/hely/gyarkert-kulturpark>
23. ESPON (2024). Role of small and medium-sized towns and cities in territorial development and cohesion [Policy brief]. https://www.espon.eu/sites/default/files/2024-05/ros1_role-of-small-and-medium-sized-towns_screen.pdf
24. Bosch Media Service Hungary. (2019, február 28.). 9,6 milliárd forintos beruházás a Bosch hatvani gyárában. https://boschmediaservice.hu/sajtokozlemenye/bosch_hatvani_beruhazas_2019_02_hu-230.html
25. Robert Bosch Elektronika Kft. Hatvan <https://www.bosch.hu/vallalatunk/a-bosch-magyarorszagon/hatvan/>
26. DAFNI – Network of Sustainable Greek Islands. (2019). Kythnos Smart Island project. <https://dafninetnetwork.gr/en/portfolio/kythnos-smart-island/>
27. Polish American Freedom Foundation & Rural Development Foundation. (n.d.). Village in Transition – Building Information Society (e-VITA) Program. <https://en.pafw.pl/completed-programs/>
28. Vila Boa do Bispo. (2024, október 29.). Smart Village stratégia. URBACT. <https://urbact.eu/good-practices/smart-village-strategy>
29. EU CAP Network. (2025, június 19.). Smart Villages in Lithuania: innovations for rural future. https://eu-cap-network.ec.europa.eu/news/smart-villages-lithuania-innovations-rural-future_en
30. Asociatia GEYC. (n.d.). emPOWER YOUTH: youth-led municipality strategy. Europe Goes Local. <https://europegoeslocal.eu/good-practice-short/empower-youth-youth-led-municipality-strategy/>
31. Draganić Község és Vallis Colapis LAG. (n.d.). Rural youth participation in decision making and budgeting processes (BOSS projekt). Rural Pact. <https://ruralpact.rural->

vision.europa.eu/good-practice/rural-youth-participation-decision-making-and-budgeting-processes-croatia_en

32. GRAD PREGRADA. (n.d.). Youth Participatory Budget / “Take the Money and Do Something for Youth”. Europe Goes Local. <https://europegoeslocal.eu/good-practice-short/take-the-money-and-do-something-for-youth/>

SZÁZADVÉG

„Változó
világunkban
csak minőségi
adatokra
támaszkodva
tudunk jó
döntést hozni.”

A Századvég küldetése, hogy segítsen a tisztánlátásban, hogy minél jobb döntések születhessenek. A jó döntésekhez pedig két dolog kell: világos célok és lényegi információk.

Kollégáink azon dolgoznak, hogy megértsék a hazai és nemzetközi gazdasági, társadalmi folyamatokat, és ezáltal hasznos és érthető tudást szolgáltatassanak a döntéshozóknak; legyenek azok vállalati, kormányzati vezetők, vagy akár magánemberek.

